

Albin Močnik

BIJEG OKO SVIJETA

ESDEA

Knjižni niz
PISANO JE...

Albin Močnik
BIJEG OKO SVIJETA

Nakladnik
ESDEA d.o.o.
Oroslavje, Hrvatska

Odgovara
Velimir Šubert

Recenzija
Ivan Đidara
Mihael Vrtič

Lektura i korektura
Ljerka Koren

Grafička priprema
GENESIS, Zagreb

Tisak
DALI-GRAF, Zagreb, 2004.

Albin Močnik

BIJEG OKO SVIJETA

Doživljaji majstora Janka

ESDEA
Zagreb, 2004.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb

UDK 244

MOČNIK, Albin

Bijeg oko svijeta : doživljaji majstora
Janka / Albin Močnik. - Oroslavje :
Esdea, 2004. - (Knjižni niz Pisano je)

ISBN 953-6409-35-6

440520126

PREDGOVOR

Dragi čitatelju, znam da te prošlo vrijeme ratova izmucilo i dušu ti izjelo. Znam da su ti i živci popustili i jedva se snalaziš u životu. Jako si razočaran pa ti se čini da te nitko ne voli i ne misli na te. Popustila je čak i veza s Bogom. Ako i postoji, nije ti pomogao. Štoviše, dopustio je da te snade i najgore.

I ja sam dosta pretrpio, izgubio dosta toga što mi je bilo drago i veliko. Ali najdraže i najveće ipak mi je ostalo. Neprijatelj mi nije uspio oteti i uništiti jedino – Boga.

Budući da si ti izgubio više nego ja, jer si izgubio i Boga, morao sam misliti na tebe i te misli su me natjerale da te ohrabrim, razvedrim i vratim ti vjeru u Boga. I evo, danas ti darujem najljepše što imam. Skupio sam i povezao u skladnu cjelinu osobite i zanimljive događaje, iskustva i spoznaje, svoje i tuđe, starije i novije. Predajem ti ih kao buket odabranog mirisnog cvijeća, ubranog sa životâ mnogih ljudi ovdje i u tudini.

Kao vješt vrtlar morao sam negdje pojačati boju ponekog cvijeta, ili prema ukusu i potrebi promijeniti boju kemijskim putem. Nekom sam cvijetu dodao nekoliko pupoljaka i listića, drugom oduzeo, nekom upotpunio miris iz bočica svojih i tuđih iskustava, ponekom sam ulio malo više svježine života, nekom pojačao stabljičicu žicom, da se drži uspravno ili onako kako to zahtijeva sklad cjeline. A tu cjelinu nazvao sam *Bijeg oko svijeta*.

Želio bih da shvatiš svu vrijednost tih doživljaja. Kad je osjetila da će napustiti ovaj život, jadna je mati predala svojemu sinu paketić, poljubila ga i izdahnula. Sin se nadao

da će u paketiću naći veću svotu novca, a kad ga je otvorio, nađe Sveto pismo. I ništa više. Razočaran i gnjevan, zamota ga opet, otvori prozor i baci na ulicu, a onda pokupi svoje stvari i napusti domovinu. Kad je paketić izletio na ulicu, ubrzo je onuda prošla siromašna udovica. Tog jutra nije imala ni za komad kruha svojoj djeci, a ipak su svi sklopili ruke i najmlađi se pomolio: "Oče naš, koji si na nebu, hvala Ti za sve što si nam spremio za danas." Udovica spazi paketić, uzme ga, otvori i nađe u njemu Sveto pismo. Od radosti zaplače jer je odavno nastojala doći do te knjige, pritisne ga na srce i požuri kući da se i njezina djeca raduju tom nebeskom daru. A kad pred njima otvori Sveto pismo, nađe među svim listovima po jednu stotinjarku, dvanaest stotina listova – dvanaest stotina stotinjarki! A uz posljednju stotinjarku nalazio se listić s riječima: "Ovo Sveto pismo i sav novac u njemu – 120.000 dinara – pripada onomu tko je od srca rado primio moj dar i nije ga prezreo." Potpis. Tako je sirota žena postala zakonita nasljednica majčinog dara, a sin, bolestan i očajan, završio je svoj život očajan u nekoj ubožnici.

I kao dobra mati što je među listove Svetoga pisma metnula novčanice, tako sam i ja u svaki ovaj doživljaj metnuo po jedan dragocjeni biser božanske istine. Znam da su proroci i apostoli tako pisali Sveto pismo; isto tako je Isus protkao svoje govore pričama, djelomice i izmišljenima (primjerice ona u Evandelju po Luki 16,23-28), jer je želio objasniti svoj govor i pomoći slušateljima da Ga mogu razumjeti. Dakle, cvjetovi doživljaja majstora Janka nisu prazni. Dobro pazi, otvori oči i naći ćeš u njima dragocjene bisere. Kad ih nađeš, nemoj ih baciti kroz prozor i nemoj pobjeći u svijet i ondje se izgubiti i propasti, već ih spremi na najsigurnije mjesto, u svoje srce, i dobro ih čuvaj, pa će ti donijeti sreću i mir.

Pisac

OČAJNIK

“Ne, tako ne mogu više živjeti!”

S tim očajničkim riječima side na postaji N. neki stranac srednjih godina, usplahirenog pogleda, i uputi se najkraćim putem kroz gradić prema rijeci...

U uskoj ulici kroz koju ga je vodio put pogled mu sasvim slučajno padne na izlog postolarske radionice. Iznenaden stane, jer u izlogu, pokraj lijepo izrađene obuće, vidje i čitavu kolekciju većih i manjih knjižica, a na jednoj krupnim slovima otisnut poziv: “NATRAG K BOGU!”

“Kakva je to postolarska radionica koja u izlogu ima i vjerske knjige? Kakav je to majstor koji zove prolaznike i mušterije natrag k Bogu? Je li moguće da taj poziv vrijedi i za mene? Ah, ne! Put me vodi k rijeci... U njoj, da, u njoj ću naći odgovor na pitanje svoje očajne duše, samo ću tamo ja, jadni grješnik, naći odgovor na sva svoja pitanja i mir svojoj izmučenoj duši. Ili – zar moguće niti tamo? Hm, nitko tko je tamo tražio spokoj nije se vratio i potvrdio da se smirio. Kako to da sam baš sad morao naići na ovu radionicu? Natrag k Bogu? Ja, ovakav grješnik? Hm... A da uđem i pitam majstora? Zacijelo je dobričina. Zanima me što će mi kazati kad čuje moju povijest i kako će me uputiti k Bogu. Majstore, majstore, što si baš ovdje smjestio svoju radionicu! Nešto me vuče k tebi. Da, nešto, ali što je to? Neka mi kaže, on valjda zna kad tako zove prolaznike natrag k Bogu. Zacijelo je dobar i mudar!” – Tako je stranac govorio poluglasno sâm sa sobom i ušao u radionicu.

– Dobar dan, majstore! Na mojoj obući nema nikakva kvara, ali cijela moja duša je rasparana. Vaš *Natrag k Bogu*

uputio me k vama i sad vas pitam: može li se svaki čovjek uistinu vratiti k Bogu? Ali što će Bog sa mnom kad sam zreo za pakao? Teško meni! Veliki sam jadnik, zločinac i najgori grješnik što ga nosi Zemlja. Da, tako je! Jer ja sam kriv da je mojoj staroj, dobroj majci puklo srce; moja djeca su bježala i skrivala se kad god sam se kasno noću vraćao iz gostionice; ja sam svoju obitelj dotjerao na prosjački štap, moja je žena uvijek imala uplakane oči i žalosno srce; bio sam potpuno izgubljen, iz srca mi je iščeznula svaka vjera u Boga i tako sam najzad očajavao sâm nad sobom. Pobjegao sam od kuće i potrošio posljednji novac za vlak. Već sam nekoliko puta promijenio cilj, nisam znao kamo i što ću. Kad se vlak približavao ovom gradiću, spazih kroz prozor veliku rijeku i kao da mi je netko šapnuo na uho: "Silaži, evo vode! Požuri i smiri se zauvijek!" I poslušao sam, sišao i uputio se prema rijeci, ali evo, stigoh k vama. Iz vašeg izloga progovorio mi je drugi glas. *Natrag k Bogu!* Mislite li, dobri prijatelju, da ima puta, da će me Bog primiti, da još mogu biti sretan? Ja, ovakav? Majstore, pomozite mi!

– Dragi prijatelju, slušajte što ću vam kazati. U Svetom pismu napisan je poziv što ga Spasitelj svijeta, Isus Krist, i dan danas upućuje svim grješnicima i zalutalim dušama. Taj poziv glasi: 'Dodite k meni svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti!' (Matej 11,28.29)

Budite hrabri, prijatelju! Sve će biti dobro, samo prihvatite Isusov poziv, dodite k Njemu, naučite od Njega i ostanite kod Njega. I da znate, i ja sam prije nekoliko godina bio isto tako nesretan i očajan. Istina, nisam bio poročan, niti pijanica ni kockar, nisam išao nepoštenim ili prljavim putem. Bio sam nesretan jednostavno zato što nisam mogao shvatiti zašto živim i u čemu je smisao i bit ovoga života. I kad sam u ratu morao gledati sve strahote pokolja i patnji, kad sam se vratio kući i stajao nad grobom svojih dragih roditelja, često su mi dolazile misli: Zašto sve to?

Otkud smo i zašto smo na svijetu? Zar ima smisla boriti se za opstanak kad najjači i najmudriji, najslabiji i najgluplji, bogati i siromašni, obrazovani i neuki, pobožni i bezbožni, kraljevi i prosjaci moraju otići, i to tako siromašni, nemoćni i raspadljivi da se nekoliko sati nakon smrti čovjek mora i najdražeg gnušati i od njega bježati?

U moju radionicu dolaze ljudi svih staleža. O tim sam pitanjima raspravljao i s neukima i sa znanstvenicima. Na pitanja svojih nevolja radnik obično traži odgovor ondje gdje su njegove sitne brige, gdje otkriva sebe i svoju obitelj. Ali ako su ga nevolje preophrvale, sve pokušava zaboraviti u piću da bi tako pobjegao od trezvenog razmišljanja i grizodušja. Drugi opet nalazi da je posao nužan kako bi zaboravio brige, prešao preko nevolja i zaboravio pitanja koja mu se nameću. Treći pak filozofira da nema nikakve koristi ako razmišlja o tome, jer čovjek mora živjeti, sudbina se ne može izbjeći, pa je najpametnije živjeti u sadašnjosti i iskoristiti svako dobro što se pruža: uživati u ljubavi, u zabavama i svakom veselju, a kraj će ionako doći. Neka se čovjek nauživa, a što dolazi, neka dode. Neki su mi govorili da je najbolje moliti se Bogu, odlaziti u crkvu, vršiti obrede i tako osigurati sebi blaženi kraj. Pitanje o našem postanku i budućnosti neka ostavim dragom Bogu, jer On sve zna i sve uređuje po svojoj volji.

Ljudi od knjiga, čiji me sredeni život privlačio, skrenuli su mi pozornost na znanost, jer ona, kažu, savršeno rješava mnoga pitanja i jedina je mjerodavna i za rješavanje tih pitanja. Najzad sam bio prinuden poslušati ih. Nabavio sam knjige koje su mi preporučili, čitao sam i trudio se pronaći odgovor na pitanja svoje duše. Ali, kad sam svojim zdravim umom iznio društveno i moralno stanje svijeta u svjetlu znanosti, vidio sam da je znanost postigla čudesne uspjehe na polju tehnike, ali na polju ljudske duše grdno je podbacila. Svijet se muči pod gospodarskim teretom i pod teretom grijeha. Bezboštvo, bezakonje, nemoral i razbojništvo

najgore vrste potkopavaju temelje države i društva. Kultura rađa rat i ratom se spašava kultura. Sve izgleda obezglavljeno. Opet sam ostao u nedoumici tražeći dalje odgovor na svoja pitanja.

Najzad sam našao željeni odgovor. A znate gdje, dragi prijatelju? U Svetom pismu. Kako?

Kao obrtnik, rekoh maločas, imao sam prigodu upoznati mnogo ljudi. Malo ih je u ovom gradiću koji mi nisu poznati ili koji ne poznaju mene. Ima tu velikih grješnika, zlih ljudi, jadnika, propalica i nevaljalih obitelji. Ali otkad je u naš gradić došao obični čovjek, radnik, vidio sam čuda. Njegov je poslodavac bio vrlo bijesan i opasan čovjek. Ni jedan radnik nije izdržao mjesec dana kod njega. Ali otkad je k njemu došao raditi taj mladić, ja i svi ljudi koji su imali poslovnih veza s tom kućom primijetili smo čudnovatu promjenu na njemu. Čovjek je postao miran, dobar, a njegova kuća danas je poznata kao sklonište svih sirotih i nevoljnih. Kad sam jednom došao poslom u tu kuću, našla se zgodna prigoda i pitao sam domaćina što se to dogodilo u njegovoj kući, što je prouzročilo tako temeljitu promjenu i kod njega i njegovih ukućana. Nije mi odgovorio, već je otvorio ormar, izvadio neki predmet, prišao mi i – tada sam vidio da ima u ruci Sveto pismo. Rekao mi je: “Dok nije bilo ove knjige u mojoj kući, bio sam najnesretniji čovjek. Ova knjiga je donijela sreću meni i mojima. Našli smo duševni mir u Isusu Kristu. O Njemu ta knjiga propovijeda od *Postanka* do *Otkrivenja*, i želimo da naša kuća bude izvor sreće svima koji nam dolaze.”

Poznavao sam obitelj koja je bila savršena slika bijede. Otac je bio zloglasni pijanac koji je od svoje kuće načinio pakao. Bio je opasni ubojica, i svatko je izbjegavao njegovo društvo. Odjednom se taj čovjek promijenio, prestao je piti, provrijednio se u poslu, prestala je divlja pjesma u njegovoj kući, psovka i zapomaganje zlostavljane žene i djece. Ta je kuća danas primjerna u svemu. Što se dogodilo? Kakav je to

nauk načinio red i mir u tom domu? Raspitivao sam se o njima. Znao sam što sam doznao? Onaj mladić posjetio je jedne večeri te ljude, razgovarao s njima, čitao im iz Svetog pisma i tako je, kažu, čudo bilo potpuno.

Da vam sad ispričam slučaj bogatog seljaka blizu gradića. Bio je vrijedan, šutljiv, pošten i štedljiv. Samo je imao manu što bi se brzo razgnjevio i onda tukao sve u kući. To je bio razlog što, unatoč svoj radinosti i poštenju, nije bilo sreće u toj kući. Imao je Sveto pismo koje je naslijedio od djeda, ali nije ga nikad čitao. Onda je jednog dana sreo onog mladića i on mu je pričao kako je sretan otkad čita Sveto pismo. Mladićevo iskustvo je tako utjecalo na seljaka da je odlučio čitati Sveto pismo.

Čim je stigao kući, otvorio je tu staru knjigu i našao ove riječi: "Neka sunce ne zađe nad vašom srdžbom!" Otvorio je drugi put i pročitao: "Ne nagli u srdžbu, jer srdžba počiva u srcu ludaka!" Otvorio je po treći put: "Neka se ukloni od vas svaka vrsta gorčine, gnjeva, srdžbe, vike i psovke, sa svakom vrstom zloće." (Efežanima 4,26; Propovjednik 7,9; Efežanima 4,31) Uh, baš se ova knjiga okomila na mene, rekao je ozlojeđeno, bacio je na stol i izišao van. Sjeo je na panj kraj drvarnice i počeo razmišljati o nečemu o čemu još nikad nije razmišljao. Mislio je: "Imam mačke, pse, krave, konje. Nikad se nisu srdili na me, a ja sam se često gnjevio na njih. Znači, oni su ipak bolji od mene. Ja sam veliki grješnik, gori sam od mojih životinja. Unatoč tomu što sam gori, tobože se nadam da ću doći u nebo nakon svoje smrti. A ako ja, budući da sam ovakav, dospijem na nebo, gdje bi trebale biti moje životinje koje su kudikamo bolje od mene? Ne, ovako ne valja, ovako ne smije ostati!" Kleknuo je na zemlju i učinio što nikad nije: molio se Bogu iz sveg srca: "Bože moj, ja sam gori nego moje životinje, jer sam pun gnjeva i ljutine, i time mučim sebe, ženu i životinje. Griješim Tebi, a sebi zatvaram nebo, jer sam nedostojniji nego životinje. Oprosti mi moje grije-

he, daj mi novo srce, da budem drukčiji! Jačaj moju vjeru i ne ostavljaj me!”

Dogodilo se nešto što nije mogao sasvim razumjeti, ali to je njegova žena mogla osjetiti, njegovi psi nanjušiti, mačke, konji i krave primijetiti.

Za nekoliko dana seljak je zapitao sâm sebe: “Što se to dogodilo da je moja žena sad tako dobra, sto puta bolja nego prije? Pa i psi, mačke, krave i konji su bolji. Što je to? Prije sam se uvijek morao ljutiti na njih. Svi su bili tvrdoglavi, a sad me tako lijepo slušaju. Što se to moglo dogoditi?” Opet je otvorio Sveto pismo i našao: “Kad su Jahvi mili puti čovječji, i neprijatelje njegove miri s njim.” (Izreke 16,7) Taj čovjek je promijenio svoju ćud i otad žena i domaće životinje nisu imali razloga biti tvrdoglavi. Svi su ga zavoljeli, nitko ga se više nije bojao. Jednom je kazao: “Moja je sreća što se Sveto pismo pobunilo protiv mene i triput mi u lice kazalo da gnjev i ljutinu Bog računa u grijeh, a gnjevne isključuje iz Božjeg kraljevstva. Sad mi je Bog dao novo srce, pa se i ja mogu nadati vječnom životu. Hvala dragom Bogu što me onaj mladić zainteresirao za čitanje Svetog pisma.”

– Majstore, i ja zahvaljujem Bogu što vas je potaknuo da u izlog stavite knjižicu *Natrag Bogu*, a mene uputio ovamo da pogledam u vaš izlog, pročitam poziv i svratim k vama. To nije bilo slučajno, to je Bog tako uredio, inače bih ja već završio u rijeci. I onda vaši čudnovati doživljaji koje mi ispričaste. Svi ti ljudi našli su mir kod Boga, pa i vi sami. Svatko je dobio od Njega novo srce. Sad sam ja na redu. Što vrijedi moja dobra želja ako mi srce ne valja? A kako ću izvaditi svoje staro srce? Ne znam. Teško. Zabijeno je stotinom jakih čavala. Kako će me Bog osloboditi od mojih grijeha? Majstore, kažite mi, kako ću se spasiti od ovog pakla? Mojih grijeha je mnogo, mnogo!

– Prijatelju, prvu pomoć Bog vam je ukazao ovom knjižicom *Natrag k Bogu*. U Pismu se kaže da je Bog Alfa i

Omega, početak i svršetak; dakle, kad je umio dovesti vas k meni, time vas je već počeo dovoditi k sebi da biste postali Njegovo sretno dijete. Sad ste već na pola puta k Njemu. A kako će biti s vašim grijesima, i to ću vam kazati iz ove knjižice. Bit će to druga pomoć koju će vam knjižica ukazati. Ovdje piše: "U svakoj šumi nalazimo drveće čije se lišće zeleni i zimi. Ni vihori, ni oluje, ni kiša ne mogu ga skinuti s drveća. Neka tajanstvena sila drži ga premda je sve ostalo drveće potpuno golo. Ali neka dođe proljeće! Jednog dana vidjet ćete da je i to drveće sasvim golo. U jednoj noći otpalo je sve lišće s njega. Tko je to učinio? Naišla je životna sila u obliku soka. Drvo je počelo aktivno živjeti. Dižući se iz korijena kao kakav silan potok, taj se sok razlijeva u grane noseći u sebi silu koja uklanja s puta sve što je staro, pa sve postaje novo. Ta sila kida staro lišće i golo drveće ponovno pokriva novom ljepotom.

Tako je i s nama grješnicima. Bez Božje pomoći i Svetog Duha bezuspješno se borimo s grijehom. Ali čim dopustimo da nam progovori Božja Riječ, da se nastani u našim mislima, zagospodari u našem srcu i otuda u cijelom našem biću, osjećamo kako s tom Riječju ulazi u nas sila nekog novog duha. I odjednom stari grijesi nestaju bez najmanje borbe. Plemenite karakterne crte koje su bile uspavane probude se neočekivano i stvaraju nov život. Volja naša izražava se u mnogim djelima ljubavi..."

– Znači, moram nabaviti Sveto pismo i čitati ga. Je l' tako, majstore? Kroz sve ono što budem čitao Duh Božji će djelovati na moje srce i preporoditi ga, da budem dobar, da se obnovim kao priroda u proljeće. O, divnog li proljeća! Kako će oživjeti moj dom, dosad tako mrtav, tako hladan i nesretan! Kako će to proljeće činiti dobro mojoj ženi i dječici! Ah, ženo, djeco moja! Majstore, moram odmah kući odnijeti im radosnu vijest da se Bog smilovao našoj nesretnoj kući i da će odsad sve biti dobro. Da, kući. Natrag Bogu i natrag obitelji!

– Da, dragi prijatelju, natrag Bogu i natrag kući, tako treba. Vlak koji je vas očajnika dovezao ovamo, za pola sata proći će opet ovuda da vas, smirenog u Bogu, poveze natrag kući, obitelji. Znam da ste potrošili sav novac, ali Bog mi je dao i više od mojih potreba. Zato uzmite ovo novca, da imate za put. I Sveto pismo vam poklanjam, da vas prati na putu kako ne biste opet zalutali... I ovu kutiju grožđa ponesite, to je za djecu. A sad požurite na postaju, vlak će uskoro doći.

Natrag Bogu, natrag kući!

AMERIKANAC

U Gajevoj ulici našega grada živio je stari stric Ivan Stražarević sa svojom suprugom Marom. Bili su jako stari, dobrodušni i svima dragi.

Ljudi kažu da su stric Ivan i njegova supruga bili najsretniji u gradu. Tako bi bilo da njihov jedinac Josip nije pošao lošim putem i zagorčio im posljednje dane života. Imao je dvadeset dvije godine. Noći je provodio u pijančevanju, a dane u spavanju.

Tako se jedne večeri potukao s nekoliko mladića i jednog ubo nožem. Odležao je 30—40 dana u zatvoru, a nakon izdržane kazne vratio se kući. Mati mu je savjetovala da ne ide tim putem kad ima sve što treba, neka živi mirnim životom i bude dobar primjer drugima. I dok je majka govorila, on je ustao, bez riječi dohvatio neki teški predmet i bacio ga na nju. Nije ni dočekao majčin vrisak, već je izletio iz kuće i kao bijesan pojurio u noć. Jadna majka se previjala u bolovima, jer ju je tako nesretno udario da joj je slomio nadlakticu. Od toga dana njihov se jedinac nije više pojavljivao ni u domu ni u gradu.

* * *

Prošlo je sedamnaest godina otkako su se roditelji rastali od svojega Josipa. Pod teretom duševne boli i starosti stric Ivan je umro, a žena ga nije dugo nadživjela. Sve što su imali oporučno su ostavili sinu, o kojemu nisu znali je li živ i gdje je. Kućicu u dvorištu ostavili su nekoj siromaš-

noj obitelji, pobožnim i dobrim ljudima koje su zamolili da čuvaju veću kuću i ostalo dok se sin ne pojavi.

* * *

Jednog blagdanskog dana na postaji se okupilo prilično svijeta željnog vidjeti tko sve dolazi u njihov grad. Kad je vlak stigao, izišao je i gospodin srednjih godina, lijepo odjeven, s malim kovčegom i štapom preko ruke. Pozvao je kočiju i zamolio kočijaša da iznese pet-šest velikih kovčega. I dok se smještao u kola, raspitivao se za kuću gazde Ivana u Gajevoj ulici i zamolio kočijaša da ga tamo odveze. Kočijaš se dobro sjeća starog gazde Ivana, ali, reče on, gazda Ivan i njegova supruga već su davno umrli. Imali su, napomenuo je, jednog sina, ali ih je on napustio i otišao u svijet, možda se i ubio. Nitko ništa ne zna o njemu.

Stranac se trgnuo na te riječi, ali nije ništa odgovorio. Nakon desetak minuta zaustavili su se pred ulazom kuće gazde Ivana, a radoznali svijet pojurio je vidjeti stranca. Mnogima se oteo iz grla uzvik da je to baš Josip, Ivanov sin. Ali stranac je požurio u kuću. Tamo je zatekao čuvara i njegovu ženu i odmah im kazao da je on Josip, sin strica Ivana, koji je svoje roditelje tako grubo napustio, otišao u Ameriku i tamo živio punih sedamnaest godina ne napisavši roditeljima nijedno pismo. Čuvar i njegova žena srdačno su ga pozdravili i ukratko ispričali kako su njegovi roditelji tugovali za njim, kako su zbog toga ubrzo umrli, ali su ostavili jednu posebno namještenu sobu za svojega sina ako se ikad vrati kući. Tu je na stolu i pismo, rekao je čuvar, koje je napisala vaša mati pred samu smrt i zamolila me da vam ga uručim ako ikad dođete.

Uzeo je pismo i želio ga pročitati. To je bila njezina posljednja želja.

Prije nego što je čuvar napustio sobu, Josip ga je zamolio da javi majstoru Janku, njegovom nekadašnjem najbo-

ljem susjedu i prijatelju, neka dode kako bi se vidjeli i porazgovarali. Čim je Josip ostao sâm, uzeo je majčino pismo, otvorio ga i počeo čitati njezine posljednje riječi:

“Dragi, mili i jedini sine”, stajalo je u pismu. “Tvoj otac te volio do posljednjeg trenutka. Tako je želio vidjeti te barem još jednom. Ali ti nisi došao. Velika tuga za tobom srušila ga je u grob. Sad popuštaju i moje snage. Čekala sam, i čekam, ali tebe nema, i to mi uzima posljednju snagu. Čekanje mi ne umanjuje ljubav koju osjećam prema tebi. Uvijek sam te voljela. Oh, kad bi se vratio, svojom bih ljubavlju izbrisala sve loše što je bilo. Kako bih bila sretna da ove svoje posljednje snage mogu žrtvovati za tvoju sreću! Ali tebe nema, a moj se kraj približava. Znaš da smo tvoj otac i ja služili Bogu. Ti to nisi volio. Išao si svojim putem. Ali mi smo završili svoj put kroz dolinu ovoga života, punu suza i bola. Sine, kad budeš čitao ovo pismo, znaj da je naša posljednja želja bila da zavoliš Riječ Božju, da čitaš Sveto pismo koje ti ostavljamo kao uspomenu da te vodi i da svoj život predaš Bogu. Mi se rastajemo s ovim svijetom u nadi da ćeš i ti jednoga dana postati Božje dijete tako da se o Kristovom dolasku možemo susresti i zauvijek ostati zajedno. Ovdje nas je rastavio grijeh, ali ljubav je jača od grijeha. Ljubav će učiniti da se ispuni naša nada. Zato, dragi, mili moj jedinče, doviđenja! Učini mi tu ljubav kako bismo kod uskrsnuća bili zajedno, da te mogu opet grliti i ljubiti. I sad zbogom, miljeniče moj, doviđenja!

Tvoja majka.”

Netko je zakucao na vrata. Josip je brzo obrisao suze i otvorio. Na vratima je stajao majstor Janko.

– Josipe – reče majstor – javljeno mi je da si došao pa sam pohitio ovamo pozdraviti te i pomoći ako ti nešto ustreba. Kako sam sretan što si se vratio! O, da si došao samo malo prije, kako bi se radovali tvoji roditelji! Ali, hvala Bogu što si barem sad došao. Kako si?

Stari prijatelji imali su mnogo toga pričati. Na kraju je majstor Janko rekao:

– Josipe, dragi prijatelju, vidim da si imao sreću u Americi. Obogatio si se, ali ne znam kako je s bogatstvom tvoje duše i posjeduješ li ga uopće. Bog je vodio računa o nepravdi koju si učinio svojim roditeljima i nije zaboravio njihove suze. S jedne strane Bog ti je davao, s druge uzimao. Prezirao si Boga, prezirao si roditeljsku ljubav i odgoj. Htio si slobodu, novac i uživanje. A kad si sve to stekao, Bog je otvorio brane tvoje savjesti i poplava njezine grižnje odnijela je sve tvoje zadovoljstvo, a tebe dovela natrag na roditeljski prag, gdje si također sve izgubio. Ali nešto ti ostaje. Tvojih roditelja nema, ali te dočekala njihova ljubav. Ona te upućuje jedinim putem koji vodi k sreći. A dočekao te i najbolji prijatelj. Bio sam drugi sin tvojih roditelja, tješio sam ih i hrabrio do posljednjeg trenutka. Bilo je trenutaka kad je izgledalo da će njihova ljubav prema tebi potpuno izbljediti, ali sam ih uvijek učio da prava ljubav, koja je od Boga, nikad ne prestaje. Njihove usne su prestale moliti za tebe, ali moje molitve nikad nisu prestale. Josipe, znam da si od roditelja naslijedio dobru dušu, ali si na nju nagomilao čitava brda grijeha. Nijedna sila ovoga svijeta ne može ukloniti niti uništiti ono što je dobro. Da bih ti olakšao povratak dobru, poslušaj priču koju sam čuo dok sam bio zarobljen u Rusiji.

U južnoj Rusiji ima pustih krajeva koji se zovu stepe. Tamo nema kamenja, zato konji nisu potkovani. Ali kad nastupi zima, stepe se zalede i tko nema potkovane konje, ne može na put. U tamošnje selo došao je neki trgovac. Baš u to vrijeme stepa se zaledila i trgovac se našao u neprilici jer je samo jedan čovjek u selu imao potkovane konje. Trebalo je putovati sedam sati do najbliže željezničke postaje. Vlasnik tog konja pristao je odvesti trgovca za samo tri rublja iako je mogao tražiti mnogo više.

Trgovac je mnogo pričao. Upitao je:

– Vjeruju li seljaci u ovome kraju još uvijek u one stare priče o Bogu, o strašnom sudu i u druge bajke koje su izmislili svećenici?

– Sigurno, u sve to vjerujemo.

– Mi u gradu smo školovani, čitamo suvremenu literaturu pa u te gluposti više ne vjerujemo. A vi seljaci ste zaostali, pa vas svatko vara i obmanjuje.

Seljak će nato:

– Baš je dobro što vi trgovci ne vjerujete u Božji sud i što vas savjest ne grize. Jer kad kod nas kupujete žito, varate nas na sve moguće načine pa vas savjest niti najmanje ne grize. Ali ja ću vam još noćas dokazati da će doći Božji sud i strašna kazna na sve zle i nepravedne ljude.

Trgovac mu se podrugljivo nasmije i reče:

– Morali biste me voziti mnogo noći dok biste me uvjerali.

– Dobro – reče seljak. – Uvjeriti ću vas još noćas.

Put ih je vodio sve dalje kroz stepu. Uzalud je trgovac čekao da seljak progovori i ispuni svoju riječ. “Sad vjerojatno razmišlja kako će me uvjeriti pa mu ništa pametno ne pada na um”, smiješio se trgovac u sebi. Seljak se iznenada okrenuo trgovcu i šapnuo mu na uho:

– Tu dolje, u ovom jarku, gospodine moj, nedavno su našli našeg trgovca koji je trgovao maslom. Netko mu je presjekao vrat.

– Tako! Zar je putovanje u ovom kraju tako opasno? – upitao je trgovac.

Kad su stigli nešto dalje, seljak se opet okrenuo i šapnuo trgovcu:

– Vidite onaj mali vrh? Prije dva mjeseca ondje su zaklali dvojicu trgovaca.

Putnik se zaprepastio:

– Nisam znao da je ovaj kraj tako opasan. To je grozno!

Kao da mu je ta vijest zavezala jezik, jer punih dvadeset minuta nije progovorio ni riječi. Iznenada je seljak zausta-

vio konje, skočio s kola i naredio trgovcu da smjesta side. Zgrabio je zapanjenog trgovca za vrat, zamahnuo nad njegovom glavom velikim nožem i glasno mu zapovjedio:

– Sad moli svoj posljednji Očenaš, jer ćeš za nekoliko trenutaka umrijeti!

– Smiluj se, čovječe, smiluj se radi moje žene i sitne dječice! – povikao je trgovac dižući k njemu ruke.

– Šuti! – zagrmio je ponovno seljak. – I ja imam kod kuće ženu i djecu, oni su meni bliži nego tvoji!

– Onda pomisli barem na Boga koji će te kazniti za ovaj zločin – reče trgovac.

– Koješta! Nema Boga, suda nema, kazne nema, nemam se čega bojati. Nitko neće doznati što ja sad činim. Dva su sata poslije ponoći. Tko može kazati što se dogodilo sa strancem koji se odvezao na postaju po ovoj pustinji, gdje vuci imaju sastanke? Uskoro će oni glodati tvoje kosti. Stvar je riješena! S tobom je svršeno! Samo treptaj oka i glava će ti se skotrljati u snijeg.

Kod tih riječi trgovac je podizao ruke k nebu i plačućim glasom zapomagao:

– Gospodine Bože, smiluj mi se! Mnogo sam griješio, mnogo varao, i sad moram ovako umrijeti. Oh, moja zlatna, jadna dječice kod kuće!

Seljak ga je gurnuo u rebra i rekao:

– Sad slušaj! Ima li Boga? Ima li strašnog suda? Ima li kazne za zlikovce?

– Da, da, ima Boga.

– Dobro, postoji li Bog koji će jednom suditi svakom čovjeku?

– Sigurno postoji i sudit će svima.

– Dobro, onda sjednite u kola da vas vozim dalje.

Kad su stigli na postaju, trgovac mu je ponudio 25 rubalja. Ali seljak je rekao:

– Trebam dobiti samo tri rublje, a vjeronauk sam vas učio besplatno, samo ga dobro zapamtite!

– Tako, moj dragi Josipe, danas je došao red na tebe da nešto naučiš. Htio si prevariti Boga i svoje roditelje, kao onaj trgovac što je varao seljake. U mladosti si otimao i Bogu i njima ljubav i poštovanje koje si im dugovao. I Bogu i ljudima zadao si neiskazane jade. Da si poslušao Boga i svoje roditelje, oni bi i danas bili živi i sretni s tobom. Ovako si ih lišio svake roditeljske radosti i svojim bezbožnim postupkom gurnuo u crni grob. Što si time postigao? Gdje ti je sreća i sloboda za kojima si bezdušno tragao? Tebi je Bog sudio već ovdje na Zemlji, jer si, unatoč svojemu blagu, najnesretniji čovjek pod nebom. Lutaš po svijetu kao da te netko progoni. Imaš svega, a ne možeš jesti, ne možeš piti niti spavati u miru. Morao si se vratiti u ovu pustu kuću da bi naučio ljubiti, kao onaj trgovac što je morao doći u pustinju da bi naučio vjerovati i Boga se bojati. I ja tebe pozivam: sjedni na moja kola i dopusti da te odvezem na postaju, da usput naučiš vjeronauk, a poslije da se s postaje odvezeš vlakom spasenja u vječni život. Najprije dopusti svojoj duši da se pozabavi sadržajem majčinog pisma i onim što sam ti pričao. Posao me zove, ali sutra navečer doći ću opet. Kleknimo i zahvalimo Bogu za tvoj povratak i daljnji put prema svijetlim visinama.

Kad su kleknuli, anđeli su krilima zaklonili svoja lica, a molitva majstora Janka počela se dizati prema nebu kao dim večernje žrtve:

Oče naš koji si na nebu, sveti se ime tvoje, dodi tvoje kraljevstvo, kraljevstvo milosti i praštanja za mojega dragog prijatelja Josipa, koji se izgubio i toliko zla učinio, ali Tvoja beskrajna ljubav nađe ga i on kleči ovdje, do Tvojih nogu, i moli za oprost, da ga primiš u svoje kraljevstvo milosti i ljubavi. O, blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina i ne zaboravi nijedno dobro što ti je učinio! On ti prašta sve grijeha i iscjeljuje sve bolesti tvoje, izbavlja od groba život tvoj, vjenčava te dobrotom i milošću, ispunjava dobre želje tvoje, ponavlja se kao u orla mladost tvoja.

Oče naš, koji si na nebesima, tisuću puta Ti zahvaljujem što si uslišio molitvu Josipove majke i vratio ga ovamo. Molim Te, učini da sutra navečer pomoću Tvojega Duha shvati svoje spasenje i, kao onaj bludni sin, i on da Te zagrlji i počne živjeti novim životom koji će ga u dan Tvojega slavnog dolaska sjediniti s njegovim roditeljima i otvoriti nam sreću kojoj neće biti kraja u vijeke vjekova.

– Josipe, kad je pravedni Job u jednom danu izgubio zdravlje, imanje, sinove i kćeri, nešto ipak nije izgubio. Tu svoju vjeru izrazio je riječima: “Ja znadem dobro: moj Izbavitelj živi!” (Job 19,25) Tako je svjedočio taj nesretnik davno prije Mojsija. Čim je zgriješio prvi čovjek na Zemlji, Otkupitelj je počeo spašavati čovjeka. U Postanku čitamo da je Njegovo prvo djelo bilo to što je u čovjekovu narav usadio neprijateljsko gledište prema Sotoni i grijehu, odurnost prema svemu što je grješno. (Postanak 3,15) Odurnost prema grijehu još nije potpuno spasenje, ali je prvi korak k spasenju. Nemoguće je spasiti od grijeha čovjeka kojemu grijeh nije oduran, već ga voli i traži.

– Janko, a što je sve grijeh? Zar samo ovo zlo što sam učinio roditeljima, ili još nešto?

– Staro tumačenje kršćanskog nauka odgovara na to pitanje ovako: “Tko god počinja grijeh, krši zakon; grijeh je kršenje zakona.” (1. Ivanova 3,4) U Božji zakon pripada sve ono što nam je Bog zapovjedio ili zabranio. To su Deset Božjih zapovijedi koje je Bog dao Izraelcima, a obvezuju i nas kršćane i sve ljude. O Zakonu, o Deset Božjih zapovijedi Isus je kazao: “Nemojte misliti da sam došao ukinuti Zakon i Proroke... Jer, zaista, kažem vam, dok opstoji nebo i zemlja, ni jedna jota, ni jedna kovčica slova iz Zakona sigurno neće nestati, a da se sve ne ostvari.”

Prema tome, grijeh je i kad ne činimo nešto što nam te zapovijedi zapovijedaju, ali i kad činimo nešto što nam zabranjuju. A ti, Josipe, već samim time što si metnuo svoju ruku na majku, prestupio si svih Deset zapovijedi: *prvu* i

drugu, jer si u svojoj mašti stvorio nekog drugog boga koji je odobravao da činiš takvo zlo; *treću*, jer si prije, dok si se još molio Bogu, uzalud prizivao Njegovo ime; *četvrtu*, jer si pogazio svrhu subote koja je čovjekovo posvećenje i duševno spokojstvo u Bogu; *petu*, jer nisi poštovao svoje roditelje i nisi živio po njihovim savjetima; *šestu*, jer si ih svojim postupkom gurnuo u grob; *sedmu*, jer si otkazao vjernost Bogu i roditeljima i postao jedno sa Sotonom; (1. Ivanova 3,8) *osmu*, jer si svojim roditeljima silom oteo sve radosti i zadovoljstva u njihovu sinu jedincu; *devetu*, jer si se svuda pred ljudima pravio dobrim i poštenim čovjekom, a zapravo si bio veliki grješnik kojega je svatko trebao prezreti i osuditi. Ali bio si vješt pa si to sve lijepo prikrio i ljudima zamazao oči. Najzad, i *desetu* zapovijed si prestupio, jer si odbacio svoje roditelje i poželio svijet i sve što je u svijetu. Ta želja za svijetom bila je tako jaka da nikad, nijednom dopisnicom nisi ublažio bol i žalost svojih roditelja. Sve ti je bilo važnije od roditelja. Tvoj novi bog stalno te tješio da nisi tako grješan: kod kuće možda i nisi bio tako dobar, ali inače si ispravan čovjek. Ne kradeš, ne živiš bludno, ne ubijaš. Da, ali sad vidiš pravu istinu: "Uistinu, ako tko vrši sav Zakon, a pogriješi samo u jednome, postaje krivac za sve!" (Jakov 2,10)

Kazao sam: ne može se spasiti od grijeha onaj komu grijeh nije oduran, već ga voli i traži. Čovjek koji voli ono što zapovijedi zabranjuju, a mrzi ono što zapovijedaju, ne može držati Božje zapovijedi.

Dva su duha u ovome svijetu: jedan usađuje i potpiruje u čovjeku odurnost prema grijehu, a drugi želju za grijehom. Prvi duh crta grješniku grijeh u njegovim pravim bojama, drugi ga crta lažnim i varljivim bojama. Job je mrzio zlo. Kad je izgubio sve što je imao, ipak je bio zadovoljan jer nije izgubio svojega Otkupitelja. Čvrsto Ga se držao do posljednjeg trenutka teške kušnje, i najzad je iskusio divno otkupljenje. Nije se mogao sâm iskupiti, ali je svo-

jom vjerom dao slobodu nebeskom Otkupitelju da ga ot-
kupi.

Josipe, ti si sve izgubio, čak i svoje bogatstvo, jer zbog griznje savjesti nisi sposoban iskoristiti ga i u njemu uživati. Ali čuj što ti ovoga trenutka govori Isus Krist, Otkupitelj svih koji Ga traže: “Dodite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti. Uzmite jaram moj na se i učite od mene... Tako ćete naći pokoj svojim dušama.” (Matej 11,28.29) Josipe, odbio si sve molbe svojih roditelja, i evo kamo si stigao. Nemoj odbiti poziv nebeskog Otkupitelja. Prve riječi Njegovog preteče Ivana bile su: “Pokajte se!” Prve riječi apostola Petra na blagdan Duhova bile su: “Pokajte se!” (Matej 3,1.2; Marko 1,9.14.15; Djela apostolska 2,37.38) To su i prve riječi koje ja upućujem tebi, Josipe: pokaj se! Pokajanje je prvi uvjet novog života, temelj spašenja. Odavno si ugušio u sebi ono gnušanje prema kršenju Božjih zapovijedi, koje je Bog učinio drugom ljudskom naravi odmah nakon čovjekova pada u grijeh. Tvoj postupak odvojio te od roditelja, od Boga, od sreće. Dopusti sad da Bog uspostavi svoj zakon u tebi, da oživi tvoju obamrlu savjest i da te vodi Njegov Sveti Duh. “Žalost, naime, koja je po promisli i volji Božjoj rada spasonosno i stalno obraćenje, dok žalost svijeta rada smrt.” (2. Korinćanima 7,10)

Apostol Ivan nam dokazuje što slijedi nakon pravog pokajanja: “Ako priznajemo svoje grijehе, vjeran je On i pravedan: oprostiti će nam grijehе i očistiti nas od svake nepravедnosti.” (1. Ivanova 1,9) Da Krist nije umro umjesto nas, naše priznanje ne bi ništa pomoglo, jer Bog nam ne bi mogao oprostiti grijehе i izbaviti nas od vječne smrti. Ali budući da je Isus umro umjesto nas, Bog nam oprašta uime Krista i Njegove smrti na Golgoti. Pokajnik ne može ništa drugo učiniti, već samo vjerovati da nas “krv njegova Sina, Isusa Krista, čisti od svakoga grijehа”. (1. Ivanova 1,7)

“Oprostiti će nam grijehе i očistiti nas od svake nepravde.” (1. Ivanova 1,9) To oslobođenje Isus naziva novoro-

denjem. Po Njegovim riječima, nitko ne može vidjeti Božje kraljevstvo i ući u nj ako se nije nanovo rodio. (Ivan 3,3) U Postanku čitamo da je Bog stvarao snagom svoje stvaralačke Riječi. (Postanak 1,3.6.9.11.14.20.28.29) "Sve je po njoj postalo i ništa što je postalo nije bez nje postalo", kaže apostol Ivan. (Ivan 1,3) Bog je poslije dao tu Riječ preko proroka i apostola svim ljudima da bi kroz nju postali novi ljudi, sposobni za kraljevstvo Božje. Zato apostol Petar savjetuje svima koji žele doći u Božje kraljevstvo: "Pošto ste pokoravanjem istini očistili svoje duše... jer ste ponovo rođeni, ne iz raspadljiva, nego iz neraspadljiva sjemena: riječju živoga i vječnog Boga." (1. Petrova 1,22-25) Ali kod stvaranja nije radila samo Riječ, nego je imala suradnika – Svetoga Duha. (Postanak 1,1.2) Zato riječi Svetoga pisma nisu kao druge riječi. Isus je rekao: "Duh je onaj koji oživljava, a tijelo ne vrijedi ništa. Riječi koje sam vam rekao jesu duh i život." (Ivan 6,63) Grješnik koji se kaje i prima Božju Riječ što je puna Svetoga Duha, postaje novi čovjek, novo stvorenje. Slovo ubija staroga čovjeka, naime preljub, blud, nečistoću, idolopoklonstvo, vraćanje, neprijateljstvo, svadu, pakost, ljutnju, prkos, raspru, sablazan, krivovjerje, ubojstvo, pijanstvo, proždrljivost i ostalo. "Duh je onaj koji oživljava, a tijelo ne vrijedi ništa." (Ivan 6,63)

Novorođenje je, dakle, drugi uvjet spasenja.

"Prema tome, odbacite od sebe svaku vrstu zloće i svaku vrstu lukavštine, licemjerja, zavisti i svaku vrstu klevetanja. Budući da ste tek novorođena dječica, čeznite za onim čistim duhovnim mlijekom da rastete. Nema veće žalosti za sretno roditelje, da po njemu uzrastete za spasenje, ako 'ste zbilja iskusili da je dobar Gospodin'." (1. Petrova 2,2) Onaj tko se nanovo rodio Božjom Riječju i Njegovim Duhom "stvoren je u Kristu Isusu radi djela ljubavi koja Bog unaprijed pripremi da u njima živimo". (Efežanima 2,10) Bog se nije promijenio. Ni uvjeti spasenja nisu promijenjeni. Kad je neki bogati mladić pitao Krista: "Učitelju, što dobro

moram činiti da postignem život vječni?”, Isus mu je odgovorio: “Ako hoćeš ući u život, vrši zapovijedi.” (Matej 19,16) Zapovijedi otkrivaju u sebi Božji karakter, Božju narav. Zato je apostol Petar definirao pravo kršćanstvo ovim riječima: “Tim nas je obdario skupocjenim i najvećim obećanim dobrima, da po njima, umaknuvši pokvarenosti koja je zbog opake požude u svijetu, postanete dionici božanske naravi.” (2. Petrova 1,4) Kao što dijete ne postane čovjek za jedan dan, tako ni novorođeni kršćanin ne postane savršen za jedan dan. On mora rasti u Kristu i napredovati u Božjoj naravi. Apostol Pavao zato je pisao svojemu suradniku Timoteju: “... da tvoj napredak postane očit svima!” (1. Timoteju 4,15) Petar je pisao vjernima: “... uložite svu revnost da sa svojom vjerom spojite poštenje, s poštenjem znanje, sa znanjem uzdržljivost, s uzdržljivošću postojanost, s postojanošću pobožnost, s pobožnošću bratsku ljubav, s bratskom ljubavi ljubav uopće!” (2. Petrova 1,5-7) To rasteenje u kršćanstvu Pismo naziva i posvećenje. Posvećenje je posljedica doživotne poslušnosti Bogu i Njegovim zapovjedima. Novorođenje se postiže Božjom Riječju i Njegovim Duhom, a time se postiže i posvećenje. (Ivan 17,17; Rimljanima 15,16; 1. Solunjanima 5,22.23)

Posvećenje je, dakle, treći uvjet spasenja.

Isus Krist te čeka. Umro je na križu za tvoje grijehе. On je isplatio tvoj dug i čeka da Mu prideš kao izgubljeni sin, da Mu priznaš svoju krivnju, da Ga moliš za oprostenje i zatražiš od Njega haljinu Njegove pravde. Krist je rekao grješnicima: “Budu l’ vam grijesi kao grimiz, pobijeljet će poput snijega; kao purpur budu li crveni, postat će kao vuna. Htjednete l’ me slušati, uživat ćete plodove zemaljske.” (Izaija 1,18.19)

– Ah, dragi Janko – odgovori kroz suze Josip – vidim i osjećam da sam veliki grješnik. Nisam zaslužio da me nosi zemlja. Sve je tako kako ti govoriš. Znam: ako ne krenem novim putem, jadno ću završiti. Vjerujem da ima Boga,

vjerujem da će On suditi svakom čovjeku, pa i meni. Želim služiti Bogu, znam da je to jedini spas za mene. Ipak, moj je grijeh prevelik, meni se ne može oprostiti. Ali savjest me već toliko izmučila, život mi je tako gorak da sam spreman dati sve što imam samo da mi Bog oprostí grijehe i vrati mir. Nauči me, dragi Janko, što trebam učiniti da bi Bog pogledao na mene i oprostio mi grijehe.

– Josipe, već sam ti kazao. Bog traži samo jedno: da primiš Krista u punoj vjeri, da vjeruješ da je On umro za tvoje grijehe, da ih je na križu svojom krvlju izbrisao i sad samo čeka da sve to primiš iz Njegovih ruku. Trebaš samo prići Kristu, uzeti iz Njegovih ruku dar oprostjenja i djelo Njegove pravde, dopustiti Mu da se svojim Duhom nastani u tebi, čitati Njegovu Riječ koja nam je dana u Svetome pismu i moliti za dar Svetoga Duha kako bi Božja Riječ i Sveti Duh mogli preporoditi tvoje srce i posvetiti čitav tvoj duh, dušu i tijelo. A to sve, Josipe, potpuno je besplatno. Isus je platio sve što se moralo platiti, jer i apostol Petar svjedoči: “Znajte da niste otkupljeni nečim raspadljivim – srebrom ili zlatom – od svoga bezvrijednog, od otaca baštinjenog načina života, nego skupocjenom krvi Krista kao nevina i bez mane Janjeta.” (1. Petrova 1,18.19)

Za spasenje ne treba platiti ništa.

Neki misionar propovijedao je evanđelje divljem plemenu Indijanaca u Sjevernoj Americi. Jednoga dana došao mu je u posjet plemenski poglavica. Spoznao je da je grješnik i da mu je potrebno spasenje. Doveo je lijepog konja i kazao: “Došao sam kupiti sebi spasenje; evo ovoga konja, njega dajem Kristu da bi mi oprostio grijehe i dao vječni život.”

“Spasenje se ne prodaje za konje”, odgovori mu misionar.

Poglavica je napustio misionara i razmišljao o tome. Sutradan je opet došao i poveo sa sobom šestogodišnjeg sina.

“Evo, dajem svojega prvorođenca za oprostjenje grijeha.”

Misionar je odmahnuo glavom i rekao: “Bog ne traži takve nagrade.”

“Onda, evo, dajem i ovo zlato”, rekao je Indijanac. “Ponio sam sve to u slučaju ako ni moje dijete ne bude dovoljna nagrada Bogu za skupocjeno blago kao što je oprostjenje i vječni život.”

“Znaj da se propadljivim zlatom ne možeš iskupiti od svojega grješnog življenja”, odgovorio je misionar. “Zar to ne možeš razumjeti?”

Poglavica se trgnuo. Nikako nije mogao shvatiti kako je moguće da su svi njegovi darovi odbijeni. Najzad je pao ničice pred misionara i zavapio:

“Nemam ništa dragocjenije od ovoga što sam ponudio. Što onda mogu dati Bogu da mi oprost i grijehe i dade mi vječni život?” Misionar mu je odgovorio:

“Evo što traži Bog od onoga tko se želi osloboditi grijeha i imati vječni život: ‘Žrtva Bogu duh je raskajan; srce raskajano, ponizno, Bože, nećeš prezreti.’” (Psalmi 51,17)

U Psalmu 40,6 nadahnuti pisac kaže da Bog ne traži žrtve i darove za oprostjenje grijeha i spasenje, nego samo jedno: da grješnik odluči činiti dobro, da zavoli Božji zakon i navješćuje ljudima Božju pravdu i spasenje Njegovo i ne krije milost i istinu Njegovu.

Nakon tih riječi Josip je pao na koljena, skrio glavu u ruke i isprekidanim riječima zavapio Gospodinu:

“Gospodine, Spasitelju moj, evo me, nesretnika, pred Tvojim svetim licem. Ne smijem podignuti lice k Tebi, jer sam tako mnogo grijeshio. Moji su grijesi mnogobrojni, veliki i teški. Svalili su u grob moje drage roditelje i unesrećili mnoge ljude. Gospodine, Bože moj, budi milostiv meni, grješniku koji nisam dostojan progovoriti pred Tobom. Ali Ti si probudio moju savjest; kao dobri pastir tražio si me i danju i noću. Tvoj dobri Duh nije me ostavio, već je učinio

sve da bi me doveo k Tebi. Uzeo mi je sve zemaljske radosti da bi u meni mogao probuditi čežnju za radošću koju samo Ti možeš dati. Ti si u pravom trenutku poslao k meni svojega slugu, mojega dobrog prijatelja, da mi preko njega objaviš svoju neizrecivu ljubav koja Te vodila kad si svoje najdragocijenije žrtvovao na križu za moje spasenje.

Ti sad čekaš da dođem i primim ono što si spremio za mene, najgoreg čovjeka. Spasitelju, primi moju hvalu koja je slaba, jer ne umijem dostojno zahvaliti na Tvojemu daru. Primam Tvoj oprost, primam spasenje, primam Tvoju svetu Riječ i otvaram svoje srce Tvojemu svetom Duhu s molbom da me preporodi, posveti i udostoji Tvojega neiskazanog dara. Primi moje grješno srce, operi ga u krvi svojega ljubljenog Sina, upiši na njega svoj sveti Zakon, svoje zapovijedi, i vrati mi to obnovljeno srce da mogu živjeti novim životom. Neka bude volja Tvoja kako na nebu, tako i u mojem budućem životu.

Izlij svoju ljubav u moje novo srce, da nikad više ne čini zlo ni Tebi ni ljudima. Uzmi sve što imam, posveti i upotrijebi u službi evanđelja, da radosna vijest spasenja može doprijeti do svih ljudi koji su nesretni kao što sam i ja bio. Daj mi snage da mogu ostati uvijek Tvoj, ovdje u životu i u onaj dan kad dođeš uskrisiti svoju vjernu djecu. Učini tu milost da se tada i ja nadem s mojim dragim roditeljima, da se raduju sa mnom i da Te zajednički slavimo u vijeke vjekova. Amen.”

* * *

“Kažem vam, tako će biti veće veselje na nebu zbog jednog grešnika koji se obrati nego zbog devedeset i devet pravednika kojima ne treba obraćenja.” (Luka 15,7)

NEOBIČNI BOLESNIK

Razbolio se gospodin Peruković. Pozovu k njemu liječnika, dr. Rankovića, njegovog dugogodišnjeg poznanika. Na sva njegova pitanja o bolesti bolesnik nije odgovarao. Najzad je rekao:

– Gospodine doktore, vi ste nekad studirali teologiju, a kad ste uvidjeli da je vjerski nauk laž, postali ste materijalist, ili bezbožnik. Je li tako?

Na to čudno pitanje liječnik je odgovorio:

– Da, tako je.

Taj odgovor kao da je osnažio bolesnika, jer je nastavio vidljivo raspoloženiji:

– Vidite, to se dogodilo i sa mnom. Kažite mi, molim vas, jeste li onda stekli potpuni mir?

– Gospodine Perukoviću – reče liječnik – zar nije bolje da govorimo o vašoj bolesti? Danas nemam mnogo vremena. Sad je najvažnije da ozdravite, a o drugom ćemo razgovarati poslije ako baš želite.

Bolesnik je odmahnuo rukom i povikao:

– Nipošto! Ostavite moju bolest i odgovorite mi na pitanje. Nemojte me razočarati u mojoj nadi, jer u vas imam potpuno povjerenje. Meni je sad to pitanje najvažnije na svijetu.

– Dobro, a što želite doznati od mene? – zapita liječnik.

– Htio bih znati jeste li se zaista oslobodili svega onoga što uči vjera i jeste li potpuno uvjereni da je to sve puka izmišljotina.

Liječnik se zbunio i ništa nije odgovorio.

– Teško meni – uzdahnuo je bolesnik. – Zašto ne odgovorite? Sad znam što je s vama. Niste sasvim načistu s vjerskim pitanjima. U vašem srcu još se bore dvije struje. A ni ja nisam načistu. Zašto ne kažete da smo ispravno postupili odbacivši onu vjersku glupost? Zašto me ne utješite riječima: “Budi miran, ne brini se ni za što. Nema Boga, nema suda, nema nikakve glupe bajke, popovske izmišljotine. Čovjek nikome ne odgovara; što god radi, bilo da laže, krade, voli ili ubija, mora to raditi jer takvi su zakoni njegove naravi. On nije kriv što postoje takvi zakoni, jer ih nije sâm postavio. Grijeh – to je samo strašilo za neprosvijećene ljude, za neuki svijet.” Doktore, zašto ne govorite tako? Zato sam vas pozvao k sebi. Moram to čuti iz vaših usta i ozdravit ću. Recite, molim vas, što je istina.

– Smirite se, gospodine Perukoviću – reče liječnik. – Zašto se tako uznemiravate? Vi znate da sam odbacio vjeru. Danas nema prosvijećenog čovjeka koji bi mogao vjerovati u te priče. Istina, dodu trenuci kad čovjek osjeća malo drukčije, kao kad starac uzme u ruku staru knjigu sa slikama koju je imao još kao dijete. Te slike probude davne uspomene i osjećaje pa se u njemu javi čežnja za sretnim danima...

Liječnik nije dovršio rečenicu, a bolesnik mu je dobio:

– Čujte, gospodine doktore, takvo mudrovanje neće me zadovoljiti. Odgovorite mi sasvim određeno i potpuno jasno. Želim znati jesam li samo viša životinja ili sam biće koje umije razlikovati dobro i zlo, pa zato mora jednoga dana položiti račun o svojem životu. Slušajte, moram to znati sasvim sigurno, jer je riječ o teškoj stvari. Ako nema Boga, suda i odgovornosti nakon smrti, onda ću šutjeti i dalje. Ali... ako moram stupiti pred Boga... onda ne mogu pred Njega ovakav kakav sam sad. Gospodine doktore, pridite bliže, da vam nešto kažem. Nitko iz moje obitelji ne zna za to niti smije doznati. Ja sam zločinac... Sjećate se, prije mnogo godina dogodio se onaj zločin... Imao sam

sreću. Sva krivnja je pala na drugog čovjeka. Na mene nije nitko ni posumnjao. On je bio osuđen i umro je u tamnici. Ja sam bio njegov krvnik... Zašto me to nedjelo peče kao živa vatra već toliko godina? Kažite mi, zašto nemam mira? Izdržao sam paklene muke, i tako se mučim svih ovih godina. Doktore, što je to, kakva je to bolest? Je li ona u bubrezima, plućima ili živcima? Gdje je ta muka? Govorite!

Doktor je zanijemio. Činilo mu se nemogućim da je taj poštovani građanin bio sposoban učiniti takav grozan zločin. Nije znao što bi kazao.

Bolesnik je nastavio:

– Teško meni, jer vidim da je nestala i moja posljednja nada. Očekivao sam da ćete ismijavati moj strah, kazati da se ničega ne bojim, da s tim slučajem mogu sasvim mirno ići u susret smrti, a vi ne kažete ništa. O, kad biste znali kako je strašno neprestance gledati pred očima lice nevino osuđenog čovjeka i slušati iz dana u dan riječi koje je na sudu neprestano ponavljao: “Ja sam nevin”. Kad biste morali gledati tu sliku i slušati taj krik, onda biste me mogli razumjeti. Doktore, budite milosrdni prema meni nesretniku. Dajte mi dovoljnu količinu morfija, da zaspim i više se ne probudim. Izbavite me...!

Doktor je odgovorio:

– Što vi mislite? Da postanem vaš ubojica! Smirite se. Nemam više vremena biti kod vas. Dopustite da vas pregledam.

Kad ga je pregledao, bilo mu je jasno da je gospodin Peruković zdrav. Rekao mu je:

– Gospodine, bili ste iskreni prema meni. Budite sigurni da će to ostati u tajnosti. Nisam odgovorio na vaše pitanje, jer ne znam što bih vam kazao, u što biste se mogli pouzdati. Pitanja religije su velike zagonetke. Nas dvojica smo spoznali da današnje kršćanstvo uči mnogo toga što se protivi zdravom razumu. Ali...

– Zašto ali? – zavapi bolesnik. – Što želite kazati?

Doktor je nastavio:

– Htio sam kazati da poznam ljude koji su sretni, jer vjeruju u oprostjenje grijeha i milost.

– Što kažete? – povikao je bolesnik.

Liječnik je ponovio svoje riječi i rekao:

– Imam jednog prijatelja koji je plemenit i pošten. On je jedan od onih kršćana kojima se mi stalno izrugujemo. Bilo bi dobro kad biste s njim govorili.

– Doktore, molim vas, pošaljite ga k meni, i to odmah, jer ne mogu više izdržati. Požurite, molim vas!

Nije prošao ni jedan sat, a na vratima se pojavio majstor Janko. Prišao je bolesniku i progovorio s njim nekoliko ljubaznih riječi. Kad mu je ispričao svoju žalosnu priču, bolesnik je kazao:

– Majstore, sad ste doznali svu moju žalosnu povijest. Da, veliki sam bijednik, jer sam ubio čovjeka... Oh, zašto sam se rodio!

Majstor Janko ga je ozbiljno pogledao u oči i rekao:

– Htjeli ste odstraniti Boga iz svojega srca misleći da su Ga ljudi sami izmislili, ali vam, eto, nije uspjelo. Bog ipak postoji. To što vas muči nisu bubrezi, pluća ili živci, nego ruka nebeskog Oca, ruka Božja, koja vas traži. Budite iskreni i priznajte da ste dragovoljno odgurnuli Boga od sebe; priznajte da ste u svojoj tvrdoglavosti ugasili svjetlo koje vas je trebalo voditi u vječni život. Nije nimalo čudno što ste sad u potpunoj tami. Sa svim ostalim ljudima, i vi ste dobili kraljevski dar od Boga, a to je slobodna volja. Znae da imate u sebi savjest koja vam kaže što je dobro, a što zlo. Savjest vas nagovara da činite ono što je dobro. Ubili ste dva čovjeka, sebe i onog nesretnika, ali od onog trenutka progonio vas je Božji zakon. No Bog vas nije progonio zato da bi vas uništio, nego da bi vas spasio. Ako se skrušenim srcem obratite k Bogu, naći ćete milost, “jer je Sin Čovječji došao da traži i spasi što je izgubljeno.” (Luka 19,10) Prijatelju, sad me poslušajte. Postoji Bog, i On će jednoga dana

platiti svakom čovjeku po njegovim djelima. Taj Bog danas se otkriva ljudima kao Bog milosti; ali blizu je dan kad će se otkriti cijelome svijetu kao Bog osvete. "Strašno je upasti u ruke Boga živoga." (Hebrejima 10,31) I taj Bog dao nam je sigurne dokaze da će On jednoga dana zaista suditi ljudskome rodu i nagraditi dobro, a kazniti zlo, jer i apostol kaže: "Ne varajte se: Bog se ne da ismijehivati! Što tko sije, to će i žeti." (Galaćanima 6,7)

Po riječima proroka Daniela, baš sad, u ovo naše vrijeme na nebu zasjeda istražni sud koji na temelju svojih knjiga i Deset zapovijedi ustanovljuje kome se grijesi mogu izbrisati, a kome se ime briše iz Knjige života.

Malo je stvari u Svetome pismu koje su tako točno određene kao što je određen Božji sud. I sâm dan, dakle početak tog suda, Bog je odredio mnogo stotina godina unaprijed. Na temelju toga apostol Pavao je kazao u Djelima 17,31: "... Bog je odredio dan kada će pravedno suditi svemu svijetu." A gdje tražiti to određeno vrijeme suda? U Hebrejima 8,5 čitamo da je svaka stvar i svaka služba u hebrejskom hramu predočavala stvari i službe nebeske svetinje. Tako su Hebreji svetkovali blagdan nazvan *Yom Haddin*, to jest Dan suda. A zvali su ga i Dan truba i Dan sjećanja. To je bilo 1. tišrija, prvoga dana nakon svršetka crkvene godine. U njihovom molitveniku *Mahsoru* piše da su stvarno svi dani od 1. do 10. tišrija bili sudnji dani, posvećeni sjećanju na život u prošloj godini, ispitivanju savjesti, obraćanju i bogobojaznom, ozbiljnom i savjesnom pripravljanju za deseti dan. Od 1. tišrija ustanovljavano je, na temelju knjiga, da se desetog dana očiste iz svetinje grijesi onoga tko je dostojan, a tko nije dostojan, da se desetog dana istrijebi između Božje djece. Tako čitamo u Levitskom zakoniku 16,19.30; 23,2. i u spomenutom molitveniku *Mahsoru*, svezak 4, str. 214–216. Prema tome, 1. tišrija bit će i u Kristovoj pravednoj službi početni dan Božjeg suda. A gdje ćemo pronaći početnu godinu?

U Knjizi proroka Daniela 8 i 9 imamo osnovu za izračunavanje te godine. U 9,26.27 riječ je o razorenju jeruzalemskog Svetišta koje će ostati pusto do svršetka. U Mateju 23,32.33.38. i 24,2 Isus je potvrdio to pretkazanje i istaknuo da će u vrijeme tog razorenja Jeruzalem biti zreo za vječni oganj. Već je po Mojsiju govorio o tom vremenu i kazao kako će propasti Jeruzalem i ta će propast ostati dokle god se taj narod konačno ne istrijebi sa Zemlje. (Ponovljeni zakon 28,45.49.52.61.64) U Danielu 9,23 govori da će po isteku 70 proročkih tjedana (a to, po pravilu iz Ezekielu 4,6, znači $70 \times 7 = 490$ godina) doći Pomazanik, tj. Krist; u 26. i 27. retku kaže da će ubrzo nakon toga Krist biti pogubljen da bi se, kako kaže u 24. retku, odstranilo bezakonje, uvela vječna pravda i tako utvrdio savez s mnogima, kako kaže u 27. retku. I, kako kaže posljednji dio 24. retka, istodobno će se pomazati ili posvetiti za novozavjetnu službu svetište Novoga zavjeta, "Sveti nad svetima" na nebu. O njemu je riječ u Otkrivenju 11,19.

Prema Danielu 8,14.17, to će Svetište biti očišćeno u posljednje vrijeme, kad istekne 2300 godina. Tada će nastupiti pravi *Yom Haddin* – vrijeme suda. U Danielu 8,26.27 čitamo da je anđeo razjasnio pojedine dijelove viđenja, ali mu nije razjasnio onaj dio o 2300 godina. Dalmatinov prijevod iz godine 1584., prijevod Jurija Volca iz godine 1859., prijevod dr. Frančiška Lampeja iz godine 1894., dr. Jožefa Franca Alliolija, van Essov i drugi točni prijevodi iznose posljednje riječi 27. retka ovako: "A nije bilo nikoga, koji bi ga (viđenje o 2300 godina) *razjasnio*." U Danielu 9,23 nalazimo razjašnjenje tog viđenja, prvo u proročanstvima Jeremijinim, a zatim u ozbiljnoj molitvi kod Boga. Bio je uslišan i poslan mu je anđeo da objasni viđenje o 2300 godina. Anđeo progovori i reče: "Daniele, evo me: dođoh *da te poučim... Pazi dobro na riječ, razumij viđenje*." I onda mu govori da je sedamdeset tjedana ili 490 godina određeno izraelskom narodu i da to razdoblje treba brojiti od zapo-

vijedi za obnovu Jeruzalema. Znamo da je ta zapovijed dana u jesen 457. prije Krista. Među mnogim autoritetima tu godinu utvrdio je povijesnim dokazima veliki engleski kronolog Isaac Newton, a kod Slovenaca dr. F. Lampe, dr. H. Gudek i drugi. (Isaac Newton: "Observations", 139–143, London, 1733.; dr. F. Lampe: "Zgodbe Svetega pisma Starega zakona", str. 970, Celovec, 1894.; dr. Dinko Gudek: "Biblijska povijest", knjiga 2, str. 296, Zagreb, 1908.) Sad znamo da je od 2300 godina 456 isteklo prije Krista (budući da je zapovijed objavljena u jesen 457. godine, kad je ta godina već gotovo prošla, ne možemo kazati da je isteklo 457 godina). Budući da je 456 godina isteklo prije Krista, moramo ih odbiti od 2300 godina. Tako dobijemo *1844 godine poslije Krista*. Te 1844. godine, dakle, trebalo je, prema Danielu 8,14, početi *čišćenje nebeskog Svetišta i vrijeme poslijetka*, kako kaže Daniel 8,17. A budući da su te godine hebrejski 1. tišrija i *Yom Haddin* – Sudnji dan – pali 12. listopada, *otuda znamo da je pravi Božji sud počeo 22. listopada 1844. godine*. Tog dana obistinilo se proročanstvo iz Daniela 7,9.10: "Prijestolja bjehu postavljena i Pradavni sjede. Sud sjede, knjige se otvoriše." A apostol Ivan dodaje: "Tada su mrtvaci suđeni prema onom što je napisano u knjigama, 'po svojim djelima'."

U tim knjigama nalazi se ime svakog čovjeka, tamo piše sve što je tko učinio i mislio, bilo dobro ili zlo, svaka prazna riječ i sve što je skriveno u tami, čak i savjeti srca. U Otkrivenju 11,18.19 opisuje apostol Ivan početak tog suda: "Narodi su provodili svoju srdžbu, ali dođe tvoja srdžba i vrijeme kad treba suditi mrtve, dati nagrade tvojim slugama, prorocima i svetima, *i onima koji se boje tvoga imena...* Uto se otvori hram Božji što se nalazi u nebu i pokaza se njegov 'Kovčeg saveza'" – ili Deset zapovijedi. (Ponovljeni zakon 4,13)

Taj sud, dakle, sudi po zapovijedima koje je Bog dao na Sinaju. A sudi mrtvima i živima, jer kaže da daje nagradu "i

onima koji se boje imena Božjega”, a to su oni koji od 22. listopada 1844. naovamo čuju vijest: “Bojte se Boga i podajte mu slavu!”

Dragi prijatelju Perukoviću, na tom sudu je i Isus, “svjedok vjerni i istiniti”. Još dok je bio na Zemlji, kazao je: “Tko god mene prizna pred ljudima, priznat ću i ja njega pred svojim Ocem nebeskim i pred anđelima. Tko se mene odriče pred ljudima, i ja ću se njega odreći pred svojim Ocem nebeskim.” (Matej 10,32.33; Luka 12,8.9) Presuda se izriče po djelima koja su zapisana u Knjizi života. (Otkrivenje 20,12)

U toj Knjizi je zapisan vaš crni grijeh, dragi prijatelju. Tamo su zabilježeni uzroci zašto ste ubili onog čovjeka. U toj knjizi je ovjekovječena točna slika sudskih rasprava. Tamo se čuvaju sve suze vaših nevinih žrtava, njihovo pozivanje na pravdu, na vašu savjest, na savjest sudaca. Tamo su riječi kojima vas je preklinjao nesretnik kojega ste vi otjerali na robiju, tamo su njegovi posljednji uzdisaji. Da, prijatelju, toga dana “Bog bilježi i zapečaćuje, broji i računa, sjeća se svega što se davno zaboravilo i otvaraju se knjige za spomen. One se čitaju same i u njima se nalazi karakter svakog čovjeka. Svi stanovnici prolaze pokraj tog nebeskog suca kao ovce ispod štapa kad ih pastir prebrojava, i svakom stvorenju određuje plaću i bilježi mu presudu, izrečenu nad njim.” (Iz Mahsora, str. 224.226)

A kad nebeski sud završi svoj posao i kad bude presuđeno tko će sve imati udio u uskrsnuću blaženih, tada će doći Krist, probuditi pravednike i uzeti ih k sebi na nebo. (1. Solunjanima 4,16.17) Nepokajani bezbožnici bit će istrijebljeni ognjem. Pismo kaže da bezbožnici neće oživjeti dok se ne navrši 1000 godina; jer će toliko vremena Krist i izbavljenici suditi palim anđelima i palim ljudima. (1. Solunjanima 4,15-17; Otkrivenje 20,5.6) Nakon 1000 godina uskrsnut će svi bezbožnici. Tada će se objaviti Božji sudovi i Bog će platiti palim anđelima i nepokajanim ljudima po

njihovim djelima. Oganj s neba pojest će sve bezbožnike, i to će biti druga smrt. (Otkrivenje 20,5.11-13)

“Što se tiče kukavica, otpadnika, odurnih stvorenja, ubojica, bludnika, vračara, idolopoklonika i svih lažaca, njihova je sudbina u jezeru koje gori ognjem i sumporom. To je druga smrt!” Tko se tijekom istražnog suda od 22. listopada 1844. do početka izlivanja sedam zala ne nade zapisan u Knjizi života, bit će bačen u ognjeno jezero.

Dakle, u to jezero doći će nevjernici, ubojice i lažljivci. A vi ste, prijatelju, kao pravi nevjernik maloprije tražili liječnika koji vas je trebao utvrditi u vašem nevjerstvu i dokazati vam da nema Boga koji će jednoga dana platiti svakome po njegovim djelima. Vi ste dvostruki ubojica i lažljivac, jer ste obmanuli sud koji je osudio nevinog čovjeka.

Znaci u svijetu svjedoče da se čas suda približava kraju. Danas-sutra anđeo u nebeskom sudu otvorit će onu stranicu u Knjizi života, na kojoj su zabilježena sva vaša mračna i krvava djela. I drugi anđeo spreman je napisati vaše ime u Knjizi smrti. Ali između njih stoji Isus Krist, poglavar svećenički i vjerni svjedok, Janje Božje koje nosi grijeh svijeta. On vidi na vama vaš mračni, krvavi grijeh i rado bi ga uzeo na sebe, opravdao vas žrtvom svojom na Golgoti i spasio za vječni život. Zato je poslao svojega Svetog Duha da vas dan i noć uznemirava zbog vašega grijeha kako bi vam dokazao da ste grješni i da nemate nade osim u Isusu Kristu. Niste se mogli obraniti od njega. I David, koji je slično zgriješio, htio je skriti svoj grijeh i izbjeći karanje Svetoga Duha. Ali, eto, što je morao iskusiti. Krijući svoj grijeh, vikao je: “Spasi me, Bože: vode mi dođoše do grla. U duboko blato zapadoh, i nemam kamo nogu staviti; u duboku tonem vodu, pokrivaju me valovi. Iznemogoh od vikanja, grlo mi je promuklo, oči mi klonuše Boga mog čekajuć... (Psalmi 69,1-3) “Blago čovjeku kome Jahve ne ubraja krivnju, i u čijemu duhu nema prijekare! Prešutjet sam htio, al’ kosti mi klonuše od silna jecanja... Kamo da

idem od duha tvogega, i kamo da od lica tvoga pobjegnem?... Uzmem li krila zorina pa se naselim moru na kraj, i ondje bi me ruka tvoja vodila.” (Psalmi 32,2.3; 139,7-12)

Vidite, prijatelju, Bog vas je karao dugo godina, ali vi niste marili za to. On vas je savješću vašom tako jako karao, da vam se gadio i kruh i najdraže jelo. Nestajalo je vašega tijela naočigled, približili ste se grobu i najzad morali ustuknuti. I sad, kad ne možete ni natrag ni naprijed, Bog je pozvao mene da vam kažem vašu dužnost. Ako poslušate, Bog će vam se smilovati. Molite se Bogu, i pomilovat će vas i vratiti vam po svojoj pravdi. (Job 33,14-30)

Sad je trenutak vašega spasenja; možda će još danas na nebu biti pročitano vaše ime i pred Božjim sudom izredana sva vaša mračna i krvava djela. Andeo smrti prolazi i ako na gornjem pragu vaše kuće ne nađe znak krvi Božjega Sina prolivene na Golgoti, izbrisat će vaše ime iz Knjige života. Duh Božji će odstupiti i onda ste zauvijek izgubljeni. Ne bole vas bubrezi ni živci, nego vas uznemirava Božja ruka koja vas želi izbaviti.

– Majstore – reče bolesnik – zaista vas je poslao Bog. Osjećam da govorite umjesto Krista i da me samo vaša riječ može uputiti pravome liječniku. Do vašeg dolaska užasno sam se bojao posljedica svojega grijeha, ali sad osjećam da ću se izbaviti od te more savjesti čim odem na sud i priznam svoju krivnju.

Uto je liječnik, koji ih je morao u početku razgovora napustiti, ušao u sobu vidjeti kako je pacijentu. Kad je doznao što je ovaj odlučio, htio ga je odvratiti od toga, ali mu je bolesnik odgovorio:

– Nemojte tako govoriti, doktore. Duševni mir vrijedi više nego čast kod ljudi. Kako sam svojim crnim djelima ispovijedao Sotonu pred ljudima i pred sudom, tako ću sad ispovijedati Krista koji me ljubi, jer sad znam da je još na križu izbrisao moj grijeh. Posjetite me opet, kad budem u tamnici. Znam da se iz nje neću više vratiti, ali ujedno

dolazim u slobodu iz najgore tamnice u kojoj sam godina-ma uzdisao. Da nije došao ovaj dragi prijatelj, ostao bih u tamnici zauvijek. Ali sad se ne plašim vječnosti ni Boga. Isus, kojega sam prije mrzio, molio je i za me: "Oče, oprosti mu!" Vi me niste mogli utješiti, niste mi mogli kazati nešto sigurno. Kad bi u bezvjerstvu bilo nešto sigurno, našao bih u njemu mir, pa makar nikad ne priznao svoj zločin. Ali Bog je pretvorio našu mudrost u ludost. Hvala Bogu, sad želim ići putem vjere i mira.

Bolesnik se duševno oslobodio unutarnjih borbi i prijavio se vlastima. Osuđen je, i nakon nekoliko godina umro je na robiji.

Dok je ležao u tamnici, jednoga dana posjetio ga je doktor Ranković da ga malo ohrabri.

– Gospodine doktore – rekao mu je robijaš – nikad nisam bio tako sretan kao što sam sad. A koliko sam se mučio! Želio sam sebi smrt, ali smrt nakon koje nema uskrsnuća i nikakvog suda. Danas, međutim, čeznem za životom u kojemu se više neće vidjeti ni najmanji trag mojega nekadašnjeg života. Isus Krist je moj izbavitelj i ja imam svoju radost u Njemu. Moje poniženje i sadašnji robijaški život ne čine me ni najmanje nesretnim. Potpuno sam zadovoljan. Nikad nisam tako slatko spavao kao što spavam sad. Mirna savjest je najmekši jastuk, vjerujte mi, gospodine doktore.

Liječnik ga je samo gledao i nije mogao vjerovati svojim ušima. Kako čovjek može biti zadovoljan kad je lišen slobode, časti i svake udobnosti? Što se to dogodilo s tim čovjekom, kakve su to tajanstvene sile kojima je majstor Janko utjecao na nj da se sad osjeća tako sretnim, a na njegovom bi mjestu svatko drugi očajavao?

Tako je taj nesretnik stigao do svijetlih visina. A ti?

BEZBOŽNI LIJEČNIK

– Majstore, zvao sam vas jer vi ste jedini čovjek u gradu koji mi može pomoći. Otkad se odigrao slučaj s gospodinom Perukovićem, ni ja se ne mogu nikako smiriti. Vjerujte mi, sav sam bolestan i ne nalazim lijeka za svoju bolest. Ne mogu jesti niti spavati; izgubio sam svaku radost. Prije sam bio potpuno siguran da nema Boga niti suda nakon smrti i često sam se u duši slatko smijao vašoj naivnoj vjeri koju ste otkrivali propovijedanjem onih biblijskih bajki o Kristu, Njegovom dolasku, o uskrsenju mrtvih i vječnom življenju na nekoj obnovljenoj Zemlji. Ali slučaj gospodina Perukovića sasvim je uzdrmao moju dosadašnju uvjerenost. Ta nesigurnost me izjeda takvom snagom da sam već sasvim malaksao. Evo, dva dana ne mogu ustati iz kreveta. Majstore, otkud vam ta nepokolebljiva uvjerenost da je sve tako kako vi vjerujete? Kako ste mogli uvjeriti onog nesretnika u svoje nazore, pa se sâm prijavio vlastima, a lišenje slobode smatrao oslobođenjem? To više nije obična vjera, tu zacijelo postoje jaki argumenti kad čovjek može takvo što učiniti. Ne puštam vas iz kuće dok mi ne razjasnite tajnu svoje vjere, temelj na kojemu je izgrađena. Govorite, molim vas, i pomozite mi!

– Gospodine doktore, vi znate da sam ja neškoloivan čovjek. Sve što znam nalazi se u Svetom pismu i u knjigama koje sam proučavao. Stoga vam mogu samo kazati ono što sam našao u njima ili doživio u svojim iskustvima. Budući da ste prošli kroz mnoge škole, lako ćete prosuditi odgo-varaju li moje spoznaje istini. Božja ljubav je napisala dva pisma ljudskom rodu, a to su Stari i Novi zavjet. Bog otkriva

nesretnim ljudima put kojim trebaju poći da bi ponovno mogli postati Božja djeca, kao što su bili i stvoreni.

– Prijatelju Janko, sve je to lijepo kazano, ali gdje su dokazi koji mogu uvjeriti i dušu i razum da je ta knjiga zaista Božja i sveta?

– Doktore, ako hoćete doznati je li neko jelo dobro i zdravo, morate ga uzeti i pojesti. U ustima ćete osjetiti godi li vašoj duši, a posljedice tog jela na vaš organizam uvjerit će i vaš razum je li to jelo dobro ili nije. Zar nije tako?

– Tako je! A kako možemo primijeniti to pravilo i na Sveto pismo?

– Evo kako. Kad su Isusu predbacivali da Njegov nauk nije od Boga, On je dao jedno pravilo za cijelo Sveto pismo, po kojemu se može sasvim sigurno utvrditi je li od Boga ili je od ljudi. On reče: “Moja nauka nije od mene – odgovori im Isus – nego od onoga koji me je poslao. Ako tko htjedne *vršiti* volju njegovu, znat će da li je moja nauka od Boga ili ja govorim sam od sebe.” Tako čitamo u Ivanu 7,16.17. i Luki 24,25. I još je kazao Gospodin u Izaiji 48,18.22: “O, da si pazio na zapovijedi moje, kao rijeka sreća bi tvoja bila, a pravda tvoja kao morski valovi!... Nema mira opakima!”

Sjetite se gospodina Perukovića. On je prigrlio Sveto pismo kao Božju Riječ i odlučio vršiti volju te Božje knjige. Tako je iskusio da je ta knjiga Božja. Čim je odlučio činiti ono što ga uči ta knjiga, potpuno se smirio i taj mir je ostao izvor zadovoljstva čak i u zatvoru. Njegov mir je zaista velik i dubok, silan kao rijeka. Međutim, vi odbacujete Sveto pismo, ne možete odlučiti da ćete držati zapovijedi Božje, paziti na upute Svetog pisma. I što je posljedica? Gospodin reče: “Nema mira opakima.” Je li tako kako kaže Sveto pismo?

– Da, da, dragi Janko, slučaj gospodina Perukovića ne da mi spavati. To su čudnovate stvari. Ipak, to može biti slučajnost, jer mnoštvo ljudi ovdje i svuda po svijetu ne nalazi baš ništa osobito u tom takozvanom Svetom pismu.

Dosta su prelistavali tu knjigu, znaju sve njezine glavne izreke napamet, pišu o njima debele knjige, a ipak su ostali ono što su bili.

– Doktore, tisućama godina svijet je gazio po atomima ne znajući za njihovu golemu silu i nemajući nikakve koristi od njih. Samo neki osobiti, da tako kažem Bogom nadahnuti znanstvenici, naslućivali su i ispitivali tajnu atoma i tako svijet danas vidi prve plodove te nepokolebljive vjere. Ipak, nema te atomske sile koja bi mogla promijeniti ljudsku narav, vratiti ljudskom rodu mir i zadovoljstvo. Samo sila Božje Riječi u sva vremena mogla je to činiti. Prorok Jeremija rekao je odavno, prije 2500 godina: “Nije li riječ moja poput vatre – riječ je Jahvina – i nije li slična malju što razbija pećinu?” (Jeremija 23,29)

I sama Crkva priznaje da je moć Svetoga pisma silna kad se čita po pravilu kojega se pridržavaju adventistički kršćani. U jednom katoličkom listu koji je izlazio u blizini Monaka, u broju od veljače 1925. godine našao sam članak iz kojega sam prepisao ovaj odlomak:

“Djevojka iz nekog zabačenog seoceta u bavarskoj šumi služila je nekoliko godina u gradu. Ondje su je adventisti upoznali s biblijskom istinom i tako je postala oduševljena privrženica tog nauka. Djevojka je ostala moralna, bijaše vjerna i plemenita, a kod svojih poslodavaca veoma omiljena. Poslije se udala za adventista. Otad njezina zabačena kuća postade okupljalište onih koji su prihvatili adventistički nauk. Možemo sasvim otvoreno kazati – zar da u tako lijepoj, čistoj, urednoj seoskoj kući, u kojoj vlada slobodoumnost bez ikakvog lukavstva, u kojoj se gaji ljubav prema bližnjemu, u kojoj se pjevaju kršćanske pjesme i u kojoj ne padne nijedna sablažnjiva riječ, nema nečeg privlačnog za ostale mlade ljude? Tako se ondje počeo okupljati krug mladih ljudi koji su tamo tražili i našli što su htjeli: zabavu u kojoj se nisu zbijale nepristojne šale, razgovor u kojemu se nije mogla čuti ružna riječ, skup na kojemu se moglo

govoriti i o najdubljim osjećajima što pokreću ljudsku dušu, dakle o unutrašnjosti duše i kako se može ljubiti Isus. U našem katoličkom kršćanstvu ima i takvih dragocjenosti, ali ih mi ne poznajemo.

Župnik nam je pripovijedao da se Adventistička crkva drži uzajamno. Ako se netko razboli, ostali ga posjećuju, donose mu štogod, pomažu svakome tko padne u nevolju. Ostane li netko bez posla, pomažu mu iz zajedničke blagajne. Uopće je kod njih požrtvovnost velika.

Takav život, po propisima vjere i duhu vjere, kod jedne obitelji u blizini Nürnberga osobito je pokazao koliko se ta obitelj razlikovala od ostalih katolika. Nekom je mladiću njegov ratni drug skrenuo pozornost na adventiste i on postane uvjereni pristaša te vjere. Od dana kad je stupio u Adventističku crkvu u njemu se dogodio čudan preokret. Dotad je bio grub, neotesan, drzak, obijestan, ženskar, neposlušan, nepokoran roditeljima i osoran; a sad postade miran, sreden, moralan, darežljiv, protivnik svih prostačkih i nevaljalih razgovora i šala. Taj preokret toliko je utjecao na njegovoga brata da je i on, na veliku majčinu žalost, pristupio adventistima.

Jednoga dana majka ih oštro napadne zbog njihovog otpada od katoličke vjere. Umjesto da plane i još oštrije odgovori, umjesto da majku drsko napadne i da se s njom svađa, stariji odgovori blago, u svoje i uime mladeg brata:

‘Majko, znamo da ne odobravaš naš prijelaz, ali gledaj, mi smo sretni. Vidjela si da smo obojica postali sasvim drugi ljudi. Zar nije tako?’

Majka je to potvrdila sa suzama u očima.

‘Možeš nas grditi, karati, zlostavljati, čak nas smiješ i tući. Majko, s tvojega stanovišta to je pravo. Sve primamo bez ijedne riječi, ali ne možemo živjeti drukčije, nego prema našem sadašnjem uvjerenju.’

Takve mladićeve riječi, a to mi je sve majka pripovijedala, zaista zaslužuju pohvalu.

Treba nam biti jasno: taj nauk djeluje i pridobiva pristaše zato što adventisti žive prema svojoj vjeri i ne nose svoje vjerovanje samo u ustima i na krsnom listu, nego ga zaista primjenjuju u životu.”

– Vidite, doktore, ne samo u našem gradu, već i u drugim zemljama, pa i u Bavarskoj šumi oko Nürnberga i kamogod je stigao Isusov nauk, svuda se redaju dokazi da je istina što je rekao Isus: “Ako tko htjedne *vršiti* volju njegovu, znat će da li je moja nauka od Boga ili ja govorim sam od sebe.”

– Dobro, majstore Janko, osjećam da ću prije ili poslije ustuknuti pred tim čudnovatim naukom, jer ću inače poludjeti od ovog užasnog nemira u duši. Ali kako ću se pomiriti s mišlju da je baš sve što piše u tom Svetom pismu Božja Riječ, kad tamo ima tako čudnih, često smiješnih i glupih opisa? Primjerice, u Knjizi proroka Daniela piše o nekim nemanima sa četiri krila i četiri glave, o rogu koji govori, proganja ljude i mijenja zakone. U Otkrivenju ima još čudnovatijih bića. Tamo se opisuje ista zvijer, ali ima sedam glava, a na zvijeri sjedi bogato nakićena bludnica itd. Kako mogu lagati ljudima da ja, liječnik, vjerujem kako je ta knjiga Božja i sve što u njoj piše da je sveta Božja istina, potrebna za naše spasenje?

– Dragi doktore, zar niste odmah primijetili da su to samo simboli? Zar ste se prije stidjeli državnog grba samo zato što se na njemu nalazio dvoglavi orao? Kakve čudnovate i neprirodne tvorevine možete naći na mnogim grbovima, a oni kojima pripadaju ni najmanje se ne stide priznavati te simbole svojim. To što vam u Svetom pismu izgleda čudno, smiješno i glupo, to su simboli. O zvijerima u Knjizi proroka Daniela piše: “One četiri goleme nemani jesu četiri kralja koji će se dići na zemlji... Četvrta neman bit će četvrto kraljevstvo... A deset rogova: Od ovoga kraljevstva nastat će deset kraljeva, a iza njih će se podići jedan drugi, različit – ... i oborit će tri kralja.” (Daniel 7,17.23.24)

Ta kraljevstva bila su Babilon, Medoperzija i Makedonija (Grčka). Povijest nas obavještava da je nakon Grčkog slijedilo Rimsko Carstvo.

Otvorite sad Otkrivenje 17. poglavlje. Tu Ivan opisuje četvrtu zvijer iz Daniela 7, jer i ova ima deset rogova, samo što ovdje umjesto roga ta zvijer nosi ženu na svojim ledima. Osim toga, Ivanova zvijer ima i sedam glava.

U jeziku Svetog pisma "žena" uvijek simbolizira Crkvu; čista, nevina žena simbolizira vjernu Crkvu Božju, bludnica pak nevjernu. A što simboliziraju glave, to nam kažu 9. i 10. redak: "Sedam je glava sedam gorâ na kojima Žena sjedi. To je i sedam kraljeva, od kojih su petorica pala, jedan živi, a posljednji još nije došao. Kada dođe, treba da ostane samo kratko vrijeme." Osamnaesti redak kaže da Žena simbolizira i Veliki grad koji je tada imao vlast nad kraljevima zemaljskim. U 12. i 13. retku apostol Ivan kaže da u danima kad je pisao Otkrivenje još nije bilo onih deset kraljeva, i da će primiti vlast zajedno s tom zvijeri koja je predočena osmom glavom i ženu na ledima.

Sad kažite, doktore, koji grad je već u danima apostola Ivana bio sazidan na sedam brežuljaka i vladao Zemljom?

– Pa to je bio Rim.

– Je li taj Rim imao uvijek samo kraljeve ili je zvijer, koja simbolizira Rim i njegovo Carstvo, tijekom stoljeća imala različite glave?

Prvo su vladali u Rimu kraljevi, onda konzuli, katkad diktatori, neko vrijeme decemviri, dvaput triumviri, carevi, pa više od tisuću godina pape Rimokatoličke crkve. Istina, nakon pada careva kao sedma glava u Rimu trebali su vladati egzarsi, ali su ih preduhitrili pape. Tako su pape, iako osmi po redu, postali sedma glava Rima.

– Ali, majstore, pa to su glave koje spominje apostol Ivan u Otkrivenju 17!

– Da, da, nov dokaz da povjesničari znaju pisati povijest unatrag, a proroci su pisali povijest o događajima koji

su bili još u dalekoj budućnosti. Vidite kako je Ivan točno opisao političku igru koja se odigrala 476. godine u Rimu! Egzarsi nisu uspjeli biti sedma glava Rima, papinstvo se pokazalo jačom silom. Ivan je vidio da će “žena”, tj. Crkva zavladati na leđima Rima. Ona to sasvim otvoreno priznaje. Kanonik Stroj piše: “Otkada carevi nisu više stanovali u Rimu, važnost i moć papa rasla je i množila se svakim danom više...”

A kako se ispunila riječ u Otkrivenju 17,13: “Ovi (novi gospodari Rimskog Carstva) su svi složni da predadnu Zvijeri i svoju silu i svoju vlast”, koja je, po 11. retku, bila osma, ali je, zahvaljujući svojoj mudroj politici, postala sedma po redu.

Novi gospodari Zapadne Europe bili su Franci, Anglosasi, Alemani, Burgundi, Zapadni Goti, Svevi, Langobardi, Heruli, Vandali i Istočni Goti. Svi ti narodi prihvatili su arijevske kršćanstvo i bili smrtni neprijatelji Rima i njegove Crkve. Ali zastupnici Rima su pridobili Franke za svoju vjeru. Oružje Franaka uspjelo je obratiti na katolicizam narode Zapadne Europe. Zato piše kardinal Cezar Baronij: “U ono vrijeme, kad je izgledalo da se Rimski crkva nalazi na rubu propasti, baš tada došli su kraljevi sa sjevera darovati joj svoje države.” Evo, jedno doslovno ispunjenje više!

U Danielu 7,24 kazano je da će mali rog ili, prema Otkrivenju 17 – žena, odstraniti tri roga ili države. Prvi rog, koji je pao nakon 476. godine, bili su Heruli (493.), drugi su bili Vandali (534.), a treći Istočni Goti. Oni su dobili smrtni udarac 538. godine. Ta tri naroda bili su željezni obruč koji je sputavao duhovnu vlast rimskih papa. Taj obruč je nestao 538. godine.

Prema Danielu 7,24.25 Bog računa duhovnu prevlast rimskog pape od vremena uklanjanja tih triju rogova, dakle *od 538. godine*. U Danielu 7,25; 12,6.7; Otkrivenju 12,6.14 i 13,5 riječ je o 1260 godina, koliko je trajala papinska prevlast. Evo dokaza da svi ti različiti izrazi – tri i pol vre-

mena, 1260 dana, 42 mjeseca – znače 1260 godina. U Otkrivenju 12 i 13 riječ je o istoj sili i istom njezinom utjecaju, o proganjanju Božje djece. U Otkrivenju 12,6 piše da će progonstvo trajati 1260 dana; u 14. retku ne kaže 1260 dana, već tri i pol vremena, a u Otkrivenju 13,5 kaže se 42 mjeseca.

Kad 1260 dana podijelimo na 42 mjeseca, dobijemo 30 dana po mjesecu. Prema tome, proročka godina ima 12×30 dana = 360 dana, a tri i pol vremena ili godina jesu $360 + 360 + 360 + 180 = 1260$ dana. A 42 mjeseca po 30 dana također je 1260 dana. Budući da je po pravilu u Ezekielu 4,6 svaki proročki dan jedna godina, svaki proročki mjesec ima 30 godina i svaka proročka godina 360 godina. Prema tome, 42 mjeseca su 1260 godina. I tri i pol vremena su 1260 godina.

Na pitanje kad će biti kraj te strašne sile, prema Danielu 12,6.7 anđeo je odgovorio da 1260 godina dosežu točno do kraja te sile. Godine 538., prvom i odlučujućom pobjedom nad Istočnim Gotima stavljen je kamen temeljac duhovnoj prevlasti papinskog Rima na Zapadu. Računajmo sad 1260 godina. Tako je zaista i bilo. Godine 508., kad je papu u Rimu još sputavao obruč Vandala i Istočnih Gota, franački se mač osilio i počeo uvelike uspostavljati u Europi katoličku vjeru. Tek 538. godine, prvom i odlučnom pobjedom nad Istočnim Gotima postavljen je kamen temeljac papinoj duhovnoj prevlasti u samom Rimu.

Godine 508. + 1290 i 538. + 1260 godina vode nas do 1798. godine. Doktore, u Otkrivenju 13,3 piše o sedmoj glavi Rima, dakle o papinskoj: "I vidio sam jednu od njezinih glava kao smrtonosno ranjenu." Kažite mi, može li se to odnositi na papinski Rim, je li on dobio smrtnu ranu pri kraju 1290 ili 1260 godina, dakle 1798. godine? Je li te godine izvršena na tom Rimu presuda 10. retka: "Tko je određen za ropstvo, ide u ropstvo; tko je određen da pogine od mača, od mača mora poginuti"?

– Majstore, ovdje mi se otkrivaju stvari i ne znam što bih kazao. Te spoznaje proroka o budućim događajima jednostavno zapanjuju. Ti ljudi nisu mogli sami od sebe znati takve stvari. Koji im je um otkrio te velike stvari?

– Doktore, apostol Petar vam daje odgovor na to: “Kristov Duh – koji bijaše u njima – kad je unaprijed navješćivao Kristu određene patnje i proslavljenje što će doći poslije njih, bijaše im objavljeno da nisu za sebe same, nego za vas iznijeli ono što su vama sada, uz pomoć Duha Svetoga što je poslan s neba, objavili propovjednici Radosne vijesti i u što anđeli žele zaroniti.” Dakle, Duh Onoga koji je obećao vjernima: “Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta!”

– O, majstore, pa samo tako može biti. Da, Rimska crkva je prolila mnogo, mnogo krvi. Ovdje imam povijest slovenskoga naroda, koju je objavila Mohorjeva družba. Evo, tu piše: “Nije lijepa činjenica da je ponegdje u našim krajevima širenje kršćanstva bilo udruženo s vojnim pohodima.” Slovenski duhovnik i pjesnik Simon Gregorčič potvrđuje da je prilikom pokršćavanja naših djedova teklo mnogo krvi. Dalje, povijest je zabilježila strašne dane krvave inkvizicije. I ona strašna vremena izazvala su najzad Francusku revoluciju, grozne dane krvave odmazde, dane kad se toj Crkvi i njezinom vjernom krvniku i pokrovitelju, francuskom kralju, nemilosrdno sudilo i presudilo.

– Vidite, doktore, i to se dogodilo točno 1260 godina nakon trećeg uništenja, uništenja Istočnih Gota, 538. godine! Ipak, to još nije vrhunac svega proročkog sveznanja. Što se trebalo dogoditi u svijetu u vrijeme kad je Francuska revolucija počela izvršavati presudu iz Otkrivenja 13,10 nad zvijeri Rima?

Čitajmo Otkrivenje 13,11-18:

“Potom opazih drugu Zvijer gdje izlazi iz zemlje: imala je dva roga kao u janjeta, a govorila je kao zmaj. Svu vlast prve Zvijeri ona vrši u njezinoj službi i čini da se zemlja i

njezini stanovnici klanjaju prvoj Zvijeri kojoj bi izliječena smrtonosna rana. Ona čini velika čudesa, tako da i vatru s neba spušta na zemlju naočigled ljudi, i zavodi stanovnike zemlje čudesima koja su joj dana da ih čini u službi Zvijeri, svjetujući stanovnicima zemlje da naprave kip Zvijeri koja bi ranjena mačem, ali ostade na životu. Čak joj je bilo dopušteno da udahne život kipu Zvijeri, tako da kip Zvijeri progovori i prouzrokuje da se pobiju svi 'koji se ne htjede doše pokloniti kipu Zvijeri'. Ona čini da svi – mali i veliki, bogati i siromašni, slobodni i robovi – udare sebi žig na desnicu i na čelo i da nitko ne može ni kupiti ni prodati ako nema udaren žig: ime Zvijeri ili broj njezina imena.”

Sad mi kažite, doktore, budući da znamo kako u proročanstvima zvijeri simboliziraju države, koja je velika država bila osnovana 1789. godine, kad je Francuska revolucija počela zadavati smrtne udarce zvijeri Rima?

– Majstore, ne mogu više. Pa nisam ni sanjao da u Bibliji ima takvih otkrivenja. Otvorite prozor, pustite zraka unutra. Pričekajte malo, da se smirim... Sad... Majstore, dajte mi ruku, kao da me hvata neki strah. Ta druga zvijer, to može biti samo Amerika. Da, 1789. godine, kad je počela Francuska revolucija, papinstvo je počelo padati, a nastale su Sjedinjene Američke Države i dobile prvog predsjednika Georgea Washingtona. A ona dva roga kao u janjeta, da, da, to je Amerika, jer ta država ima točno dva glavna znaka: protestantizam i demokraciju! Kao da je najkršćanskija i najčovjekoljubljivija, a zapravo... dobro je kazao Ivan: Amerika misli, govori i radi kao stari zmaj – Sotona – traži samo vlast nad svijetom.

– Tako je, doktore. Biblija kaže da će Amerika, unatoč tim znakovima pobožnosti i humanosti, činiti što ne valja, sve ono što je činila i prva zvijer – papinstvo. Učinit će da njezini narodi i svi do kojih dopre njezin utjecaj načine kip ili kopiju prve zvijeri, da se toj zvijeri poklone i prime njezin žig, znak i broj.

– Majstore, sad mi se nešto otkriva. Onaj tko nadahnjuje Amerikance i utječe na njih želi da Amerika oponaša papinstvo i prihvaća njegove ideale. Kad sam 1896. bio poslovno u Kölnu, čitao sam “Kölnische Zeitung” od 13. srpnja iste godine. Ponio sam te novine. Otvorite, molim vas, desnu ladicu pisaćeg stola. Tamo je nekoliko časopisa, među njima i taj broj. E, to je. Evo što piše: “Papa Leon XIII. uputio je u svojemu pastirskom pismu od 7. rujna 1885. katolicima u Americi ove riječi: ‘Svaki katolik dužan je aktivno surađivati u političkom životu Amerike, zauzeti neko utjecajno mjesto kako bi se postigao nadzor nad zakonodavstvom i promijenio ustav Amerike, da bude vjerna kopija katoličkih načela.’”

– Vidite, doktore! A glede žiga, evo što Gospodin kaže u Ezekielu 20,12: “... dadoh im i svoje subote, kao znak između sebe i njih, neka znaju da sam ja Jahve koji ih posvećujem!” Dakle, Božji znak ili žig je subota. A znate li što je utjecaj Rima već postigao u Americi? Već 10. srpnja (29. veljače) 1892., dakle samo 7 godina nakon onog papinog pastirskog pisma, američki kongres je poslije glasnog čitanja Izlaska 20,8-11 izglasovao da se nedjelju treba smatrati “kršćanskom subotom” i da mora biti strogo svetkovana. Utjecajem Rima i miješanjem američkih katolika u zakonodavstvo i opću politiku Sjedinjene Države će se prekrojiti tako da budu vjerna kopija ili kip papinstva i uzdignut će papin ugled i moć – da ga njezini narodi poštuju kao Kristovog namjesnika, latinski VICARIUS FILII DEI, po Pismu 666. Doktore, sad vidite da proročanstva Svetoga pisma nisu prazne bajke, već nepobitne istine. Proročki sat nije trebalo nikad navijati, nikad popravljati, kazaljke njegove nikad ispravljati. U Danielu 12,4.9 anđeo naziva ovo naše vrijeme “vremenom svršetka”. Sami ste iskusili i vidjeli kako Bog radi da bi naveo čovjeka da se odluči hoće li služiti Njemu, slušati Ga i promijeniti život, ili će sahraniti svoje srce i ostati bez mira i spokoja. Što ćete vi učiniti? Bog vas

traži. Znaete što je Bog učinio s gospodinom Perukovićem. Ja vam nisam dosađivao, nego vam vaša savjest nije dala mira dok me niste pozvali da vam svjedočim o najpouzdanijoj proročkoj riječi i posljednjem vremenu, čiji početak je ona tako točno odredila. Uvjerili ste se da Sveto pismo govori istinu, da je ono Božja Riječ. Što ćete sad učiniti? Što ćete odgovoriti Bogu koji vas traži, jer vas ljubi i ne želi da i nadalje živite u nemiru i najzad propadnete? Da, Bog vas ljubi.

– Majstore, dragi prijatelju! Da, Sveto pismo nije knjiga bajki. Ono je Božja Riječ, ono govori istinu. Pogodilo je moje srce i učinilo da sam spreman poći za Kristom. Budite tako ljubazni i pomolite se Bogu da preporodi moje srce, usadi u nj svoj sveti Zakon i posveti moj duh, dušu i tijelo da bih i ja, zajedno s prorokom Danielom, s gospodinom Perukovićem i sa svom Božjom djecom mogao imati udio u prvom uskrsnuću i Kristovoj vječnoj slavi. Znam da ću imati velikih poteškoća. Moja će se supruga buniti kad budem živio po Svetom pismu, prijatelji će me ismijavati, svijet će me prezreti. Ali neka Bog bude milostiv prema meni grješniku, jer ne mogu drukčije. Želim naći mir, kao što ga je našao gospodin Peruković. Nisam zločinac kao on što je bio, ali sam ipak zlikovac, jer sam njega i druge uvjeravao da nema Boga i tako im dao slobodu da čine što ne valja. Nisam mislio da će netko od njih završiti tako žalosno. Bog neka mi oprost, a ja ću ubuduće upotrijebiti sve svoje snage da bi ljudi našli Boga i služili Mu.

ISPOVIJED UČITELJA VLADE

Svatko u gradiću poznao je i volio starog učitelja Vladu. Njegova je majka željela da postane svećenik. Ispočetka je i on to htio. Ali poslije, u višim razredima gimnazije, teorija o evoluciji iz temelja je pokolebala njegovu vjersku uvjerenost te nije htio u bogosloviju, već je upisao učiteljsku školu. Uspješno je završio studije i dobio lijepo namještenje. Oženio se djevojkom iz vrlo ugledne, poštene i dobre kuće. Brak je bio sretan, izrodili su tri sina i kćer. Živjeli su sretno, kao u malom raj. Djeca su završila studije i, kad je sve najbolje napredovalo i izgledi za budućnost bili najpovoljniji, buknuo je svjetski rat i uništio im sreću. Dva sina su poginula na ratištu, mladi je podlegnuo patnjama u zarobljeništvu, kći je pokosio tifus, a majci je od tuge puklo srce. Tako je dobri učitelj Vlado ostao potpuno sâm, bez ikoga na svijetu.

Otad se gospodin Vlado potpuno promijenio. Rijetko bi izlazio među ljude, jedva ga se moglo vidjeti na ulici, uvijek zamišljenog. Duboka tuga i posljedice usamljenosti zarezale su znake u njegovo nekad tako svijetlo lice.

Jednoga dana gospodin Vlado pozove majstora Janka k sebi. Majstor se malo uznemirio razmišljajući što bi taj poziv mogao značiti. Što će on, kršćanin, kod gospodina Vlade koji o kršćanstvu nije htio čuti ni dok mu je sreća bila sklona, a poslije se očitovao da mrzi sve što podsjeća na Boga? Sa zebnjom u srcu pošao je k starom učitelju.

– Aaa, vi ste, majstore Janko. Dobro došli!

– Dobar dan, gospodine Vlado. Evo me! Zvali ste me. Kako vam mogu pomoći?

– Baš vam hvala, majstore, što ste došli. Molim vas, sjednite i saslušajte me. Imajte strpljenja sa mnom. Star sam, pa onda ovako sâm, nikog od svojih. Muka! Znete, slučaj s Perukovićem i doktorom Rankovićem učinio je da sam i ja izgubio ravnotežu. Vi znate da su moja žena i djeca bili od srca pobožni i dobri. Njihov život mnogo je utjecao na mene, u srcu sam se i ja počeo vraćati Bogu, ali onda me snašla ona nesreća i porušila i ono malo vjere u meni. Postao sam neprijatelj Boga i kršćanstva. Ali njihova je vjera ostala. Posljednje riječi sinova s bojišta bile su: “Tata, odavde nema povratka, svi koji smo ovdje moramo poginuti. Ali Isus ostaje i o svojem dolasku On će nas probuditi. Tata, živi za Krista, pa ćemo se u onaj dan ponovno sastati i zauvijek ostati zajedno.” Slično glasi posljednje pismo mladog sina. Kad je bila na samrti, kći se oprostila s nama riječima: “Doviđenja, draga mama, doviđenja, dragi moj tata!” A i kad je moja žena nakon toga osjetila da će poći za djecom, kad njezino napaćeno srce nije moglo izdržati pritisak tolike boli, zagrlila me s toliko ljubavi i dugo šutjela. Onda je jedva čujno rekla: “Vlado, ti ne znaš, ali ja znam da te Isus jako ljubi. Kad je bio najpotrebniji učenicima, napustio ih je, umro, uskrsnuo i uznio se na nebo. Samo tako je mogao oživiti u njima pravo kršćanstvo koje je postalo utjeha i spasenje milijunima ljudi. Da ti je Bog ostavio tu zemaljsku sreću, ti bi u njoj utonuo i zauvijek propao. Sad ćeš žaliti za njom i u tebi će se probuditi želja da se još jednom vidimo. Tako ćeš naći Boga, naći ćeš Spasitelja i najzad ćeš opet naći nas, svoje najmilije. Vlado, moja posljednja riječ, najdraže što postoji, ta riječ neka te vodi i učini da se ponovno vidimo: “Doviđenja o Kristovu dolasku, moj Vlado!”

S tim riječima moja dobra žena je izdahnula. I, majstore, taj njezin posljednji pozdrav: “Doviđenja!” prati me danju i noću. Njezine su me riječi zaista nagnale da svoje nazore o postanku svijeta podvrgnem ponovnom ispitiva-

nju. Sjetio sam se kako smo učili da se svaka tvar može rastaviti na molekule, a ovi u atome, da je, primjerice, jedan atom vodika težak 0,000.000.000.000.000.000.002 kilograma. Kakva je to težina, kako to predočiti? Evo kako. Promjer jednog atoma kisika iznosi tisuću milijunih dijelova jednog milimetra, a u prostor od četiri milijunta dijela jednog milimetra može se smjestiti 60 milijuna atoma kisika ili 210 milijuna atoma vodika! Atomska fizika uspjela je rastaviti atome na protone, elektrone i neutrone. Protoni i neutroni čine jezgru tog nevidljivog *nečega*, a elektroni i nisu više nekakvo *nešto*, već samo gibanje svjetlosnog etera što kruži nevjerojatnom brzinom oko nevidljive jezgre koju čine protoni i neutroni. Dakle, elektroni su početak svega što postoji. Vidite, majstore, tako je znanost najzad primorala svakoga tko se u nju uzda da vjeruje u ono što se ne vidi, što je nevidljivo! Pa kad je tako, onda je sto posto istina, sto posto suvremeno i sto posto točno ono što kaže i Sveto pismo: "Vjerom doznajemo da je svijet stvoren Božjom riječju, tako da je vidljivo proizvedeno od nevidljivoga." (Hebrejima 11,3) Dalje, znanost je dokazala da je svjetlosni eter početak svega što postoji i živi. A to je i prvi nauk što nam ga otkriva Sveto pismo, jer u Postanku 1,3 piše: "U početku... bi svjetlost!"

Dalje, u fizici smo učili da bez sile ne može biti nikakvog kretanja, gibanja ili titranja. Što to znači? Da je prvo morala biti sila, pa onda tek svjetlosni eter i njegovo titranje! Logično rasuđivanje kaže nam da nema ni sile ako nema inicijative, a ona može doći samo od duha ili uma koji je umio dati takvu silu da se stvori svjetlosni eter. Pa onda elektron, nositelj tog svjetlosnog etera, pa jezgra, iako nevidljiva, onda organizacija svjetlosnog etera, elektrona, protona i neutrona u prvo, iako još nevidljivo nešto što je moglo postati osnova početka tvari iako također nevidljive – naime, atoma. Atomi su osnova nevidljivih molekula, a molekule osnova prve vidljive tvari ili stanice. Znanost nam

kaže da je od te prve stanice razvojem postalo sve što postoji. A ja sam se zapitao: ako su se sva živa bića razvila jedno od drugoga i ako su se postupno razvila iz jedne temeljne stanice, bez sudjelovanja svemogućće sile, kako se onda može objasniti činjenica da se za razvijanje jednostaničnih organizama glavna stanica treba razdijeliti samo na dvije stanice, od kojih svaka dalje živi samostalno i dijeli se i dalje na druga dva samostalna organizma, dok se kod mnogostaničnih živih bića stanice nastale dijeljenjem ne odvajaju da bi oblikovale samostalne organizme, nego ostaju sjedinjene sa skupinom stanica oblikujući na kraju različita živa bića, životinje i ljude? Kako bi besvjesna tvar znala izgraditi organe koji će obavljati osobite funkcije, kako bi besvjesna tvar znala razdijeliti stanice tako da čine pluća, jetru, želudac, oči, srce i sve druge divno i čudesno izgrađene organe ljudskog tijela?

Različite stanice građene su prema svrsi i naravi funkcije koju će pojedini organi obavljati. Stanice koje čine kosti jedne su vrste, živčane stanice druge, mišićne stanice treće itd. Za svaki organ postoji određena vrsta stanica. Osobina da se stanice dijele na milijune drugih stanica i redaju savršeno, matematičkom točnošću, po određenoj osnovi koja je ista kod svakog čovjeka i bila je ista kod pojave prvog živog bića, nije rezultat obične tvari koja se sastoji od ugljika, kisika, vodika i fosfora. Činjenica je da ta osnova i sila postoje već u oplodnom jajašcu, da je u njemu već organiziran cijeli višestanični organizam sa svim svojim funkcijama. To dokazuje da postoji temeljni uzrok svih uzroka, natprirodna sila, velika mudrost izvan nesvjesne tvari.

Razmišljajući o tim pitanjima, sjetio sam se i naše prehrane. Čovjek može imati dosta hrane pune energije a da njegovo tijelo od svega toga nema ni najmanje koristi. Možemo dati tijelu energije koliko god hoćemo, a u njemu će ipak vladati smrt. Kako to? Sve ovisi o organizaciji, kako će vitamini tu hranu podijeliti i organizirati njezino djelova-

nje. A ta organizacija je tako komplicirana, tako savršena u svojim kemijskim i životnim računima da sliča ljekarni, gdje se u jednoj šalici miješaju djelići grama najraznovrsnijih lijekova koji se ne sastavljaju sami, ne odlučuju o svojoj količini i mjeri, niti se miješaju sami. Sve to može činiti samo vrlo pametan um koji točno zna što radi. U ljekarni je to ljekarnik. A u nama, u našim organima, obavljaju se kudikamo kompliciraniji ljekarnički poslovi. Koji je to um osposobio vitamine za tako složen posao? Tko ih upućuje da sprovedu tako složenu organizaciju prehrane našeg isto tako kompliciranog i čudesnog organizma? Da to nije naš vlastiti duh ili um, dokazuje činjenica da se sav taj posao obavlja bez naše volje, kad čvrsto spavamo ili mislimo na nešto sasvim drugo. Mudri Salomon ispravno je zaključio: "Svjetiljka je Gospodnja duh čovječji: ona istražuje sve do dna utrobe." Tako kažu Izreke 20,27.

Zašto onda kažu da ne mogu vjerovati u ono što se vidi, a vjeruju u nevidljive atome i elektrone? Kako mogu ismijavati onu prvu riječ Svetoga pisma: "I bi svjetlost", kad i sva njihova ispitivanja dokazuju da početak svega bijaše i jest – svjetlosni eter? Kako mogu napisati toliko knjiga o čudesima organizacije u prirodi, a dobro znaju, po zakonu rasuđivanja, da nijedna organizacija, čudesna i tajanstvena, ne može postojati bez sile i inicijative, dakle bez uma, a postanku najvećeg čuda, čudesnoj organizaciji ovog svijeta niječu silu i inicijativu uma, niječu joj Stvoritelja!

A ja zahvaljujem dobrom i premudrom Stvoritelju neba i Zemlje što mi je poklonio i sačuvao dragocjeni dar logičnog rasuđivanja, koji me vratio spoznaji što sam je još kao dijete primio iz Svetog pisma – da "u početku stvori BOG nebo i zemlju", da "Bog reče: 'Neka bude svjetlost!' I bi svjetlost!"

Ali, majstore, sad dolazi glavna stvar zbog koje sam vas zvao. Znaite, muče me pitanja: što ću s Kristom? Što ću s kršćanstvom? Htio sam naći odgovor zdravim rasuđivanjem,

ali moram priznati da nisam uspio. Na području znanosti mogao sam se snaći. Zdrava logika bila mi je vrlo siguran i pouzdan vođa. Ali ova pitanja odvedoše me na sasvim nepoznato područje. Ne znam, ne mogu se snaći. Zato sam vas zvao. Molim vas, pomozite mi.

– Hoću, gospodine Vlado. Stvoritelj u kojega sad vjerujete i za kojega rekoste da je Iskonski Um koji je stvorio, organizirao i pokrenuo sve što vidimo i ne vidimo – On će voditi naše misli kako bismo našli prave odgovore na vaša pitanja.

Čitajte, molim vas, riječi apostola Pavla u 1. Korinćanima 15,14-19:

“Ako li Krist nije uskrsnuo, onda je neosnovano naše propovijedanje, neosnovana je i vaša vjera. Tad izlazi da smo i lažni svjedoci Božji jer smo svjedočili da je Bog uskrisio Krista, kojega nije uskrisio, ako zbilja mrtvi ne uskršavaju. Ako, naime, mrtvi uistinu ne uskršavaju, ni Krist nije uskrsnuo. A ako Krist nije uskrsnuo, bez ikakve je vrijednosti vaša vjera; vi ste još u svojim grijesima. Tada i oni koji u Kristu umriješe, izginuše. Ako se samo u ovome životu uzdamo u Krista, najbjedniji smo od svih ljudi.”

Sad mi kažite, gospodine Vlado, može li se, prema znanstvenim ispitivanjima, neorgansko razviti u organsko, dakle neživo u živo?

– Pa... da, znanost je ustanovila da je sve što živi, postalo i razvilo se iz neživog, dakle organski svijet postao je iz neorganskog.

– A što bi tvrdila ta znanost da je, primjerice, postojala u ono davno vrijeme, kad je svijet bio u neorganskom, dakle neživom stanju? Bi li dokazivala da iz neživog može izići živo?

– Budući da se znanost drži samo apsolutnih dokaza, a u ono doba nisu postojali nikakvi dokazi da od neorganskog može postati organsko, zacijelo bi dokazivala da od neživog ne može biti živo.

– Vidite, dragi gospodine Vlado, ipak je potpuno suprotno: od neživog je postalo živo. A sad se vratimo apostolovim riječima koje smo maločas pročitali. I u one dane su ljudi tako mudrovali: “Uskrsnuće? Ne, to se protivi razumu, protivi se znanosti! Ne može od neživog postati živo. Dakle, nema uskrsnuća! Zato jedimo i pijmo, jer sutra ćemo umrijeti.”

Tko tako govori, ne govori znanstveno, jer znanost je ustanovila da se sve što je živo razvilo iz neživog. Sadašnja priroda mora proći kroz još jedan proces koji će je podignuti u savršenije, i najzad u potpuno savršeno stanje. Prema tome, u svjetlosti znanosti postoji prijelaz iz neživog u živo stanje! Znači, uskrsnuće mrtvih nije protivno zdravom razumu!

Čovjek je već jednom živio u savršenom stanju, jer čitamo: “I vidje Bog da je dobro.” Nema naroda koji je doživio neku tragediju i ikad je mogao zaboraviti. Tijekom stoljeća ona je izmijenila izvanjski oblik, nešto je dodano, nešto izgubljeno, ali jezgra je ostala. Nema naroda na svijetu u čijoj mitologiji ne nalazite ulomke o predspoznaji da je nekad na ovoj Zemlji život bio kao u raju, ali je zmija prevarila prve ljude i zavela ih u grijeh. Tada se raj pretvorio u pakao. U svim mitologijama postoje i ulomci o predspoznaji da će mrtvi jednom ustati i izgubljeni se raj vratiti na Zemlju. Tijekom povijesti vječnog umiranja bilo je teško održati vjeru u uskrsnuće. Zato je došao Božji Sin na Zemlju – uzeti grijeh čovječanstva na sebe, umrijeti za taj grijeh, svojim uskrsnućem dokazati svijetu da oni ulomci o uskrsnuću tijela nisu bajka, već istina.

Nalazimo da je u Isusovo doba bilo gotovo nemoguće uvjeriti čovjeka u uskrsnuće i vječni život. To je osobito uočljivo kod Isusovih učenika. Kad god im je govorio o svojoj mucu, smrti i uskrsnuću, nikad Ga nisu razumjeli. Isus im je bio savršeno biće, toliko savršen da su bili potpuno uvjereni kako će samo On, i nitko drugi, spasiti Izrael

od Rimljana i učiniti da Izrael postane gospodar cijele Zemlje. Bili su uvjereni da Ga je sâm Bog poslao i za tu jedinu svrhu nadario izvanrednim osobinama, sposobnostima i silom. Isus je naglasio da nisu mislili što je Božje, nego ljudsko. Govoriti im o svojoj smrti, pa makar je zasnivao na svim knjigama Starog zavjeta – ne, to nisu mogli shvatiti. Petar je, primjerice, upotrijebio sav svoj utjecaj i rječitost da bi Ga odvratio od takvih riječi: “Petar ga povuče nasamo i poče ga odvrćati riječima: ‘Nek ti Bog bude milostiv, Gospodine! Bože sačuvaj! Tebi se takvo što ne smije dogoditi!’” (Matej 16,22) Govorio im je o tome pune tri godine i dokazivao. Koliko plitka je bila Petrova vjera u Nj, najbolje se pokazalo kad je kucnuo čas Njegovog stradanja. Prodali su Ga, odrekli Ga se, izgubili svaku vjeru i razbježali se. Tu nije bilo još ni trunka kršćanstva.

Tek ono što su doživjeli prigodom Njegove smrti i nakon nje iz temelja je izmijenilo te ljude. Znači, kršćanska vjera potječe tek od Kristove smrti i Njegovog uskrsnuća, kad su vidjeli da je grob prazan, kad su se uvjerali da je Krist opet živ ali da nije više onakav kakav je bio, već u svemu savršeniji, ne kao običan čovjek, već kao Duh kojemu ne smetaju ni zatvorena vrata ni vrijeme ni prostor. Petar koji se odrekao Krista, Ivan koji nikako nije mogao vjerovati u Njega, pa nevjerni Toma, onda ona dvojica koji su umaknuli u Emaus razočarani jer su se izjalovile sve njihove nade u spasenje Izraela po Isusu, i najzad Pavao koji je puhao prijetnjom i smrću na kršćane – sad su vidjeli Isusa – drukčijeg, ali živog, u slavi i moći, koji se pred njihovim očima uznio na nebo, s neba im se javio, s njima govorio i poslao im po obećanju silu Svetoga Duha. Ti isti ljudi pokazali su iznenada tako veliku vjeru, toliku smjelost i silu, nešto sasvim novo i neobično u njihovom životu, da su se očevici divili, čudili se i rekli: “Što će, dakle, to biti?” A Petar, koji bi se bio radije odrekao Krista nego Ga javno ispovijedao, sad je usred Jeruzalema, pred milijunima ljudi

ispovijedao i gromkim glasom dokazivao iz Pisma da je razapeti Krist uskrsnuo i postao Gospodin, da ni u kome drugom nema spasenja niti ima pod nebom drugoga imena kojim bi se ljudi mogli spasiti.

Dakle, iz vjere u Uskrsnuloga i iz doživljaja koji su stvorili tu vjeru postalo je kršćanstvo. U svojoj savjesti, u srcu i životu ti su ljudi iskusili da to nije onaj Isus kojega su poznavali i u Njega vjerovali, već da je Otkupitelj i Spasitelj svih koji Ga prizivaju. Kad god i gdje god se pojavljivala ta vjera po ljudima čiji se život vjerom u Uskrsnulog iz temelja promijenio i postao savršeno nov, drugi su u njihovim obnovljenim životima gledali pečat istinitosti njihovih riječi i tako povjerovali u Uskrsnuloga i preporodili se snagom te vjere. Tako je postalo i tako se širilo kršćanstvo: ponavljalo se čudo smrti i uskrsnuća Kristovog u svakom čovjeku koji je povjerovao u Njega, u Uskrsnulog. Kao što je Krist umro i uskrsnuo kao posve nov, drugi, nebeski, proslavljeni Isus, jer i Pavao piše u Hebrejima 2,10 da je Bog Isusa *usavršio patnjama*, tako su i ti vjernici vjerom u Uskrsnuloga umirali grijehu i uskrsavali Kristu, kako to izražava apostol Pavao: “A ako smo dakle umrli s Kristom, vjerujemo da ćemo živjeti s njime, jer znamo da Krist, koji je uskrsnuo od mrtvih, više ne umire: smrt nad njim više ne gospodari. Njegova je smrt bila, jedanput zauvijek, smrt grijehu, a njegov život – život Bogu. Tako i vi smatrajte sebe mrtvima grijehu, a živima Bogu u Isusu Kristu!” (Rimljanima 6,8-11)

Vidite, dragi učitelju Vlado, sila i bit kršćanstva nije bila u spoznavanju postanka svijeta i kršćanskih dogmi, već u spoznavanju sile Kristovog uskrsnuća. Tako je učio Krist: “A ovo je vječni život: spoznati tebe, jedinog pravog Boga, i onoga koga si poslao, Isusa Krista.” (Ivan 17,3) Isto je kazao i apostol Pavao: “Štoviše, sve sada gubi u mojoj cijeni svoju vrijednost zbog najveće prednosti: *spoznaje Krista Isusa*, moga Gospodina. Radi njega sam sve žrtvovao, i sve smatram blatom, da Krista dobijem i da budem u njemu...

da iskusim njega i silu njegovog uskrsnuća i udio u njegovim patnjama, prilagođavajući se njegovoj smrti, ne bih li kako postigao uskrsnuće od mrtvih." (Filipljanima 3,8-11)

– Majstore, to mi je sasvim novo otkrivenje Krista i kršćanstva. Isus nije mogao postati spasitelj svijeta, utemeljitelj i nositelj Kršćanske crkve bez smrti i uskrsnuća. I nitko ne može biti kršćanin, imati pravo na to ime, nitko se ne može nadati uskrsnuću i vječnom životu ako već ovdje nije stupio u zajednicu Njegovih muka, postao nalik na Njegovu smrt i u svojemu preporođenju prepoznao Krista i silu Njegovog uskrsnuća. Sjećam se, i Pavao kaže: "Dakle, ako je tko u Kristu, on je *novi* stvor; staro je nestalo, novo je, evo, nastalo." Da, tako je pisao u 2. Korinćanima 5,17.

Sad mi je sve jasno. Istina je kao kraljica: tko hoće istinu spoznati, mora joj se pokoriti. Nema kršćanstva bez smrti i uskrsnuća u novi život, život u Kristu. Evo, i u Ivanu 7,17 piše: "Ako tko htjedne vršiti volju njegovu, znat će je li moja nauka od Boga ili ja govorim sam od sebe." Sad tek razumijem svoju pokojnu ženu i djecu. Zato su s toliko vjere, odanosti i oduševljenja podnosili životne nevolje. Htjeli su se pošto-poto naći u Kristu, biti nalik na Njegovu smrt, imati zajedništvo Njegovih muka da bi tako spoznali Njega i silu uskrsnuća Njegova i uskrsnuli od mrtvih. Da, sad mi je jasno, vrlo jasno. To je divno. Majstore, dovoljno je za danas. To što ste mi otkrili krana je svega što sam dosad saznao. Otvara mi se novi vidik. Sad potpuno jasno vidim put kojim moram poći da bih i ja dostignuo uskrsnuće od mrtvih i ponovno se sastao sa svojom dragom ženom i djecom. Ispunite mi još jednu želju: dodite k meni u nedjelju popodne. Znaate, imam još jedno veliko pitanje, ne mogu ga riješiti sâm. Hoćete li mi pomoći?

– Hoću, dragi Vlado, hoću. Doći ću.

U NEDJELJU POPODNE

– Majstore, kako sam vam zahvalan što ste došli! Kad sam razmišljao o molekulama, atomima i elektronima te tako najzad našao put povratka k Stvoritelju, ponosio sam se sposobnošću svojega logičnog rasuđivanja, pa sam mislio da ćete mi i vi tako objasniti tajnu Isusa Krista i kršćanstva. Ali ovo što ste mi otkrili nadilazi sve što sam očekivao. Sinoć sam našao onu važnu riječ apostola Ivana u njegovoj Prvoj poslanici 3,14: “Mi znamo da smo prešli iz smrti u život, jer ljubimo braću. Tko ne ljubi, ostaje u smrti.” Onda osmi redak: “Tko počinja grijeh, od đavla je.” U Hebrejima 5,7 našao sam ovu riječ o Isusu: “On, pošto u vrijeme svog zemaljskog života prikaza molitve i prošnje s jakim vapajem i sa suzama onomu *koji ga je mogao spasiti od smrti*, bijaše uslišan zbog strahopoštovanja.” Dakle, nema kršćanstva, nema novog života bez smrti i uskrsnuća. A nema smrti bez odlučne volje, jer Sotona ne pušta svoje robove. Kako je teška i mučna ta staza kojom treba prijeći kroz smrt u život, svjedoči Isusova posljednja borba. Učenici nisu htjeli ni čuti za tu smrt. To nije obična smrt, to je smrt u kojoj Sotona želi zauvijek držati svoje robove. U toj smrti se odlučuje hoće li čovjek opstati i u Kristu uskrsnuti, ili će ostati u smrti i propasti zauvijek. Isus se nije molio da ga Otac izbavi da ne bi morao umrijeti na križu. Molio se da Njegova smrt ne bude uzaludna kad nastupi strašna smrt, smrt za sve ljude. Molio se da ga Otac izbavi od smrti, *da Ga uskrisi* i tako utemelji Kršćansku crkvu.

– Tako je, Vlado. Da Otac nije primio Kristovu smrt i da Ga nije uskrisio i izbavio od smrti, svaka bi vjera bila

uzaludna, život ne bi imao smisla. Sotona bi likovao. Bez čvrste volje, bez molitve i vapaja sa suzama ni mi nikad nećemo moći napustiti želje ovoga svijeta i pristati na zajedništvo Kristovih muka, trpjeti s Kristom i umrijeti s Kristom. Tu, eto, leži sva tajna pravog kršćanstva, tajna uskrsnuća i vječnog života.

– Da, majstore, tajna uskrsnuća. Baš bih o uskrsnuću želio razgovarati. Prije nekoliko dana, ne znam kako, sjetio sam se proroka Daniela i baš mi se otvorila posljednja stranica njegove Knjige. Evo, i sad se otvorila, kao da sam htio. Ovdje u 12. poglavlju od 1. do 3. retka piše: “U ono će vrijeme ustati Mihael, veliki knez koji štiti sinove tvog naroda. Bit će to vrijeme tjeskobe kakve ne bijaše otkako je ljudi pa do toga vremena. U ono vrijeme tvoj će se narod *spasiti* – svi koji se nadu zapisani u Knjizi. Tada će se probuditi mnogi koji snivaju u prahu zemljinu; jedni za vječni život, drugi za sramotu, za vječnu gadost. Umnici će blistati kao sjajni nebeski svod, i koji su mnoge učili pravednosti, kao zvijezde navijeke, u svu vječnost.”

Ne znam tko je Mihael, veliki knez, ali znam da je ovdje riječ o posljatku svijeta i uskrsnuću mrtvih. Ne znam ni koje je to određeno vrijeme kad ću se opet vidjeti sa svojom. Kad se sjetite, dragi majstore, kako sam sretno živio sa svojom obitelji, kakav je to bio udarac za mene kad sam ih sve izgubio tako brzo, jedno za drugim, tako žalosno... ne znam gdje je sinovima grob... razumjet ćete kako u meni svaki atom bića žali za njima i koliko mi je važno razumjeti ovo mjesto Svetoga pisma budući da je u njemu riječ o određenom vremenu kad će mrtvi uskrsnuti, kad ću dobiti mogućnost da se ponovno vidim sa svojom obitelji i zauvijek ostanem s njima.

– Vlado, zacijelo vas Bog mnogo voli kad vas je uputio baš na to proročanstvo, jer nijedno drugo ne određuje tako apsolutno točno vrijeme Kristovog dolaska i uskrsnuća mrtvih kao ovo. Ali da bismo pronašli to vrijeme, moramo

protumačiti cijelo 11. poglavlje, jer je Daniel 12,1-3 stvarno svršetak 11. poglavlja.

Kao što vidite u prvom retku, poglavlje počinje s perzijskim kraljem Darijem, kad je 539. godine pokorio Babilon. Spomenuti su neki njegovi nasljednici koji su ustali protiv Grčke. Najzad, godine 331. Perzija je podlegnula i nad njezinim zemljama zavladao je “junački kralj Aleksandar Veliki”. Kao poznavatelj povijesti, četvrti redak možete i sami protumačiti. “A čim se ustane, njegovo će se kraljevstvo raspasti i bit će razdijeljeno na četiri vjetra nebeska, ali ne među njegove potomke; i neće više biti tako moćno kao za njegove vladavine, jer će njegovo kraljevstvo biti razoreno i predano drugima, a ne njima.”

Da, da, Aleksandar nije imao nasljednika, već su nakon njegove smrti vlast prigrabili četvorica njegovih generala: Lizimah je dobio Trakiju i sjevernu Malu Aziju, Kasandar Makedoniju, Seleuk zemlje oko Eufrata na sjeveru, a Ptolomej zemlje oko Nila na jugu. Kasandar je ubrzo umro, a Seleuk je potukao Lizimaha, tako da su Kasandrove i Lizimahove zemlje došle pod vlast Seleuka koji je cijelu Malu Aziju priključio svojoj državi. Tako su ostali samo Seleuk na sjeveru i Ptolomej na jugu.

Vidite, zato proročanstvo od petog retka dalje govori samo još o sjevernom i o južnom kralju. Njihova je povijest daleka i ne zanima nas. Ali četrnaesti redak je važan: “U to vrijeme mnogi će se podići protiv kralja Juga; ustat će i nasilnici iz tvog naroda da se ispuni viđenje, ali će propasti.” Prema 2. Samuelovoj 5,20, gdje se nalazi ista riječ “nasilnici”, ona znači silu koja prodire poput silne vode i sve uništava. U ono doba, kad su mnogi ustali na kralja Juga, pojavila se sila o kojoj je bilo riječi u jednom prijašnjem viđenju. Ona će poplaviti i uništiti i sâm Božji narod – Hebreje. O toj sili čitamo u Danielu 8,22-24 i 9, prvi dio 26. retka: “... slomljeni rog i četiri roga što izbiše na njegovom mjestu, to su četiri kraljevstva... I pokraj njihova kraljeva-

nja... ustat će kralj, drzak i lukav... uspijevat će u svojim pothvatima, zatirat junake i narod Svetaca... iz čistog mira upropastit će mnoge. Suprotstavit će se Knezu nad knezovima, ali će – ne rukom – biti skršen.” Katolička crkva kaže da je tu riječ o Antiohu Epifanu, ali to povijest ne potvrđuje. U svojem znamenitom djelu *Observations upon the prophecies of Daniel* (London, 1733., str. 123) Isaac Newton piše: “Neki tvrde da taj rog predočava uvijek neku novu državu, a nikad osobu, a država ovog Antioha već je postojala. Antioh je vladao nad jednim od četiriju rogova. Mali rog bio je isprva vrlo malen, ali je s vremenom izrastao vrlo velik prema istoku, prema krasnoj zemlji, i prema jugu, ali to nije slučaj s Antiohovom zemljom. Rimljani su ga otjerali s juga i najzad pokorili.”

U svim velikim poročanstvima Danielove knjige nakon Grčkog slijedi Rimsko Carstvo. Ono je godine 168. prije Krista svladalo rog Makedonije. Odatle je rimski rog rastao kroz Malu Aziju i osvojio je 133. godine prije Krista. Onda je 65. prije Krista osvojio zemlje oko Eufrata, kojima je vladao Antioh. Zatim se rimski rog okrenuo prema jugu pa je 63. godine prije Krista pokorio Palestinu, a 30. godine prije Krista Ptolomejev Egipat.

Godine 205. prije Krista Antioh Veliki, u savezu s Filipom Makedonskim i nezadovoljnim narodima južno od Egipta, napao je Egipat, a mladi Ptolomej uputio je molbu Rimu da mu pritekne u pomoć. Tako je Rim dobio povod da se umiješa. Umjesto da pomogne Egiptu, pokorio je sve te neprijatelje Egipta, najzad i sâm Egipat. Tako se ispunila riječ iz Daniela 11,16: “Onaj će navaliti protiv njega i učinit će s njime kako mu se prohtije – nitko mu se neće oprijeti: zaustavit će se u Divoti, uništenje je u njegovim rukama.” Tu se jasno vidi karakter Rima, kako je obilježen u Danielu 2,40; 7,7 i 8, 9,24.

Od 17. retka dalje do prvog dijela 30. retka andeo opisuje glavne rimske osvajače i način njihovog osvajanja. U

28. retku opisuje prvo svišetak osvajanja Egipta i Oktavijanov slavni povratak s juga u Rim, a u drugom dijelu razorenje Jeruzalema godine 70. poslije Krista, kad su rimske legije pogazile i ukinule "sveti zavjet" Židova, nazvan i Stari zavjet, i Titov slavni povratak u Rim.

U 30. i 31. retku proročanstvo iznosi još jedan pohod rimske flote na jug, ali Rim je tada podlegnuo.

– Majstore, pa to je bilo kad su Vandali zavladali u Sredozemnome moru i kod Kartage uništili više od 1100 rimskih ratnih brodova. Samo ne razumijem zašto ovdje piše da se to dogodilo u određeno vrijeme.

– Zato što su sva proročanstva govorila da će se Rimsko Carstvo u određeno vrijeme razdijeliti na deset manjih država. "Svevišnji ima vlast nad kraljevstvom ljudskim, i daje ga kome on hoće." (Daniel 4,22) I postavio je unaprijed određena vremena svakom narodu i granice njihovog življenja. Čim je nastupilo to određeno vrijeme, Rimsko Carstvo je počelo propadati.

U 31. retku riječ je o Novom svetom zavjetu. Prema 28. retku, Rim je uništen sa Starim zavjetom. To potvrđuje i Božja riječ u Danielu 9,27 i Hebrejima 10,4 -9; 8,7 i 13. U Danielu 9,25. 27 je pretkazano da će Mesija, tj. Krist, svojom smrću ustanoviti Novi zavjet i time ukloniti Stari. Krist je govorio o svojoj smrti i prolivenoj krvi: "Ovo je krv moja, krv Saveza, koja se prolijeva za sve." (Marko 14,24) Novom zavjetu pripada i novi Izrael, kako kaže apostol u Rimljanima 9,6-8: "Jer nisu svi Izraelci pravi Izraelci, niti su svi prava Abrahamova djeca zato što su njegovo potomstvo." A u Galaćanima 3,16 i 29 kaže da Novi zavjet priznaje za Izraelce samo one koji su Kristovi, dakle one koji su kršćani.

Tim pravim Izraelcima Starog i Novog zavjeta Bog je dao i osobiti znak nepromjenjivog, vječnog Zakona: "Subote moje morate održavati, jer subota je znak između mene i vas... Držite, dakle, subotu jer je ona za vas sveta... Stoga neka Izraelci drže subotu – svetkujući je od naraštaja do

naraštaja – kao vječni savez.” (Izlazak 31,13.16) Zato je Isus govorio o budućim nevoljama koje će snaći Njegove sljedbenike: “Molite da vaš bijeg ne bude zimi ili *u subotu!*” (Matej 24,20) Trideset godina poslije još jednom ih je opomenuo: “Jer tko je ‘ušao u počinak njegov’, i sam je ‘počinuo od djela svojih’, kao i Bog od svojih.” (Hebrejima 4,10.4) Pogaziti znak neke države znači biti njezin neprijatelj. Godine 135. poslije Krista rimski car Hadrijan ustao je protiv subote i pod prijetnjom smrtno kazne zabranio njezino svetkovanje. Ustavši protiv znaka Svetog zavjeta, ustao je protiv samog Zavjeta. Godine 321. car Konstantin Veliki naredio je da se u cjeloj državi mora svetkovati dan posvećen Suncu – *dies solis* – nedjelja. To je bio drugi napad protiv Svetog zavjeta. Sebi i svojim vojnicima stavio je na kacige znak † (str. 57), a to je bio znak babilonskih i egipatskih bogova pobjede i života. Kršćani Konstantinove Crkve protumačili su to kao znak Kristovog križa i tako je taj znak postao simbol neznabožaca i kršćana. U to vrijeme javlja se u Crkvi i uporaba slika i kipova svetaca, poštovanje relikvija, redovništvo, obožavanje Marije kao bogorodice i dr. To sve je učinila rimska država pomoću svećenstva koje je postavila po svojem nahođenju. Time je: 1. pogažena prva zapovijed Svetog zavjeta i umjesto Boga Stvoritelja postavljen je rimski car, 2. pogažena je druga zapovijed i ukazana čast rimskim slikama, ikonama i svecima, 3. pogažena je četvrta zapovijed Svetog zavjeta, jer je odbačena subota, znak tog vječnog Zavjeta, i postavljena nedjelja, znak rimskog neznaboštva.

Od 31. retka dalje (Daniel 11) riječ je o novom Rimu, jer odjedanput mu je potrebna pomoć vojske: “Čete će njegove doći.” Godine 330. Konstantin Veliki je premjestio kraljevsko prijestolje iz Rima u Carigrad, a u Rimu je ostavio svojega namjesnika – biskupa.

– Da, tako je bilo, majstore. Čim je car napustio Rim, papin ugled i moć odmah su porasli. Ali seoba naroda gotovo ga je zauvijek odstranila. Istok je bio odcijepljen, a Za-

pad je došao sasvim pod utjecaj arijevskeg kršćanstva. Ali papinstvo se održalo i najzad zavladao Zapadom.

– Tako je. A kako se održalo i zavladao narodima Zapada? Po Božjem pravilu u Ivanu 18,30 Kristova Crkva nije od ovoga svijeta, niti je svijet njezin gospodar. To znači da nije državna, jer je Kristova. On je njezina glava. Zato i sredstva za njezino održavanje moraju biti nebeska, duhovna, jer piše u Zahariji 4,6: “Ne vojnom moći, niti silom, nego Duhom mojim, veli Gospod nad vojskama!” (Šarić)

A za papinski Rim je kazano: “I vojska će stajati uz nj!” Dakle – države! “Čete će njegove doći i oskvrnuti svetište-tvrđu, dokinut svagdašnju žrtvu i ondje postaviti grozotu pustoši. Svojim će spletkama navesti na otpad one koji se ogrešuju o Savez, ali ljudi koji ljube Boga ostat će postojani i vršit će svoje.” (Daniel 11,31.32) (U slovenskom prijevodu Chrasnika riječ “žrtva” tiskana je kosim slovima, što znači da se ne nalazi u izvorniku. U izvorniku stoji riječ *tamid* – ono što traje svagda, što je nepromjenjivo, vječno.) Po Isusovim riječima u Mateju 5,18 samo Božji Zakon je nepromjenjiv, vječan, vrijedi svagda. Već u Danielu 7,25 je pretkazano da će u danima podjele Rimskog Carstva na deset država jedna sila pomišljati da promijeni vrijeme i Zakon, Božje zapovijedi. Subota četvrte zapovijedi je to vrijeme koje je Crkva odbacila i umjesto njega dala da se svetkuje nedjelja.

– Gospodine Vlado, je li Rimski crkva pomoću vojske, tj. državne pomoći, širila svoj nauk, utvrđivala katoličanstvo i zatirala svaku drugu vjeru?

– Majstore, dosta je da vam pročitam nekoliko redaka iz Kratke povijesti Katoličke crkve. Evo što piše na 83. stranici: “Crkva je osobito nastojala očuvati svoj nauk potpuno čistim. Za tu svrhu je ustanovila inkviziciju. Ako je neki njezin vjernik bio optužen za krivovjerje, dominikanci su morali ispitati i ustanoviti je li optužen bio upleten u vjerske zablude ili nije. Zaslijepljene su morali poučiti i izvesti

na pravi put, a tvrdokorne predati *svjetovnoj* vlasti da im ona sudi. Budući da je Katolička crkva bila *jedina državna vjera*, vlast je takav zločin kažnjavala teškim kaznama – izgonom iz države ili smrću... Španjolska inkvizicija je bila državno-crkvena ustanova.” A negdje sam čitao da je Bonifacije, rimski izaslanik, govorio da je samo pomoću franačkih careva mogao svladati narod i stati na put svetkovanju subote, koje se brzo širilo po cjeloj Europi.

U Danielu 11,34 riječ je o maloj pomoći koja će biti ukazana progonjenima. Ta pomoć je došla kad su u doba reformacije čitavi narodi prigrlili Sveto pismo kao Božju Riječ. Ali sami reformatori su pokvarili i umanjili tu pomoć, osobito Luther, jer su učili da se spasenje postiže samo vjerom, bez djela. Tako su osnovane protestantske Crkve, a njihovi članovi nisu znali ništa o pokajanju i obraćenju. U *Tischredenu* iz 1723. godine, na 437. stranici dr. Martin Luther piše: “Apostoli su odbacili subotu i prihvatili svetkovanje nedjelje da bi ljudima oduzeli uvjerenost kako će se spasiti samo ako drže Božji Zakon i da bi ih uvjerali kako se čovjek može spasiti bez držanja Zakona.” Godine 1529. protestanti i katolici su se sastali u Schpeieru i zaključili da će progoniti sve kršćane koji nisu s njima. Zato u Otkrivenju 3,1.2 čitamo da je Gospodin smatrao reformatore i njihovu Crkvu mrtvima.

– Majstore, dobro mi je poznata povijest srednjega vijeka. Znam koliko su nevine krvi prolili i katolici i protestanti. Ali sad bih želio znati određeno vrijeme tog stanja, jer u Danielu 11,33 piše da će ondje biti postavljena “grozota pustoši”. Koliko će trajati i kad će završiti?

– To nam kaže anđeo u Danielu 12,11 i Ezekielu 4,6: “Od časa kad bude dokinuta svagdašnja žrtva i postavljena grozota pustoši: tisuću dvjesto devedeset dana.” “Dajem ti po dan za godinu”.

Dakle, 1290 godina. Ali kad počinje to razdoblje i kad završava? Majstore, već znam i jedno i drugo. Jer ovdje piše

kanonik Stroj: “Klodvik je bio *prvi* katolički car. Otad se katoličanstvo lijepo razvijalo. Franačka država postala je silna tvrđava katoličke vjere.” Dakle, u Klodvikovo vrijeme treba tražiti početnu godinu papinske prevlasti. A koja je to godina? Da malo razmislim. Evo, 507. godine Klodvik je pobijedio najopasnijeg neprijatelja, svojega i rimskoga – Zapadne Gote. Već 508. istočni car Anastazije imenovao je Klodvika pokroviteljem Rima. Sad je Klodvik bio službeni zaštitnik papinstva. Otad svaki Klodvikov nasljednik prima krunu iz papinskih ruku, a ujedno i dužnost da će čuvati Katoličku crkvu i širiti je među narodima. I sad računajmo: $508 + 1290 = 1798$. Vidite kako se to slaže. A to je bilo doba Francuske revolucije.

– Vrlo dobro, a sad čitajmo Daniel 11,36-39:

“Kralj će raditi što god mu se prohtije uznoseći i izdižući sebe iznad svih bogova... neće mariti ni za bogove svojih otaca ni za Miljenika ženâ niti za kojeg drugog boga i mjesto njih častit će boga tvrđavâ... Navalit će na tvrđave gradova pomoću stranog boga.” Da, majstore, to je osobina Francuske revolucije: uništila je vjeru otaca – katolicizam, brak i obiteljsku ljubav smatrala je zločinom protiv osobne slobode, i najzad, Francuzi su dobili boga rata – Napoleona! Sjajno! A vrhunac svega bio je da je Napoleon 1798. dao uhititi papu Pija VI. i zatvoriti ga. I to točno 1290 godina nakon one povijesne 508. godine, kad je Francuska postala službena zaštitnica Rima i rimske vjere. Sjajno!

– Ali, gospodine Vlado, najčudesnije i najzanimljivije tek dolazi. Čitajte 40. redak.

“U vrijeme svršetka kralj će se Juga zaratiti s njime; kralj će Sjevera navaliti na nj svojim kolima, svojim konjanicima i svojim mnogim brodovima.” To ne razumijem. Koje je to posljednje vrijeme, tko je sad kralj Juga na kojega će udariti na kopnu i na moru?

– U 33. retku riječ je o razdoblju koje će, prema 35. retku, trajati do određenog roka. Taj rok je, prema Danielu

12,11, godina u kojoj završava razdoblje od 1290 godina. Koje je razdoblje od tih 1290 godina posljednje vrijeme?

– Naravno, to je 1798. godina!

– Vidite, i u to posljednje vrijeme, te 1798. godine, Daniel je vidio da će kralj Juga navaliti na kralja u čijoj zemlji je izbila revolucija.

– O, Bože moj, pa tako je i bilo! Čim je Napoleon zarobio papu i odveo ga u Francusku, pošao je s velikom vojskom u Egipat. Kod piramida se susreo s kraljem Juga, s mamelucima, i pobijedio ih. Onda je krenuo prema sjeveru, jer mu je cilj bio dočepati se Carigrada i odande udariti na Rusiju. Ali Turska udari na nj s jakom vojskom i potuče ga kod Ake i kod Aleksandrije.

– Da, tako je bilo. I sad čitajte dalje, ali Šarićev prijevod, jer je točniji (slično glasi Bakotičev i slovenski prijevod):

“I doći će u krasnu zemlju i mnoge će propasti, a ove će se izbaviti iz njegovih ruku: Edomska, Moabska i glavni dio sinova Amonovih. I posegnut će rukom svojom na zemlju, i zemlja Egipatska neće umaknuti. I osvojit će blago i zlato i srebro i sve zaklade egipatske... Ali će ga glasovi s istoka i sa sjevera smesti, te će izići s velikim gnjevom da pogubi i satre mnoge. I postavit će šatore dvora svojega između mora i krasne svete gore; i kad dođe svome kraju, nitko mu neće pomoći.”

– Dopustite, majstore, da to sâm protumačim. Riječ je o kralju Sjevera, dakle o Turskoj, poslije 1798. Hm... Edomska, moapska i Amonovi sinovi, to su imena beduinskih plemena. Čekajte malo. Ovdje imam neke stare zemljovide. Evo, vidite ovdje Tursko Carstvo. Zemlje oko Eufrata, Palestina i Egipat su u zelenoj boji, a Arabija je bijela. Zna li što to znači? Sve što je zeleno bilo je tursko, a što je bijelo, to su plemena koja su očuvala slobodu. A kad je Turska zauzela Egipat, opljačkala ga je do temelja. Čak su i od smeća morali plaćati porez. Izvukli su 200 vreća zlata

i srebra iz Egipta. Ali onda je Turska iznenada propala. Godine 1840. došla je pod tutorstvo europskih velesila, a 1919. je izgubila vlast nad zemljama oko Eufrata, nad Sirijom i Irakom. I nije bilo nikoga tko bi joj na tadašnjoj mirovnoj konferenciji pomogao. Zbog tog najcrnjeg glasa s Istoka, jer sve što je u zemljama Eufrata osjećalo turski, naricalo je i žalilo, i onda zbog glasova sa sjevera, iz Rusije, gdje se svim snagama nastojalo da se jednog dana uzme Carigrad i zavlada Dardanelima, ti glasovi učinili su da je Atatürk probudio i oslabio “bolesnika na Bosporu”, Tursku, modernizirao je i naoružao te stvorio od nje jednu od najmodernijih država na Istoku, spremnu braniti svoj opstanak svagda i protiv svakoga. A da bi Turskoj osigurao prijestolnicu, premjestio ju je iz Carigrada u Ankaru. Dakle, ti stihovi govore o tome, zar ne?

– Tako je. Sad pročitajte Otkrivenje 17,15 i Otkrivenje 16,12.

“Vode što si vidio... to su puci i mnoštva, narodi i jezici.”

“A šesti izli svoju čašu na veliku rijeku Euftrat. Tada ‘presahnul’ njezina ‘voda’, da bude omogućen prolaz kraljevima ‘s Istoka’.”

– Ako vode proročanstva znače narode, a tekst kaže da će vode velike rijeke Eufrata u određeno vrijeme presahnuti, znači da narod koji vlada zemljom gdje je Euftrat velika rijeka... Sad tek vidim... da, da, čudo jedno! Pa da, godine 1919. turska voda presahnula je na velikom Eufratu, u Siriji i Iraku. Ali kakve veze to ima s kraljevima Istoka? Istok, pa to je linija koja prolazi kroz Beringov tjesnac prema jugu. Na toj liniji završava svaki dan i počinje novi. Majstore! Kraljevi Istoka mogu biti samo republike sovjetske Rusije! Ti narodi su udarili na Zapad! I to nakon presahnuća Turske na Eufratu. Kako je to čudnovato točno!

– Da, čudnovato točno! Sad čitajte u Poslanici Jakovljevoj 5,1-6:

“Pazite sad, bogataši! Udarite u plač i jaukanje nad nevoljama koje će vas zadesiti. Vaše bogatstvo istrunu a vaše haljine izgrizoše moljci. Vaše zlato i srebro uhvati rđa; njihova će rđa biti svjedočanstvo protiv vas i kao oganj progutat će vaša tjelesa. Još ste u posljednje vrijeme skupljali blago! Evo više plaća žetelaca vaših njiva koju ste im uskratili, i vika tih žetelaca došla je u uši Gospodinu nad vojskama. Živjeli ste na zemlji raskošno i razvratno. Utovili ste svoja srca na dan klanja. Osudili ste, ubili ste pravednika, i on vam se ne može suprotstavljati.”

– Sad kažite sami, dragi gospodine Vlado: je li to stvarni uzrok što su se digli narodi Istoka? Tko je organizirao viku radnika? Odakle je došla ta organizirana sila zbog koje kapitalistički Zapad dršće, zbog koje bogati strahuju, plaču i ridaju?

– Majstore, počinjem se bojati Božje Riječi. Bog sve zna, sve vidi. Nemam riječi. Govorite vi, majstore.

– Stigli smo do kraja 11. poglavlja Knjige proroka Daniela. Kazali ste da je Atatürk premjestio prijestolnicu u Ankaru. Kad se u Ankari vjerni musliman ujutro i navečer baci na zemlju licem okrenut prema Meki, iza leđa mu je Crno more, ispred njega Jeruzalem – Sveta gora. A to se točno poklapa s riječima u Danielu 11,45: Turska će postaviti svoje dvorske šatore između mora i Svete gore. I sad, dragi Vlado, što se treba sad dogoditi?

– Majstore, ne smijem kazati, ne smijem misliti. Vidite kako jedna dišem, srce mi kuca kao da će puknuti. Jer sad dolaze one riječi... O, Bože moj! Čitajte vi, ja ne mogu.

– *“U ono će vrijeme ustati Mihael, Veliki knez... U ono vrijeme tvoj će se narod spasiti – svi koji se nadu zapisani u Knjizi... Tada će se probuditi mnogi koji snivaju u prahu zemljinu; jedni za vječni život...”*

– Vlado, tu vijest i spoznaju dao vam je sâm dragi Bog koji ljubi čovjeka i želi da svi imaju život vječni. Vidite kako biste bili nesretni i kako bi žalostan bio svršetak vašega

života da ste ostali pri onoj znanstvenoj spoznaji kako sve što se pretvori u neorgansko više ne može biti organsko. Jedanaesto poglavlje Knjige proroka Daniela vratilo nas je više od 2500 godina unatrag i kazalo nam događaje iz budućih vremena. Nitko tada nije mogao dokazati da su te riječi istinite. Svaka rečenica tog poglavlja sličila je čovjeku koji je umro i bio položen u grob. Ali vidite, jedna po jedna, kako je to bilo određeno, ustala je iz mrtvih i ostvarila se, izvršila svoj zadatak na Zemlji. Prorok je kazao da će grozota trajati točno 1290 godina. Kažite mi, za koliko godina ili mjeseci se prorok zabunio? I da će na kraju tog vremena biti Francuska revolucija, da će Napoleon one posljednje 1290. godine zaratiti s Egiptom, pobijediti ga i biti pobijeden od kralja Sjevera – Turske? Da će Turska zavladati Egiptom, ali ne i plemenima Arabije? Da će izgubiti zemlje oko Eufrata, doznati što namjerava Rusija, reorganizirati svoje snage i premjestiti svoju prijestolnicu točno između Crnog mora s jedne i Jeruzalema s druge strane? Tko bi mogao, tko bi smio sad posumnjati u istinitost posljednjeg pretkazanja, onog o dolasku Mihaela – Krista – i uskrsnuću i vječnom blaženstvu pravednika?

– Janko, moj dragi Janko, nemam riječi. Znači, vrijeme je tu. U ovo vrijeme, u ovo naše vrijeme! O, dragi i milostivi Bože moj i Spasitelju moj, hvala Ti, vječna hvala i slava, što si mi to javio!

O, draga moja žena, draga dječice moja, uskoro ćemo biti opet zajedno da se nikad više ne rastanemo. Vaša vjera je pobijedila! Vaše doviđenja oslanjalo se na Božje obećanje, na čvrstu i vječnu Božju Riječ. Da, doviđenja! Sad znam, da, sad znam i ja, znam sigurno, proročka riječ Svetoga pisma mi je kazala, a povijest dokazala “da moj Izbavitelj živi i posljednji će on nad zemljom ustati. A kad se probudim, k sebi će me dići: iz svoje ću puti tad vidjeti Boga, i očima mojim neće biti stranac: za njime srce čezne mi u grudima!” (Job 19,25-27)

O Janko, dragi Janko, ne možete zamisliti kako ste me usrećili! Kako je Bog dobar što nam je dao svoju Riječ! Neka Mu je hvala i slava do vijeka!

SUSRET U LONDONU

U Holloway Roadu u Londonu nastanio se gospodin Stanko Jušnik. Ime svjedoči da je Slovenac. Dugo je živio u Americi i prilično se obogatio, a sad živi u Londonu da bi malo “uživao”. Jednoga dana posjetio ga je neki stranac. Predstavio se kao Maxwell, urednik časopisa “The Present Truth” (Sadašnja istina), iz Stanborough Parka, kod Watforda, blizu Londona.

– Gospodine Jušnik – otpočeo je gospodin Maxwell – primio sam pismo od nekog Marka Stražarevića iz Jugoslavije. Piše da je dugo živio u Americi, da je bio s vama i onda se vratio kući. Zbog iznenadnog gubitka roditelja, što je on smatrao posljedicom svojega prijašnjeg nevaljalog života, pokajao se i obratio Bogu. Zamolio me da vas posjetim i upoznam s načelima Crkve kojoj on sad pripada.

– Vi ste taj misionar koji me treba obratiti? I meni je Marko pisao o čudnovatoj promjeni svojega života i nagovijestio mi da se mogu nadati posjeti nekog misionara. Dakle, vi ste to. Dobro, što mi imate kazati? Ja nisam pobožan, niti vjerujem u bajke Kršćanske crkve. One zaglupljuju svijet, a ja želim biti slobodan od utjecaja Crkve. Imam svoj novac, i novac mi je sve. Želim živjeti. Ipak bi me zanimalo kako je moj prijatelj mogao povjerovati bajkama Svetoga pisma. Što ga je u toj knjizi moglo povesti u naručje vjere?

– Gospodine Jušnik, koliko sam shvatio iz pisma vašega prijatelja, najviše ga je uvjerala *proročka riječ* te knjige. Vi znate da ima ljudi koji se smiju znanstvenicima kad govore o prostranstvima svemira, izračunavaju udaljenosti između nebeskih tijela ili utvrđuju datum pojave nekog ko-

meta. Obični laik ne može lako razumjeti znanstvenika. Ali zato ga ne treba ismijavati. Znanost je dokazala mnogo toga što su pojedinci naslućivali, a nisu smjeli kazati jer bi izgubili život. Tako je i sa Svetim pismom. Ta stara knjiga sadrži mnogo dobrih načela koja čine opću podlogu etike i morala u svijetu. Ali u njoj ima pojmova koje svijet nije mogao, a često i nije htio razumjeti. Tu su, primjerice, pretkazanja budućih događaja, čija preciznost zadivljuju nepristranog istraživača. Da nije tako, ne bi veliki Isaac Newton, kad je bio na vrhuncu moći i znanja, posvetio sve svoje snage istraživanju proročanstava Svetoga pisma i napisao svoje znamenito djelo *Observations* (Promatranja). Iznijet ću vam jednu od mnogih istina Svetog pisma, koja je uvjerala Newtona i mnoge druge znanstvenike da ono nije obična ljudska tvorevina, nego nadahnuta Riječ Božja.

Prije nego što su Rimljani razapeli Krista, On je svojim pristašama otkrio čudne stvari iz Svetog pisma o budućnosti. Naveo je razne događaje i kazao da će doći kraj svijeta čim se ispunе ti događaji.

– Gospodine Maxwell – prekinuo ga je Slovenac – već znam što ćete mi pričati. Čitao sam nešto o tome kad sam bio u Americi. Isus je kazao da će biti potresa, bezboštva, nemorala i da će se evanđelje propovijedati. A koliko je bilo potresa, koliko ratova u povijesti ljudskog roda! Znamo o bezboštvu koje je vladalo u doba rimskih careva i nemoralu u državi, da je sramota govoriti o tome. I kroz sva stoljeća, već 2000 godina propovijeda se evanđelje, ali kraj još nije došao. Čitao sam ili negdje čuo da je već prorok Daniel pretkazao da će doći kraj svijeta čim se Rimsko Carstvo podijeli 476. godine. Već je 1946. godina, a gdje je smak svijeta? Dakle, ta pretkazanja su za neuki svijet koji vidi samo ono što se zbiva oko njega. Čudim se kako je Marko mogao nasjesti na takve priče.

– Istina je, gospodine Jušnik – nastavio je gospodin Maxwell – ratovi, potresi, bezboštvo, propovijedanje evan-

delja i podjela Rimskog Carstva nisu konačni znakovi. Isus nije nigdje kazao da je neki potres, strašni rat ili takvo što znak kraja svijeta. On je govorio o nekim velikim i neobičnim događajima koji će biti znaci svjedočanstva o kraju.

U Evandelju po Mateju 24,15 Krist je pred svoju smrt kazao učenicima da će razorenje Jeruzalema biti prvi znak Njegovog dolaska i posljетка svijeta. Židovi nisu povjerovali tom pretkazanju, jer su gledali na stabilnost svojih građevina i utvrda. Ali Krist je gledao samo na proročku riječ iz Knjige proroka Daniela koji je to napisao 500 godina prije. Tko je imao pravo, Isus Krist ili nevjerni književnici? Samo četrdeset godina poslije u Jeruzalemu nije bilo ni Židova ni kamena na kamenu. Više od milijun mrtvacu pokrivalo je sveta mjesta gdje je učio Isus i upozoravao narod na gorke posljedice njegova nevjerovanja.

Tako je razorenje Jeruzalema 70. godine prvi znak Kristovog dolaska, prva postaja na putu Kristove Crkve.

Što je kazao Krist da će biti drugi znak, druga postaja? Evo što je rekao u Evandelju po Mateju 24,6.7: "Čut ćete za ratove i glasine o ratovima... Dići će se narod protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva. Bit će gladi i potresa zemlje u raznim mjestima." Rim, sagrađen na sedam brjegovu, "Veliki grad koji kraljuje nad krajevima zemlje" (Otkrivenje 17,9.18) morao je doživjeti dan kad su ta podčinjena kraljevstva, jedno po jedno, ustala na njega. I sama priroda, uvrijeđena bezakonjem Rima, ustala je protiv njega i osvetila mnoge nepravde i nevino prolivenu krv. Taj dan osvete počeo je erupcijom Vezuva 79. godine, dakle samo 9 godina nakon prvog znaka. Taj udarac pokopao je poplavom ognja i gorućeg pepela krasne gradove Herkulanej i Pompeje s njihovim stanovnicima. Između 161. i 180. godine u Egiptu i Galileji izbijali su narodni ustanci, a susjedna barska plemena počela su napadati rimske granice. Da nesreća bude potpuna, pojaviše se glad i pomor. Krajem 2. stoljeća učestale su provale različitih plemena u Rimsko

Carstvo. Barbari su napadali ne samo granice Carstva, nego su prodirali duboko i u njegovu unutrašnjost. Na Donjem Dunavu su se pojavili Goti, na Rajni Franci i Sasi. Potkraj 4. stoljeća Rimsko Carstvo nije više moglo izdržati pritisak okolnih plemena. Na sjevernim obalama Crnoga mora pojavio se novi nomadski narod – Huni. Povukli su sa sobom Istočne Gote, a 376. ustali su Zapadni Goti protiv Rima. Godine 395. Jeronim je jadikovao: “Ima već 20 godina otkako se između Carigrada i Julijskih Alpa prolijeva rimska krv, ruši, pali, pljačka i uništava sve što postoji. Svuda se čuje samo zapomaganje i plač. Godine 476. herulski vojvoda Odoakar pobijedio je posljednjeg zapadnorimskog cara Romula Augusta i porušio dotad najmoćnije Carstvo na svijetu. Zapadna Europa sličila je pustinji.”

Tako je seoba naroda od godine 79. do 476. sa svim užasima – gladu, pomorom i potresima, bila drugi znak Kristovog dolaska, treća postaja na putu Njegove Crkve prema kraljevstvu vječne pravde.

Što je onda trebalo biti po Kristovim riječima? On reče: Tada će vas podvrći mukama i ubijati vas, i sav svijet zamrzit će vas zbog mene... Razmahat će se bezakonje i ljubav će kod mnogih ohladnjeti. Ali tko ustraje do konca, bit će spašen.” (Redci 9-13)

Novi narodi Zapadne Europe bili su Franci, Alemani, Anglosasi, Burgundi, Zapadni Goti, Svevi, Lombardi, Heruli i Istočni Goti. U prazne carske palače Rima uselilo se rimsko svećenstvo s papom na čelu. Katolički povjesničar Dollinger piše: “Nakon raspada Rimskog Carstva Crkva je postala odgajateljica i majka novih država. Iz kaosa seobe naroda i ruševina rimske države diže se polako novi red država, čije središte postaje papinsko prijestolje.” U Evandelju po Mateju 24,20 čitamo da je Krist opominjao kršćane neka se u svim budućim nevoljama ozbiljno mole Bogu da ne bi bilo poteškoća u svetkovanju subote. A kad je 135. Hadrijan, pod prijetnjom smrtno kazne, zabranio svetkovanje subote,

Kršćanska crkva se podijelila, jer je jedan dio odbacio subotu i počeo svetkovati neznabožački *dies solis*, dan Sunca, dok je ostatak ostao pri suboti i zato bio krvavo progonjen. Oni koji su prihvatili svetkovanje dana sunca ne samo da nisu bili progonjeni, već je car Konstantin Veliki 321. godine naredio državnim zakonom da je svaki građanin dužan svetkovati dan sunca. Crkva je dobila od cara velike povlastice i slijedila je njegov primjer. Na saboru u Laodiceji 364. godine zapovjedila je, pod prijetnjom isključenja i prokletstva, da više nitko ne smije svetkovati subotu, već samo dan Sunca.

Nakon te saborske odluke svetkovatelji su se morali razbježati u pustinju. Počela je seoba naroda koja je za nekoliko desetljeća pretvorila Europu u pustinju. Zato u tim zemljama ruka laodicejskog sabora i istočnog cara nije mogla doći Kristov ostatak. Ivan piše: "Ali Ženi bijahu dana dva krila velikoga orla da odleti u pustinju u svoje sklonište, gdje će se – daleko od Zmije – hraniti jedno vrijeme i dva vremena i pola vremena." Ali u Otkrivenju 13,1-8 imamo opis rimske vlasti iz razdoblja kad je vlast već bila prešla na desetoricu rogova ili careva.

Po proročanstvu, Zvijer nikad ne predočava zemlje Zapadnog i Istočnog Rimskog Carstva, već samo Zapadnog budući da zemlje Istočnog Rimskog Carstva čine narodi koji su u proročanstvu predočeni simbolima lava, medvjeda i četveroglavog risa. Jer kad je prorok Daniel u videnju gledao vrijeme kad je Rimsko Carstvo već bilo razdijeljeno i mali rog razvijao svoju moć punom snagom, nije kazao da je dolaskom te strašne zvijeri i njezinog roga uzet život ostalim nemanima, već je napisao u poglavlju 7,12: "Ostalim nemanima vlast bi oduzeta, ali im duljina života bi na jedno vrijeme i rok." Prema tome, prorok Daniel i apostol Ivan vidjeli su kako će nakon Konstantinovih ukaza i laodicejskih zaključaka Kristov ostatak pobjeći na rub Zapadnog Rimskog Carstva da se ondje hrani i održi.

Ali oba proroka su znala da će Kristov ostatak ondje nastradati više nego ikad.

Pod zaštitom Franaka papa Grgur poslao je u Englesku opata Augusta i 40 redovnika. Nastupila je stoljetna borba oko istrjebljenja tamošnjeg prakršćanstva i njegove subote i uspostavljanja rimske vjere i njezinog dana sunca. Godine 718. papa Grgur II. opunomoćio je Bonifacija, jednog od najvjernijih Augustovih redovnika, da i u Srednjoj Europi istrijebi svetkovatelje subote. Da bi se stalo na put širenju subote, održana su dva crkvena sinoda, jedan u Liftinu u Belgiji 740. godine, drugi u Furlaniji, u Gornjoj Italiji, 791. godine. U svojemu trećem govoru u Liftinu Bonifacije je tvrdio:

1. Crkveni oci naređivali su da subotom treba raditi.
2. Spasitelj je radio subotom i time pokazao da se subota više ne smije svetkovati doslovno.
3. Subotu treba svetkovati samo duhovno, tj. tako da čovjek više ne krade, ne ubija itd.

U Furlaniji su dokazivali da je nedjelja dan o kojemu govori Sveto pismo u Izlasku 31,14: "Tko je oskrvne, neka se pogubi." Strašne su kazne bile određene onima koji ne bi svetkovali dan sunca. I u našim su zemljama mnogi Slaveni okusili britku oštricu franačkog mača budući da se nisu pokorili Rimu i prihvatili njegov dan posvećen Suncu. U strahu pred franačkim mačem ljudi su tog dana opominjali jedni druge: "Ne delaj!" I tako je taj dan Sunca dobio ime *nedelja*.

A kad je i kako papinstvo završilo svoj krvavi put kroz zemlje zapadne Europe? Kanonik Stroj u *Povijesti Katoličke crkve* piše: "U Francuskoj je nastao tako strašan prevrat kakav svijet još nije vidio... Uz stotine svećenika bilo je do dva milijuna Francuza odanih Crkvi i kralju i osuđenih na smrt... Godine 1798. Francuzi su zaposjeli crkvenu državu, ušli u Rim, proglasili republiku, a papu Pija VI. uhvatili i odveli u zatočeništvo u Francusku."

Tako je završila velika nevolja Kristovog ostatka i Njegove subote, koja je trajala više od 1000 godina. Godine 1798. završen je treći znak Kristovog dolaska, treća postaja na putu prema Božjem kraljevstvu.

Reći ću nešto i o vašoj primjedbi odnosno shvaćanju da je podjela Rimskog Carstva 476. bila znak smaka svijeta. Znak koji traje više od 1000 godina nije nikakav znak. Pismo ni ne kaže da podjelu Rima na deset država treba smatrati znakom svršetka. Čitajte u Danielu 2,41.44:

“Stopala koja si vidio, dijelom glina a dijelom željezo, jesu podijeljeno kraljevstvo; imat će nešto od čvrstoće željeza prema onome što si vidio željezo izmiješano s glinom. Prsti stopala, dijelom željezo a dijelom glina: kraljevstvo će biti dijelom čvrsto a dijelom krhko. A što si vidio željezo pomiješano s glinom: oni će se miješati ljudskim sjemenom, ali se neće držati zajedno, kao što se ni željezo ne da pomiješati s glinom. U vrijeme ovih kraljeva Bog nebeski poći će kraljevstvo...”

Tu je prorok vidio Rimsko Carstvo kako će se u danima seobe naroda razdijeliti na deset dijelova. “Imat će nešto od tvrdoće željeza”, one tvrdoće koja će, prema 44. retku, “razbiti i uništiti sva ona kraljevstva” da bi se, razdijeljeno, ujedinilo i pokorilo Rimu, tvrdoći željeza koje satire i vlada, i pomiješalo te narode ljudskim sjemenom. Sad mi kažite, doktore, je li papinski Rim to činio s narodima Zapadne Europe i tako stekao vlast nad njima, ujedinio ih u jedno carstvo?

– Gospodine Maxwell, moram kazati istinu. Tako je kako ste me pitali. U New Yorku sam kupio *Povijest papinstva*. Autor je povjesničar Spittler. Evo, na 73. stranici piše da je nakon seobe naroda rimski episkop obratio svu pozornost franačkoj državi jer je znao da njegov politički opstanak najviše ovisi o političkim revolucijama te države. Na 74. stranici piše kako se papa počeo miješati u pitanja ženidbe i udaje franačkih vladara, jer je samo tako mogao

jačati njegov utjecaj. Pošlo mu je za rukom da se strogo katolički odgojena bugarska princeza Klotilda uda 493. za francuskog kralja Klodvika, tada potpunog neznabošca. *Prvi uspjeh* tog miješanja ljudskog sjemena bio je da su se Klodvik i njegov narod pokrtili na katolicizam. *Drugi uspjeh* je da su Franci do 508. pobijedili Zapadne Gote, najopasnije neprijatelje Franaka i Rima. *Treći i glavni uspjeh* bio je da je franačko oružje natjeralo sve ostale narode Zapadne Europe te sjeverne i južne Slavene da se pokrste, pokore Rimu i prihvate svetkovanje nedjelje.

Kad je papa vidio sjajne rezultate svoje umiješanosti u ženidbena pitanja franačkih vladara, proširio je tu praksu i na ostale vladare, kneževe, vojvode itd. Gotovo nijedan velikaš nije se mogao oženiti ili rastaviti bez papinog dopuštenja. Ako je, primjerice, neki talijanski vojvoda brakom stekao preveliku moć i postao opasan papi, papa je iznenađeno pronašao da mu je ta žena prebliska bilo po krvi, bilo po duhu, pa je taj brak bio nazvan grješnim i morao se razvesti. Narodu je bilo upućeno pastirsko pismo: ako se dotični vladar ili vojvoda ne pokori Božjoj volji, narod nije obvezatan nikakvom prisegom, ne mora slušati tog gospodara i služiti mu. Pape su tako mogli raditi s kraljevima i velikašima što su htjeli. Njemački episkopi su toliko utjecali na ženu cara Henrika IV. da im je izdala sve bljuvotine iz njihove carske spavaće sobe, a oni su to sve priopćili papi. On je mogao najjače utjecati na cara da ga sluša, a car se bojao da papa ne otkrije narodima one bljuvotine i isključi ga iz Crkve. To sredstvo je uvelike pridonijelo da je papa stekao toliku ovlast nad europskim narodima. Profesor Stjepan Srkulj, koji je prikupio sve podatke o sredstvima kojima je papa postigao toliku veličinu, piše: "I tako je papi pošlo za rukom ujediniti sve zapadne države u jedno kraljevstvo."

Vidite, dragi prijatelju, tako se Božja riječ u Otkrivenju 17,13 ispunila doslovno: "Ovi su svi složni da predadnu

Zvijeri i svoju silu i svoju vlast.” Germanski narodi su se pokazali kao mekana, popustljiva glina, a papinski Rim kao dostojni nasljednik staroga Rima, kao željezo što sve troši, lomi i oblikuje po volji.

– Da, gospodine Maxwell, sad vidim i ono vrijeme za koje je prorok rekao: “ali se neće držati zajedno, kao što se ni željezo ne da pomiješati s glinom”. Povijest nam priča kako je slijedilo cijepanje tih naroda od papinskog Rima. To nije išlo baš lako. Znamo kako se odvojila Engleska, koliko je bilo huke i buke u dane velike reformacije, kad se Njemačka počela cijepati od Rima. Godine 1789. počela je Francuska revolucija, a posljedica je bila da se i sama Francuska otrgnula od Rima. A 1870. i Italija se otrgnula od pape, otela mu Rim i načinila ga prijestolnicom same Italije pod dinastijom Savojskom.

*Vidite, gospodine Jušnik, tako je 1870. konačno razbijeno jedinstvo željeza i gline, papinstva i deseterih naroda Zapadne Europe. To razbijanje je četvrti znak Kristova dolaska i Njegovog kraljevstva, jer je baš 1870. godine Zapadna Europa dobila prvog posvećenog propovjednika velikog adventa – Švicarca Jakoba Erzenbege-
ra: “U vrijeme ovih kraljeva (koji više nisu pomiješani s papinskim Rimom) Bog Nebeski podići će kraljevstvo koje neće nikada propasti...”*

– Vidim, imate veliki leksikon. Ova šesta knjiga govori o zemljopisu. Tu je vrlo zanimljiv zemljovid koji pokazuje otkrića zemalja i njihovih naroda. Prva slika pokazuje kako se početkom seobe naroda ništa nije znalo o Americi, Grenlandu, Islandu, Srednjoj i Južnoj Africi, Sjevernoj Švedskoj, Sjevernoj Rusiji, Sibiru, Kini, Japanu, Australiji i carstvima velikih oceana. Prema tome, evanđelje o Kraljevstvu tada nije moglo biti objavljeno po cijeloj Zemlji i svim narodima. Drugi zemljovid prikazuje Zemlju u doba reformacije. Tada su otkriveni tek dijelovi istočne obale Sjeverne, Srednje i Južne Amerike. Pri kraju 18. stoljeća još su bili nepoznati

središnja Kina, Mandžurija, Tibet, Srednja Arabija, najveći dio Australije, Afrika, otoci Tihog Oceana i velika područja Sjeverne i Južne Amerike. Tek *od početka 19. stoljeća* brzo nestaje veo s posljednjih dijelova Zemlje, njihovih naroda i jezika. Dakle, u vrijeme kad je isteklo 1335 godina iz Daniela 12,12 i 2300 godina iz Daniela 8,14.17, kad je došao kraj vremena o kojemu je riječ u Mateju 24,13, kad je papa pristao biti poglavar Rima i kao “željezo” vladati nad glinom zapadnih naroda, kad je cijela zemaljska kugla sa svim svojim narodima i jezicima ležala pred Bogom i ljudima kao otvorena knjiga – tada je kucnuo čas da se po cijeloj Zemlji vidi i čuje posljednji znak iz Evandjelja po Mateju 24,14 – objavljivanje evandjelja o Kraljevstvu po svemu svijetu za svjedočanstvo svim narodima i svim jezicima. Otad se vidi kako znanost i tehnika danonoćno rade kako bi otvorile sve zemlje i učinile ih pristupačnima propovijedanju evandjelja. Znanstvenici uče strane jezike i prevode Sveto pismo. Sad ima stotine i stotine tisuća adventističkih vjernika širom cijele Zemlje i po carstvima svih mora i oceana. Godine 1878. Adventistička crkva je propovijedala evandjelje o Kraljevstvu na dva jezika, 1882. godine na osam, 1892. godine na 15, 1902. godine na 40, 1912. godine na 485, 1933. godine na 504, 1934. godine na 539, 1935. godine na 575 jezika, a godine 2002. u 203 države na 834 jezika. Ta Crkva danas ima po svoj Zemlji 13.970 propovjednika i misionara, 56 velikih izdavačkih kuća, 174 bolnice i sanatorija, 393 klinike i dispanzera, 4809 osnovnih škola, 94 koledža i sveučilišta.

Tako je danas propovijedanje Radosne vijesti o Kraljevstvu, o kojemu je riječ u Danielu 2,44, zaista peti znak po redu, posljednja postaja koju je Krist spomenuo u svojem redu putovanja Njegove Crkve kroz stoljeća Novoga zavjeta. Svaki narod danas čuje da je veliki Babilon pao, da je 1870. konačno izgubio vlast u Rimu. Pred Bogom je taj Babilon pao još 1798., ali svjetovnu krunu je

izgubio 1870. godine. Ljudski rod stigao je u posljednje doba, u doba suda, kad će pasti vječna odluka o svakom pojedincu.

– Gospodine Maxwell, sve je čudesno točno. Sad vidim da je moje poznavanje Svetog pisma bilo sasvim površno i bez ikakve znanstvene utemeljenosti. Isus je zaista tim redoslijedom iznio znakove o svojem dolasku, i oni su došli baš tim redom. Sad tek razumijem i ono Danielovo proročanstvo o vremenu kad željezo i glina više neće biti zajedno. Zaista, seobom naroda Rim i Rimsko Carstvo nisu propali. Carska se vlast samo pretvorila u papinsku, a država je opstala do Francuske revolucije. Tada je papinska politička vlast dobila smrtnu ranu, a 1870. konačno je umrla. Sad se ne čudim što je moj prijatelj Marko povjerovao adventistima i iz temelja promijenio svoj život. Ali imam još nešto na srcu. Biste li mi razjasnili: tko je stvorio ovaj nesretni svijet, je li samo Bog, ili je Bog stvorio sve što je dobro, a Sotona zlo, i što je učinjeno da bi jednom bilo samo dobro?

– Dragi prijatelju, moje je vrijeme ograničeno jer večeras imam predavanje u Watfordu. Budući da vaša pitanja obuhvaćaju baš ono o čemu ću večeras predavati, dođite. Izvolite pozivnicu. Tu piše mjesto i vrijeme predavanja. Dakle, hoćete li doći?

– Hoću, od srca rado.

VEČERNJE PREDAVANJE

Spustila se noć. Kroz rasvijetljene, mirne ulice Watfor-
da mnogi su žurili prema dvorani u središtu grada. Ondje
će biti održano predavanje. Na tornju izbija sedam, a pre-
davanje će početi za četvrt sata. Dvorana je već puna. U
prednjim redovima sjedi i naš Amerikanac, gospodin Juš-
nik! Vidi se da ga zanima i dvorana i publika, i jedva čeka
da predavanje počne.

Propovjednik je pozvao sve da se zajedno pomole, da
tijekom predavanja u svima bude Duh Sveti i svi prime
potrebnu pomoć.

Zatim se molio:

“Oče naš, koji si na nebu, hvala Ti na Tvojim svetoj
riječi. Okupili smo se ovdje da je proučimo. Hvala Ti, Isusa
radi, na velikoj žrtvi koju je On za nas podnio, da smo u
Njemu mogli naći najboljeg prijatelja. Zahvaljujemo Ti što
nam šalješ Duha koji nas čuva od grijeha i uči kako trebamo
živjeti. On otkriva Tebe i daje nam snagu. Tvoja milost je
naša jedina nada. U nama nema dobroga, a k Tebi možemo
doći samo kroz Krista. Ti si Ga naučio da nas ljubi. Pogledaj
svojega milog Sina, Njegov život, gledaj nas u Njemu i znaj
da Ga baš sad u svojoj vjeri priznajemo za Spasitelja. Za ta
Tvoja dobra mi Te slavimo i klanjamo Ti se svim srcem.
Upravljaj nama u času našega razmišljanja i daj nam da
istinu u Isusu Kristu potpunije upoznamo. Amen.”

— Dragi prijatelji — reče govornik kad je završio moli-
tvu — od srca vam zahvaljujem na dolasku. Večeras ćemo
čuti što Sveto pismo govori o postanku svijeta, njegovom
padu i spasenju.

Iz mnogih redaka Svetoga pisma vidi se da je Isus Krist Božji Sin i Stvoritelj svega što postoji. Šest stoljeća prije nego što je došao na Zemlju otkriti svojim životom Boga, a svojom smrću odstraniti grijeh i dati nesretnom ljudskom rodu mogućnost da se vrati Bogu, prorok Mihej je pisao da će se u Betlehemu roditi Spasitelj čiji je "iskon od davnina, od vječnih vremena." (Mihej 5,1) I sâm Isus je potvrdio Mihejeve riječi kad je, moleći se svojem nebeskome Ocu, rekao: "A sada, Oče, proslavi ti mene samog slavom koju imadoh kod tebe prije nego postade svijet." (Ivan 17,5) Apostol Pavao je pisao da je po Kristu stvoreno sve na nebu i na zemlji, vidljivo i nevidljivo... On je bio prije svega, i sve se u njemu drži u redu... jer Bog odluči u njemu nastaniti svu Puninu". (Kološanima 1,15-19) U Evandelju po Ivanu 1,1-3 i 14 čitamo da je Isus Krist bio Riječ po kojoj je sve postalo. Sad znamo da Postanak 2,2 i 13 moramo čitati ovako: "I sedmoga dana dovrši Bog, Sin, naš Gospodin Isus Krist, svoje djelo koje učini. I počinu u sedmi dan od svega djela koje učini. I blagoslovi Bog, Sin naš, Gospodin Isus Krist, sedmi dan i posveti, jer u taj dan počinu od svega djela svoga koje učini."

Zato Isus ističe svoje pravo vlasništva nad svim što je stvorio i posvetio riječima: "Moje je sve što se miče u poljima." "Moje je zlato, moje je srebro." "Stoga je Sin Čovječji gospodar i subote." Zato kaže da mu je dana svaka vlast na nebu i na zemlji. (Psalam 50,12; Hagaj 2,8; Marko 2,28)

"Krist je sve u svemu!" (Kološanima 3,11) Bog koji je govorio s Abrahamom bio je Krist. Bog koji je govorio s Mojsijem i dao mu svoje zapovijedi bio je Krist. (Hebrejima 11,24-26) Na temelju 1. Korinćanima 10,4 katolički prevoditelj Svetoga pisma Andrej Snaj napisao je ove riječi: "Krist je kao Bog čudnovatim djelima pratio Izrael kroz pustinju." Kad otvorimo 9. poglavlje Knjige proroka Nehemije, znamo da se taj sveti čovjek molio Isusu kad je kazao: "Ti si, Jahve, Jedini! Ti si stvorio nebo, i nebesa nad nebesima, i

vojsku njihovu, zemlju i sve što je na njoj, mora i što je na njima. Ti sve to oživljavaš, i vojske se nebeske tebi klanjaju. Ti si, Jahve, Bog, koji je Abrama izabrao, iz Ura kaldejskoga njega izveo... Nevolju si otaca naših u Egiptu vidio... Znacima si se i čudesima oborio na faraona... Stupom oblaka danju si ih vodio, a noću si stupom ognjenim svijetlio im po putu kojim su hodili. Na goru si Sinajsku sišao i s neba im govorio; i dao si im pravedne naredbe, čvrste zakone, zapovijedi izvrsne i uredbe. Ti si im objavio svoju svetu subotu... Dao si im svoga Duha dobrog da ih naučiš mudrosti... Mnogo si godina bio strpljiv s njima i svojim si ih Duhom opominjao po službi svojih proroka.”

Sedamsto godina prije svojeg utjelovljenja Isus je kazao Izraelcima po proroku Izaiji: “Ja, ja sam Jahve, osim mene nema spasitelja.” I kad je sedamsto godina poslije sišao na Zemlju, završio svoje spasiteljsko djelo i vratio se na nebo, objavio je po apostolu Petru i svim otkupljenima u Jeruzalemu iste riječi: “Spasjenja nema ni po jednom drugom, jer je pod nebom to jedino ime dano ljudima po kojem nam se treba spasiti.” (Izaija 43,11; Djela 4,12) Isus Krist je prvi i posljednji, početak i svršetak u Svetome pismu. On je Stvoritelj, Bog koji nam se javlja i govori sa svake stranice ove svete knjige.

Znamo da je sve nastalo kroz Isusa Krista. Otkud onda zlo koje vlada na Zemlji? Kazali smo da je Isus Krist stvorio sve na nebu, dakle i anđele, pa i samog Lucifera. Za ovu Zemlju i sve što je na njoj nadahnuće kaže: “I vidje Bog da je *dobro!*” U Propovjedniku 7,29 čitamo: “Otkrih ovo: Bog stvori čovjeka *jednostavnim.*” U Ezekielu 28,14.15 čitamo da je Isus kazao Sotoni: “Postavih te kao raskriljena keruba zaštitnika: bio si na svetoj gori Božjoj... *Savršen bješe* na putima svojim od dana svojega rođenja dok ti se u srcu ne začu opaćina.” Kao što nam Sveto pismo ne piše detaljnije o stvaranju svemira nego samo o stvaranju Zemlje, tako nam ništa detaljnije ne kaže kako je bilo moguće da je taj

savršeni kerub, koji je bio tako čist i sjajan da je u Knjizi proroka Izaije 14,12 nazvan Svjetlonošom (latinski Lucifer), mogao zgriješiti, povući za sobom trećinu anđela? Kako mu je dana sloboda da pokvari i Zemlju? U Knjizi proroka Ezekielu 28,15 doznajemo samo da je bio savršen na putovima svojim dok se nije našlo bezakonje na njemu, da je to bezakonje stiglo na Zemlju i da je otad, kako kaže apostol Ivan u svojoj Prvoj poslanici 5,19 "sav svijet u vlasti Zloga." Kad je otkrivena Amerika, istraživači su našli da Indijanci čuvaju prastaru tradiciju po kojoj je zmija preko žene donijela grijeh i sve zlo na Zemlju. Na suprotnoj strani Zemlje, u Kini, strašni zmaj izvezen je i danas na svakoj zastavi. Na istoku i zapadu, na sjeveru i jugu stari su narodi gajili tradiciju o palom anđelu koji je sišao na Zemlju u obličju zmije i prevario prve ljude koji su zgriješili i time donijeli smrt i svakom živom biću na Zemlji.

Dragi moji prijatelji, kad se noću probudite i vidite da je vaša kuća u plamenu, hoće li itko pametan prvo istraživati tko je zapalio, kako je smio zapaliti, je li uopće moguće da je netko zapalio ili je to samo sudbina? Zacijelo bi svatko prvo požurio spašavati što još vatra nije dohvatila, a tek nakon požara, kad više ne postoji nikakva opasnost, mogli bismo postavljati takva pitanja. Zato Sveto pismo i ne ulazi u ta pitanja, ne daje nam mogućnost da ulazimo u njih, niti je ljudskom mozgu dana mogućnost da odgovori na njih. Ali iskustvo nas upućuje na голу istinu da je sav svijet u zlu, da je požar grijeha zahvatio sav ljudski rod od pamtivijeka do danas i da se treba spašavati.

Kako se može spasiti ovaj svijet? Kroz sva prošla vremena vidimo tri sile koje su nastojale uspostaviti novi poredak i izgubljeni mir na Zemlji: *sila, znanost i vjera*.

Kain, Hamurabi i drugi silni ljudi umjeli su pokoriti svijet i ujediniti narode. Aleksandar Veliki, Julije Cezar, Oktavijan i drugi išli su njihovim stopama. Rimljane su slijedili Germani, Arapi, Mongoli, Turci. Znamo što je postignuto

silom. Sila je bila loša spasiteljica ljudskog roda. O tome najbolje svjedoče mnogi grobovi propalih naroda, kultura i civilizacija. Druga spasiteljica bila je znanost, a treća vjera. To su dvije sestre, povezane da bi učinile velike stvari, ali samo ako su složne. Prorok Daniel je u svojoj Knjizi pretkazao da će u naše dane biti istraživanja i umnožavanja znanja, da će se vječno evanđelje propovijedati po cijelome svijetu za svjedočanstvo svim narodima. Znanost i vjera, vodene Svetim Duhom, najblagodatkije su sile i sigurni putokazi k pravom spasenju. Znanstvenici su napunili dvorane velikog Britanskog muzeja i njegove biblioteke dokazima da je Sveto pismo istinito. Znanost je prokrčila put istraživačima u sve zemlje i narode, otvorila vrata svih zemalja i jezika, spojila istok sa zapadom, sjever s jugom. Dala je telefon, telegraf, radijske i televizijske aparate, poštu, tisak i bezbroj drugih sredstava koja su danas u službi evanđelja. Sveto pismo prevedeno je dosad na više od dvije tisuće jezika i narječja, a vjera i ljubav upregnule su u svoja kola suvremenu tehniku i tiskale Sveto pismo na svim tim jezicima. S pomoću najmodernijih prometnih sredstava na kopnu, vodi i u zraku godišnje se raznese po svijetu više od jedanaest milijuna primjeraka Svetog pisma.

Danas ne postoji samo jedna misionarska udruga s dvanaest apostola, nego ih je mnogo, raštrkanih po cijelom svijetu. Samo Adventistička crkva, koja ima stotine tisuća vjernika u Europi, Americi, Aziji, Australiji i na otocima svih mora i oceana, uzdržava više od 23 tisuće propovjednika, misionara, liječnika, bolničara i drugih misionarskih pomoćnika koji propovijedaju i uče narode na više od tisuću jezika. Uzdržava mnoga lječilišta, bolnice, ambulante i ljekarne za sirotinju u 131 narodu. Ima 2344 škole koje polazi 97.742 učenika, 69 izdavačkih kuća koje izdaju poučnu, zdravstvenu i vjersku literaturu na stotinama jezika u svim zemljama. Tko može opisati u nekoliko riječi neizmjerni uspjeh te velike vojske modernih Kristovih apostola?

Tko zna u kakvoj su užasnoj pokvarenosti prije nekoliko desetljeća živjeli Indijanci Južne Amerike? Tko može znati što je među njima postignuto samo silom evanđelja, taj mora vjerovati da Bog još uvijek čini čuda. Mnogi su naučili čitati i pisati. U njihovom življenju pokazala se velika promjena. Odbacili su alkohol i duhan, ne vjeruju više u duhove, postali su marljivi i čisti. Prije su bacali novac na štetno uživanje, a sad kupuju odjeću, oruđe za obrađivanje zemlje i druge korisne stvari. Po kućama se ne čuje divljačka vika pijanih muškaraca i žena, nego vlada mir i zadovoljstvo. Kamerunci u Africi nekad su živjeli i slavili svoje nacionalne praznike u žderanju, pijanstvu i razvratu. Zahvaljujući požrtvovalnom radu adventističkih misionara, sad je sasvim drukčije. U mnogim mjestima nema više ni alkohola ni neznabožackih igara ni žderanja ni bluda. Kad je stranac koji je po drugi put putovao kroz Kamerun zapitao urođenika otkud ta promjena u zemlji, ovaj mu je odgovorio: "E, prijatelju, to je učinila Božja Riječ. Ušla je u moje srce, izbacila Sotonu i sva njegova zla djela i onda ga sasvim popravila. To je učinila i s tisućama mojih zemljaka. Da, to je učinio Bog kroz svoju Riječ."

U Kamerunu radi Adventistička crkva. U prve dvije godine adventistički misionari-lijječnici izliječili su 25 tisuća urođenika. Dolaze sa svih strana, neki na konjima, magarcima, volovima, drugi pješice iz najudaljenijih krajeva, a mnoge donose na primitivnim nosilima. Na Fidžijskim otocima, gdje je nekad vladalo ljudožderstvo, danas ćete naći tisuće najboljih ljudi koji ne čine nikome zla i nastoje širiti duh dobročinstva. Čovjekoljubivim radom naših misionara u svim zemljama svijeta stotine tisuća ljudi oslobođeni su od alkohola, duhana, psovki, kockanja, bluda, nevjerstva, neiskrenosti i svakog drugog zla. Misionari oživotvoruju Kristovo načelo iz Poslanice Efežanima 4,22-32:

"(Velim i zaklinjem) da sa sebe skinete i odložite staroga čovjeka koji pripada prijašnjem načinu života, čovjeka

koji u varavim požudama ide u propast, te da se iz dana u dan obnavljate duhom u kojem mislite i da se obučete u novoga čovjeka, stvorena na sliku Božju u istinskoj pravednosti i svetosti. Zato odbacite laž... Neka sunce ne zade nad vašom srdžbom! I ne dajite mjesta đavlu! Tko je običavao krasti, neka više ne krade! Neka se radije trudi i svojim rukama radi što je dobro, da mogne što davati potrebnome! Nikakva ružna riječ neka ne izlazi iz vaših usta, nego samo korisna za izgradnju gdje je potrebno, da iskaže dobročinstvo slušateljima. Ne žalostite Duha Svetoga Božjega, kojim ste zapečaćeni na dan otkupljenja! Neka se ukloni od vas svaka vrsta gorčine, gnjeva, srdžbe, vike i psovke, sa svakom vrstom zloće. Mjesto toga budite jedan prema drugome prijazni, puni milosrđa! Opraštajte jedan drugome, kao što je i Bog vama oprostio u Kristu!”

Dragi prijatelji, kad bismo pošli putem nevjerstva, odveo bi nas u društvo ljudi koji izmišljaju zlo, koji vjeruju da u svijetu trebaju nestati slabi i ostati jaki, a opet smo među njima najjači; taj put bi nas vodio u društvo organiziranih varalica, pljačkaša, razbojnika, trgovaca robljem, krijumčara alkohola, nikotina, opijuma i svakojakih drugih otrova koji ubijaju ljudski organizam. Tako bismo stigli u podzemni svijet, k zmaju s tisuću glava. Ondje bismo se upoznali s lopovima, razbojnicima, kockarima, ubojicama roditelja i djece, rodoskvriticima, izdajicama, bogomrscima i bezbožnim utamanjivačima sirotinje.

A put vjere, kad bismo pošli njime, vodio bi nas u društvo ljudi koji smišljaju dobro, koji vjeruju da jači trebaju pomagati slabijima, jer i za njih je umro Krist na križu; taj put bi nas vodio do tisuća obitelji gdje se kći ili sin oprašta s roditeljima znajući da se neće vidjeti na ovoj Zemlji, jer odlazi u najnezdravije krajeve svijeta da bi onim jadnicima, okovanim u pogibeljne običaje i praznovjerje, pomogao i spasio ih. Na tom putu bismo upoznali mnogo plemenitih ljudi koji po uzoru na Krista žive samo za dobro

sirotih, nemoćnih, zaboravljenih, odbačenih i na propast osuđenih. Vidjeli bismo stotine tisuća vrijednih ruku koje šiju, pleću, krpaju i rade stotine i tisuće drugih poslova samo da bi umanjili bijedu u narodu; upoznali bismo se sa stotinama tisuća ljudi i odrasle djece koji iz zahvalnosti Bogu što ih je oslobodio štetnih navika koje su gutale njihov novac i gurale ih u sigurnu propast, taj novac sad žrtvuju za spasenje drugih nesretnika. Našli bismo tisuće i tisuće mladića i djevojaka koji se nadmeću u dobročinstvima, jer ga smatraju najzdravijim i najkorisnijim športom. Našli biste ih kako idu iz kuće u kuću, iz obitelji u obitelj, u podrumu, na tavane, u najzabačenija mjesta i svuda gdje žive ljudi, i traže nesretne i očajne duše da bi im ulili novu nadu, novu volju za život i pomogli u njihovim nevoljama, izvukli ih iz usamljenosti i očaja i od njih načinili zadovoljne ljude, pune vjere i ljubavi prema Bogu i svim ljudima. Kad ih slušate ili čitate njihovu literaturu, sav njihov rad, sve njihove želje, sve što misle i hoće, svodi se na ovo: osloboditi svijet od grijeha, istrijebiti sa Zemlje bezakonje, uliti u ljude vjeru u Isusa Krista i učiniti ih dostojnima vječnoga života.

Prijatelji moji, na nebu je počela borba između Krista i Sotone, između dobra i zla, svjetla i tame. Krist, poglavar neba, svladao je Sotonu i zbacio ga je zajedno sa svim njegovim pristašama u zračnu dubinu ili, kako kažu Grci, u Tartar. Budući da stanovnici neba nisu pristali na Sotonine prijedloge, njihov život nije pretvoren u pakao, već je ostao sretan. Ali Adam, predstavnik Zemlje, pristao je na Sotonin prijedlog, okusio je zlo i time rajsku Zemlju pretvorio u pakao. Nebo je doživjelo dan kad je Krist sa svojim vjernim anđelima izbacio s neba Sotonu, uzrok zla. Adam nije doživio taj dan na Zemlji, jer je sâm podlegao Sotoni. Ali Krist, nebeski Pobjednik, zauzeo se za našu Zemlju, dao Adamu svoju svetu Riječ da će doći, pobijediti Sotonu, uništiti sve njegove pristaše i onda stvoriti novu Zemlju, gdje može

živjeti samo pravda. Na toj Zemlji će živjeti samo oni koji pristanu uz Njega, pod Njegovom zastavom se žrtvuju za spas ljudskog roda i ostanu vjerni Božjim načelima do smrti. U dan svojega svetoga dolaska u slavi Isus će ih uskrsnuti iz mrtvih, preobraziti u besmrtnost i dati im novu Zemlju da žive na njoj.

Dragi prijatelji, Krist poziva svakoga od vas da se opredijeli kojim putem će nastaviti svoj život, komu će služiti, Kristu ili Sotoni, i pod čijom će se zastavom boriti. Pogledajte u duhu na Golgotu, promatrajte Onoga koji je izdahnuo na križu za vaše spasenje. On je umro umjesto vas. Razmislite dobro i odlučite komu ćete služiti, Kristu ili Sotoni. Amen.

Grobna tišina zavladała je u dvorani pri posljednjim riječima. Čuo se samo pokoji duboki uzdah. Iz kuta su doprle riječi: "Bože, budi milostiv meni grješniku". Mnogi su posjetitelji prišli govorniku, pružili mu ruku i toplim riječima zahvalili za predavanje. Dvadesetak njih zamolili su propovjednika da ih posjeti kod kuće i pobliže im objasni Božji put spasenja. Najzad mu je prišao i gospodin Jušnik, stisnuo mu ruku i rekao:

– Gospodine Maxwell, još malo pa biste me nagovorili da budem član vaše Crkve. Znaate, još ne mogu prekinuti sa svojim dosadašnjim životom. Ne osjećam da sam zreo za životni preokret kakav je učinio moj prijatelj Marko. Prilično sam bogat i želim uživati dok imam novca. Nije mi dobro, srčani sam bolesnik. Ne smijem previše misliti na tako ozbiljne stvari, to me uzrujava. Zato me ispričajte.

Gospodin Maxwell je vidio da je u srcu gospodina Jušnika počela borba između svjetla i tame. Zaključio je kako je najbolje da ga neko vrijeme ostavi na miru.

BIJEG OKO ZEMLJE

Gospodin Jušnik nije mogao spavati. Predavač ga je uvjerio da je Krist Stvoritelj svijeta, da je subota Njegov dan, da je učinjeno sve kako bi se čovjek mogao spasiti. Iznio mu je i nepobitne dokaze da je po programu Kristovog proročanstva nastupilo posljednje vrijeme. Ali on, čovjek bezbrižne naravi, mislio je da se s dragim Bogom može malo pogadati, da se može skriti pred Njim. Cijelu noć je razmišljao kako bi mogao zaboraviti te znakove i sinoćnje predavanje i izbjeći propovjednikov posjet. Tako je dočekao jutro. Neispavan je skočio iz postelje i nasmijao se kao da mu je sinula kakva pametna misao. "Da", rekao je sâm sebi. "Ovdje me ništa ne veže. Vratit ću se u Ameriku i tamo se izgubiti u vrtlogu života." Odmah se dao na posao. Spakirao je stvari u velike kovčege, platio stan i otišao u putnički ured za prekooceanske linije. Kupio je kartu i odvezao se na postaju Viktorija. Odatle je prvim vlakom otputovao u Southampton, jer je otamo isplovljavao brod za New York.

Kad je htio ući, prišao mu je neki gospodin i ponudio razne časopise. I ne gledajući kakvi su to časopisi, kupio je nekoliko komada i stavio ih u putnu torbicu. Kad se smjestio u kabini, glasno se nasmijao, jer je pomislio na gospodina Maxwella kad ga dode posjetiti, a pazikuća mu kaže da je otputovao u Ameriku. "Ha, ha, ha! I to je vrlo važan znak vremena, gospodine Maxwell!"

Plovidba preko oceana trajala je šest dana. Drugog se dana iz susjedne kabine čulo pjevanje, ali sasvim neobično. Prislonio je uho na zid i prisluškiavao. Čuo je riječi pjesme:

"In the sun, and moon, and stars, Sings and wonders have appeared; Earth has groan'd with bloody wars, And the hearts of men have fear'd. (Na suncu, mjesecu i zvijezdama pojavili su se znaci i čudesa; Zemlja stenje zbog krvavih ratova, a ljudska su srca ispunjena strahom.)

Gospodin Jušnik se skamenio. Pobjegao je iz Londona da bi izbjegao svaki daljnji dodir s ljudima koji objavljuju znake posljетка i Kristov dolazak, a sad je osuđen na brodu nekoliko dana i noći slušati njihove pjesme. Skočio je s kreveta. Sjetio se da je kupio neke novine. Brzo je otvorio torbu, izvadio ih i izletio iz kabine. Odmah se uputio na palubu potražiti neko mirno mjesto. Kad je sjeo, uzeo je novine. Pogledavši naslov, iskolačio je oči, a novine su mu ispale iz ruke. Iz usta je izišla psovka. Pogledao je ostale novine, zaškripao zubima, poderao ih sve redom i bacio u more. "Tako", reče. "Sad neka ribe čitaju *Znake vremena*. Zar su mene našli da im budem predmet šikaniranja kamo god pođem? E neće!" Ozlojeđen je otišao u knjižnicu i potražio neku noviju knjigu.

– Odmah, gospodine. Tu je vrlo lijepa knjiga, dobili smo je na poklon od jednog gospodina iz Washingtona, koji je prije mjesec dana putovao ovim brodom iz New Yorka u Cherborg. Pročitao sam je s velikim zanimanjem i vjerujem da će i vas zadovoljiti. Evo, tu je.

Gospodin Jušnik je pogledao naslovnu stranu, a tamo je pisalo: *Our Lord's great prophecy of His second advent* (Veliko proročanstvo našega Gospodina o Njegovom drugom dolasku). Bijesno je vratio knjigu rekavši:

– Ako nemate ništa drugo, čitajte sami svoje knjige.

Izletio je iz knjižnice i uputio se u restoran. Od tog trenutka gospodin Jušnik je mnogo pio nastojeći tako spriječiti da itko s njime govori o Kristovom dolasku. I sve do New Yorka nije se otriježnio.

U New Yorku je otišao k poznaniku kod kojeg je često odsjedao kad je bio prvi put u Americi.

Poznanik ga je vrlo ljubazno primio i ugostio. Ali kod objeda je gospodin Jušnik primijetio da na stolu nema vina, već samo nekoliko bezalkoholnih pića. Prije nije bilo tako. Odmah je upitao domaćina zašto nema vina na stolu i otkud ta promjena kad je ovaj dobro znao da gospodin Jušnik jako voli vino.

– Dragi Johne, otkad si napustio Ameriku, u mojoj se kući sve iz temelja izmijenilo.

Počeo mu je pričati kako je jednoga dana kupio časopis *Signs of the Times* (Znaci vremena) od nekog prodavača knjiga, kako ga je njegov sadržaj zainteresirao, da je pisao uredniku za opširnije obavještenje i kako mu je ovaj poslao propovjednika koji mu je dokazao da današnji ljudi žive u posljednjem vremenu povijesti grijeha i da će uskoro doći Isus Krist.

– Propovjednik je dolazio više puta – nastavio je Jušnikov prijatelj – a žena i ja smo se ne samo zainteresirali za taj nauk, nego smo iz temelja promijenili život. Ostavili smo piće, noćne zabave i sve što ne valja. Prije mjesec dana postali smo vjernici Crkve tih dobrih ljudi. Vjeruj mi, sad smo vrlo sretni. Dao Bog da i ti uskoro budeš među nama.

Gospodin Jušnik je zanijemio.

– Dragi Parker, ispričavam se. Moji su poslovi takvi da nemam mnogo vremena. Samo sam vas došao vidjeti. Drago mi je da ste tako sretni. Ostanite zdravi. Kad se vratim, nastojat ću vas posjetiti. A sad zbogom.

Tim riječima se pozdravio i nestao.

Prvi vlak koji je pošao s postaje Grand Central ponio je gospodina Jušnika. Cilj putovanja bio je San Francisco. Vlak je jurio kroz manja mjesta zaustavljajući se samo u većim gradovima, kao da je i on htio umaknuti *Znacima vremena*. Dan i noć jurio je naprijed ostavljajući za sobom Pittsburgh, Chicago, Omao, Chayenne, Ogden, mormonsko naselje. Svladao je teški teren Sierra Nevade, njezin jedini prijelaz nazvan Truke, projurio pokraj mnogih brdskih je-

zera, između vječnog snijega i leda i gorostasnih jela, ora-ha, cedrova i drugog drveća. Onda se počeo spuštati u nizinu ostavljajući za sobom Sacramento i najzad stigao u Oakland, a odande u San Francisco, na obalu Tihog oceana.

Gospodin Jušnik se čudio zašto je u vlaku toliko put-nika iz cijeloga svijeta. Stanovništvo Amerike dosta je šare-no, ali ovo šarenilo je preupadljivo. A još se više začudio čuvši da u gradu nema nijedne slobodne sobe u hotelima. I tad je doznao nešto što ga je prenerazilo. Prije tri dana u velikoj gradskoj dvorani otpočeo je 43. sabor Adventističke crkve, na koji su došli zastupnici iz cijeloga svijeta. Dvorana s 15.000 sjedišta svakog je dana bila puna. Sutradan, u su-botu, glavni dan tog najneobičnijeg sastanka, dolazilo je staro i mlado kako bi nazočili propovijedi i drugim sve-čanostima na kojima će govoriti zastupnici iz svih krajeva svijeta.

Gospodin Jušnik je htio odmah otputovati. Ali dugo putovanje ga je umaralo pa je odlučio ostati dan-dva u San Franciscu. Doznao je da u malom hotelu nedaleko dvorane ima slobodna soba. Uzeo je taksu, odvezao se onamo i do-bio sobu. Već se smračilo. Sjedeći u naslonjaču, odjednom je čuo kako odzvanjaju pjesme iz svih soba. "Što bi to mo-glo biti?" mislio je. "Zar je i ovaj hotel pretvoren u adven-tističku bogomolju?" Pozvonio je, i kad je momak ušao, upitao ga je otkud to pjevanje.

— Gospodine, sad je početak subote i naši gosti adven-tisti pozdravljaju subotu pjesmom. Pjesme su krasne, zar ne? Vidite, tamo iza Golden Gatea spušta se sunce. To pje-vanje se doima kao da se neki neobični doživljaj izljevna na čovjeka i obuzima dušu. Otkako su ovi gosti napunili grad, sve mi je neobično, kao da nismo više na Zemlji, nego u raj. Umjesto psovke čujem samo prijazne riječi i lijepe, plemenite pjesme. Sretan sam što su ti dobri ljudi došli ovamo. Uglavnom se ne poznaju, ali da vidite kako se druže i raduju jedni drugima, kao da su oduvijek zajedno. Zamo-

lio sam šefa za dopuštenje da sutra prijepodne budem na njihovom glavnom bogoslužju. Kažu da će sve dvorane biti pune, oko 18.000 duša! Pjesme će pratiti svirka onih golemih orgulja i bezbroj svakojakih glazbala. Urođenici s Havaja, Fidžija i drugih otoka pjevati će pobožne pjesme na svojem jeziku. Čuo sam da će doći kalifornijski guverner i gradski čelnici. Novinari iz svih glavnih gradova Amerike već su stigli. Novine svakodnevno pišu o tom sastanku i iznose zanimljive podatke. Preporučio bih vam da sutra odete onamo i vidite tu zanimljivu svečanost. Dakle, kazao sam vam sve što znam. Oprostite što sam bio tako slobodan. Ako ništa ne želite, laku noć.

Gospodin Jušnik se oznojio. "Dakle, tako. Htio sam pobjeći od *Znakova vremena*, potrošio sam toliko novca da bih našao mjesto gdje me neće uznemirivati tom vjerom, a sad, gle, upao sam u najgore što sam mogao. Grad pun ljudi koji samo misle i govore o Kristovom dolasku. Osamnaest tisuća ljudi! Bože moj, kamo ću sad? Ne mogu ostati, neću posjetiti taj sabor. Ne smijem više ništa čuti o Kristovom dolasku. Ha, novca imam dovoljno. Za što mi služi nego za uživanje! Neću ni prenočiti ovdje. Evo, gradski vjesnik javlja da će večeras otploviti brod na Havajske otoke. Samo dalje, daleko od San Francisca!"

Odjurio je k direktoru hotela i rekao mu da mora iznenada otputovati. Platilo je sobu, pokupio stvari i taksijem se odvezao u pristanište. Nije bilo mnogo putnika, pa je odmah dobio udobnu kabinu. Budući da je noć bila tiha i topla, a on još uvijek uzbuđen od posljednjih doživljaja, nije legao na počinak, već je izišao na palubu. Proveo je noć u ležaljci gledajući zvijezde i razmišljajući o svojem dotadašnjem putovanju. Noć je prolazila vrlo sporo.

Oko četiri sata ujutro prišao mu je kapetan broda, ljubazno ga pozdravio i upitao kako je spavao.

– Nikako – odgovorio je gospodin Jušnik. – Nisam ni pokušao zaspati. Kažite mi, gospodine kapetane, ima li na

Havajskim otocima onih ljudi koji uče da će Krist uskoro doći?

Kapetan je sjeo kraj njega i rekao:

– Zar vas to pitanje muči pa ne možete spavati? Sigurno, ima ih sad 650. Središnjica im je u Honoluluu, Kouaumoku Street 1120. Njihov starješina zove se C. R. Webster. Na Havajskim otocima imaju nekoliko osnovnih škola. U Honoluluu, Makiki Street 1417, imaju i akademiju. A znate što još imaju? Imaju moju suprugu i moja dva sina. Samo se ja još držim po strani. Znaite, veže me služba. Barem tako kažem, a zapravo me ne veže ništa, nego ne mogu još prekinuti s nekim stvarima. Živim u Honoluluu i vjerujte mi, otkako su moji u toj Crkvi, u svojem domu imam mali raj. Ako želite, podite sa mnom kad stignemo u Honolulu. Budite jedan dan moj gost. Vidjet ćete kako će me moji dočekati. Oni sad spremaju kolače i najljepše cvijeće. Supruga i stariji sin iznenadit će me novim glazbenim komadom, a mladi sin, moj slatki Johnny, sprema mi lijepu recitaciju. Od srca se radujem što ću biti jedan dan kod svojih najdražih. Otkako idu u adventističku crkvu, moj dom je pun sunca i sreće. Mislim da se ni ja neću moći dugo opirati. Dobro je kazao Isus Krist Savlu, koji je htio uništiti Kršćansku crkvu i oteti se Kristovom utjecaju: “Teško ti se protiv ostana praćati!” Čovjek može izdržati u borbi protiv zla i nepravde, ali pred istinom i pravdom mora položiti oružje.

– Gospodine kapetane, sve je to lijepo. Blago vama. Ali kažite mi, imam li iz Honolulua dobru vezu za Fidžijske otoke? Rado bih prihvatio vašu ponudu, ali moram iz Honolulua produžiti dalje.

– Da, jedan sat nakon našeg uplovljavanja u pristanište polazi brod za Fidži. Kapetan je moj prijatelj, ali otkad su moji u toj Crkvi, postao je hladan prema meni. Znaite, on voli piti, ali inače je vrlo ugodan čovjek. Upoznat ću vas s njim i tako ćete imati nekog poznatog na tom dalekom

putu. Sad me ispričajte, dužnost me zove. Doviđenja u Honoluluu!

Gospodin Jušnik je zatvorio oči jer mu se nešto mućtilo. "Što će to još biti?" mislio je u sebi. "Zar ni ovdje, usred Tihog oceana, neću naći mjesto gdje se mogu skloniti pred tim naukom i u miru uživati dobra ovoga svijeta? Fidži je moja nada. Mnogo sam čuo o tim lijepim otocima, gdje su još prije nekoliko desetljeća ljudi bili kanibali, a sad je tamo pravi raj. Zanima me kako su se ti divljaci mogli tako brzo promijeniti i kultivirati. Daj, Bože, da ova tri dana putovanja prođu što brže. Ne osjećam se dobro u blizini čovjeka koji može svaki čas ponovno govoriti o svojoj obraćenoj obitelji. Sklonit ću se u kabinu da me ne bi našao."

U daljini su se ukazale neke crne točke. To je bilo Havajsko otočje. Još nekoliko sati nestrpljivog čekanja i brod je uplovio u pristanište.

Na izlazu mu je prišao kapetan Green, pozdravio se s njim i ljubazno kazao:

– Predajte svoje stvari nosačima i podite sa mnom. Vidite, onaj veliki brod s dva dimnjaka krenut će za koji sat u Fidži. Požurite da vas upoznam s kapetanom i osiguram vam kabinu.

Krenuli su prema brodu. Nije prošlo deset minuta, a naš bjegunac pred istinom sjedio je u svojoj kabini, zadovoljan što je tako sretno umaknuo poznanstvu s obitelji kapetana Greena. "Dakle, gospodin Wright, moj novi kapetan, mrzi nauku o Kristovom dolasku? Znači, našao sam isto-mišljenika koji će me štititi na ovom putovanju. Danas sam preumoran, a i kapetan je zaposlen. Ali kroz koji dan ću ga potražiti da malo razgovaramo kako bih našao novu snagu za daljnju borbu protiv ove napasti." S tim mislima je uskoro zaspao.

Tek trećega dana putovanja sastao se s kapetanom, i to u čitaonici.

– Dobar dan, gospodine kapetane. Drago mi je što mogu malo biti s vama. Što ste se tako zadubili u čitanje da me i ne čujete?

Kapetan ga je tek tada pogledao, ustao i ljubazno otpozdravio.

– Kapetan Green me zamolio da vam pravim društvo na putovanju. Vrlo rado ako mi dopusti služba. Pođimo malo gore na palubu, tamo je sad krasno. Ondje ćemo razgovarati.

Na palubi su našli mirno mjesto. Kad su se smjestili u ležaljka, kapetan je zamolio gospodina Jušnika da mu priča o svojem životu.

– Slovenac koji je stigao čak do Honolulua i putuje na Fidžijske otoke, zacijelo je štošta iskusio. Dakle, pričajte.

– Gospodine kapetane, što da vam pričam. U mojem životu su važna dva razdoblja: jedno dok sam imao dobrog prijatelja i drugo otkad sam ga izgubio. Prvo razdoblje vas neće mnogo zanimati. To je bio život svakog prosječnog čovjeka. Ali drugo razdoblje, koje ne traje niti godinu dana, nadilazi cijeli moj dotadašnji život. Zbog toga sam ovdje.

I počeo je pričati što je sve iskusio otkad je njegov prijatelj prišao Crkvi koja vjeruje da će Isus Krist uskoro doći i otkad mu je poslao u kuću jednog od najboljih propovjednika.

– Sad, eto, bježim na Fidžijske otoke nadajući se da ću bar tamo naći mira svojoj progonjenoj duši.

Kapetan ga je pozorno slušao. Nekoliko trenutaka su šutjeli, a onda će kapetan:

– Dragi prijatelju, vjerujte da cijelim srcem suosjećam s vama i da vas razumijem kao nitko drugi. Kad ste otkrivali svoje doživljaje, kao da ste pričali moje iskustvo. U Vancouveru imam staru majku. Ona mi je najdraže biće na svijetu. Za nju sam bio spreman sve učiniti. Neizmjerljivo me voljela. Živjela je samo za mene i sanjala samo o meni. Ali jednoga dana našla je u parku na klupi časopis *Znaci vremena*.

Sadržaj toga lista tako ju je zainteresirao da je od urednika zatražila dodatna objašnjenja. Danas je najaktivnija članica Crkve od koje vi bježite. Vidite, ne mogu podnijeti da moja mama ne misli više samo o meni. Zato mrzim njezin nauk i prkosim joj odajući se piću i kartanju. Ali u duši nisam protivan. Taj nauk je, sâm po sebi, najbolje što postoji na svijetu. Vi putujete na Fidžijske otoke da biste se sklonili od te Crkve. Znači da niste još ništa čuli o velikoj promjeni tih otočana. Znam za njih još dok su bili ljudožderi. Danas su većim dijelom adventisti i najbolji ljudi na svijetu. Njihova sela su čista, a svaki njihov dom je mali raj. Imaju svoje škole, šalju djecu na više škole u Ameriku i pomažu okolnim otocima. Na Salomonskim otocima svake subote je 4000 otočana na adventističkom bogoslužju. I na Novim Hebri-dima je očit napredak. Na otoku Aoba ima 300 obraćenika, na Papui je 16 mjesnih crkava s 1.147 vjernika. Na Fidžijskim, Tonga, Samoa, Cookovim i drugim otocima ima više od 3000 bivših divljaka koji čekaju Kristov dolazak.

Dugo sam boravio u Južnoj Americi, na visokim Andama. Tamo žive Inka Indijanci. Prije nekoliko desetljeća taj narod je bio propao u piću i nemoralu, a danas su primjer svim Europljanima. Više od 10.000 Inka Indijanaca čeka danas Krista i žive strogo po načelima Svetoga pisma. Ni najveća progonstva nisu ih mogla odvratiti od tog nauka. Radije su junački umirali nego se vratili grješnom životu. I sama vlada morala je priznati nadmoć utjecaja ove misije, jer je ona postigla među Indijancima ono što nitko ni pomislio nije da se može postići. Dragi prijatelju, to su činjenice, i ja skidam šešir pred njima. Borim se svim silama da me taj nauk ne pobijedi, ali osjećam kako iz dana u dan sve više pobjeđuje. Jednom ću morati položiti oružje, a moja mama će biti najsretnija žena. Oprostite, služba me zove. Ako Bog dâ, opet ćemo se vidjeti.

Gospodin Jušnik ostao je duboko zamišljen. "Da", počeo je govoriti sa samim sobom. "Svi su se ujedinili protiv me-

ne. Kapetan Green je sigurno potajno nagovorio prijatelja da mi što bolje zasladi taj nauk. E nećeš! Bog će dati da na Fidžiju nađem brod koji će me prebaciti u Australiju, i to na najjužniju točku, u Tasmaniju. Tamo imam prijatelja Slovenca, čovjek je mojeg kova. Kod njega ću se skloniti. On nikad nije bio sklon religiji. Tamo ću naći željeni mir.”

Dani su brzo prolazili. Brod je uplovio u luku Lavuka, onda u Suva. Tamo je čekao brod za Australiju. Gospodin Jušnik nije rekao ni “zbogom” kapetanu Wrightu, već je požurio prema brodu, platio i zatvorio se u kabinu. Tek kad su bili daleko na pučini, otišao je na palubu. Pao je mrak, a na nebu se pojavile prve zvijezde. Noć je bila divna. Oko ponoći je otišao na počinak. Probudio se tek oko deset sati prijepodne. Osjećao se vrlo dobro, i to dobro raspoloženje smatrao je znakom da će odsad imati mira od nauka o Kristovom dolasku. Pazio je da ni s kim ne započne prisniji razgovor, a najmanje s kapetanom, jer se osvjedočio da ti ljudi sve znaju pa bi se moglo dogoditi da i ovaj počne pričati o uspjesima tih ljudi ili o svojim rođacima koji su sretni u toj Crkvi.

Brod je prošao pokraj Novih Hebrida, Nove Kaledonije, otokaa Norfolka i konačno uplovio u pristanište Sydney, glavni grad države New South Walesa. Našeg putnika nije vuklo da izide i razgleda grad iako je imao pola dana vremena do polaska broda u Melbourne. Ostao je u čitaonici i čitao neki ilustrirani časopis. Nakon objeda je zaspao, tako da nije znao kad je brod povukao sidro i otplovio. Probudila ga je galama. Trgnuo se, ustao i otišao na palubu. Vidio je da ulaze u pristanište Melbourne. Nije se zadržao ni u tom gradu, već je odmah tražio brod koji će ga odvesti u Hobart, na jug Tasmanije. Najzad je bio prevaljen i taj zaobilazni put koji je vodio kroz Banks Street. Tamo se iskrcao i odvezao u najbliži hotel, uzeo sobu i smjestio svoje stvari. Da ne bi slučajno nastradao i kod svojega prijatelja Peričnika, telefonirao mu je.

Ne predstavivši se, pitao ga je zna li slučajno adresu nekoga adventističkog kršćanina.

– Idite u Argail Street 361. Tamo ćete naći gospodina E. E. Ronfelta, starješinu Adventističke crkve cijele Tasmnije. Gospodine, ako vam je nezgodno ići tamo a zanimaju vas rad i načela ove misije, kažite gdje vas mogu naći, pa ću doći k vama. Ili, ako vam je po volji, poći ćete sa mnom i biti moj gost. Tu možemo onda razgo...

Veza se prekinula, jer je gospodin Jušnik spustio slušalicu. Odjurio je na recepciju, platio sobu, pozvao nosača i odjurio natrag u pristanište. Srećom je našao brod koji se spremao za koji sat krenuti upravo u Colombo, na otoku Cejlonu, u Južnoj Indiji. Naredio je posluži da mu donesu hranu i piće u kabinu, jer nije želio izlaziti sve do Colomba. Putovanje je trajalo pet dana. Našeg bjegunca nije zanimalo vrijeme, putovanje danju ni mirne noći i krasno zvjezdano nebo. Posljednjeg dana ipak je izišao na palubu. Pokraj nje-ga je ležala gospođa četrdesetih godina. Iznenada ga je oslovila:

– Gospodine Jušnik, slučajno sam čula kako se zovete. Dopustite da vas nešto upitam. Slučajno smo se našli ovdje. Bit ćemo cijeli dan zajedno. Ne znamo hoćemo li se ikad više vidjeti. Jednog dana ćemo umrijeti, a onda će doći Božji sud. Sad putujemo tako lijepo i mirno. A kako ćemo izići pred taj sud? Jesmo li spremni? Ne bih željela biti kriva ako na tom sudu loše prođete. Ne znam što je između vas i Boga, ali sudeći po vašemu licu, po vašim umornim i neveselim očima, niste pomireni s Bogom. Što vas muči? Zar Bog nije učinio nešto da vas pomiri sa sobom i učini vas sretnim? Zar vas On ne traži? Ili se s vama događa kao s mnogima koje Bog zove? Možda i vi bježite od Boga? Izvlačite li se iz Njegovih ruku? Bit će da je tako. Kain je bježao pred Bogom i nije našao mira. I Ezav je prkosio Bogu, pa je najzad tako pokvario svoje srce da više nije bio sposoban za obraćenje. Zato je završio u očaju. Juda Iška-

riotski imao je zlatnu priliku, ali je volio novac i znate da se najzad objesio. Berenika, supruga cara Agripe, slušala je propovijed apostola Pavla. Agripa se umalo obratio, ali ga je Berenika zadržala jer je htjela još uživati u slastima ovoga svijeta. Našla je smrt u cirkusu u Pompejima, kad je Vezuv pokrio taj grad i Herkulanej. Vidite kako su završili ti ljudi! I apostol Pavao ispočetka se protivio Bogu, čak je progonio kršćane da bi tako ušutkao glas istine u sebi. Ali najzad je popustio i predao se Bogu. Postao je blagoslov tisućama obraćenika. Koga biste od tih ljudi, poštovani prijatelju, uzeli sebi za primjer? Moja je molitva da slijedite apostola Pavla. Vidite, ja sam misionarka. Na Novim Hebridima izgubila sam supruga. Sad se vraćam u domovinu da bih naučila sve što bolničarka treba znati pa ću se vratiti među divljake. Žrtvovat ću svoj život za njihovo dobro. A što ćete vi učiniti? Gdje će završiti vaš put? Kakav će biti vaš kraj ovdje na Zemlji?

Gospodin Jušnik gledao ju je zapanjen. Ustao je, ispričao se rekavši da mu nije dobro i sišao u svoju kabinu. Srušio se na krevet i želio umrijeti. Popio je tabletu za spavanje i spavao do Colomba.

Kad je sišao s broda, iznenada mu je prišla ona misionarka, pružila mu ruku i rekla:

– Ovdje, blizu Garden Avenuea, nalazi se naša misionarska ambulanta. Vi izgledate bolesni. Podite sa mnom da se nekoliko dana dobro odmorite i razvedrite. Ovako ne možete nastaviti putovanje. Živci su vam oronuli. Poslušajte me, bit ćete mi jednom zahvalni. Sigurno znate kako živi narod u Indiji, ali našoj je misiji uspjelo osloboditi mnoge urođenike poročnog i bezbožnog života i organizirati ih u više mjesnih crkava. Uzmite vremena, posjetite neke crkve, razgovarajte s obraćenicima i uvjerit ćete se kako su ti ljudi sad sretni. To će biti dobar lijek za vašu dušu.

Ali gospodin Jušnik se okrenuo i bez riječi ostavio misionarku. Pozvao je nosača i naredio da ponese njegove

stvari na brod koji je trebao otploviti u Capetown, u Južnoj Africi. Brzo su našli brod. Gospodin Jušnik se smjestio u kabinu i legao. "Samo dalje, dalje, što dalje od tih ljudi. Zar je moguće da je gospodin Maxwell imao pravo rekavši da je vijest o Kristovom dolasku rasprostranjena po svoj Zemlji, među svim narodima i jezicima? Zar nema nijednog kuta gdje ta vijest nije doprla? Zar sam osuđen da me taj nauk prati oko cijele Zemlje i ne da mi više mjesta ni vremena da se smirim? Možda na najjužnijem kraju Afrike? Nemoгуće da je adventistički nauk stigao i onamo!"

U njegovoj glavi radale su se takve misli i uznemiravale ga. Nije se mogao odmoriti. Odavno se već spustila noć, bezbroj zvijezda pratilo je brod na njegovom putu kroz neizmjerne prostore Indijskog oceana. Trećeg dana stigli su na otok Mauricius, u pristanište Port Loisa. Tek što su pristali, na brod je došao neki mladić, urođenik, s punom torbom ispod ruke. Nudio je putnicima neke časopise. Gospodin Jušnik mu je prišao želeći pročitati nešto o najnovijim događajima u svijetu. Nemaјуći sitnog novca, pružio je mladiću dolar i dao mu znak da zadrži ostatak. Sretan, mladić mu je ponudio čitavu kolekciju raznih časopisa na engleskom, francuskom i urođeničkom jeziku. Kad je ušao u kabinu, kao da ga je grom udario kad je izvadio časopise i vidio da je to literatura koje se toliko plašio. Tu su *Signs of the Times*, *Les Signes de Temps* i drugi na malezijskom jeziku. Brzo je otvorio prozorčić i sve bacio u more. "Dakle", uzdahnuo je sav utučen "i ovamo je stigla vijest o znacima Kristovog dolaska! Kako je to moguće? Što ću još doživjeti? Što će biti u Capetownu, hoću li i tamo naći te ljude?"

Sad mu je putovanje sasvim zagorčeno. Obišao je gotovo cijelu zemaljsku kuglu, bez prestanka je jurio nadajući se da će naći mjesto gdje će biti siguran od adventističkog nauka, a dosad nigdje mira, nigdje spokoja. Nakon dva dana stigli su na afričku obalu, ušli u zaljev Delagoa i pristali u luci Lourenco Marques. Za dva sata plovidba je nastav-

ljena prema jugu. Budući da je brod stajao na više mjesta, stigli su u Cape Town tek nakon dva dana. Cape Town ili Kaapstadt je glavni grad Južnoafričke Republike. Gospodin Jušnik je namjeravao ostati dan-dva u gradu i malo se odmoriti. Stečena iskustva ispunila su ga sumnjom da bi i u Kaapstadtu mogao naići na ljude koji čekaju Krista. Ali sad se pomirio sa sudbinom i više je nije izbjegavao. Stvari je ostavio u hotelu blizu pristaništa i otišao prošetati. Bolio ga je zub pa je potražio zubara i zamolio da mu pomogne. Zubar se baš spremao nekamo otići, ali kad je vidio stranca kojemu je potrebna pomoć, odmah ga je primio. Bol je popustila. Vani je zapuhao jak vjetar pa je zubar preporučio pacijentu da ostane u ordinaciji dok bol potpuno ne prođe.

– Gospodine doktore – rekao je naš pacijent – vi ste nekamo pošli, a ja sam vas svojim dolaskom u tome spriječio. Oprostite, vrlo mi je žao.

– Ne, ne, dragi gospodine, moja je dužnost pomoći bolesnima. Naprotiv, vrlo mi je drago što nisam otišao, jer ne bih imao tu radost da vam pomognem. Važno je da vas više ne boli i da možete zadovoljni nastaviti putovanje.

Kad ga je naš putnik pitao koliko je dužan, zubar je kazao:

– Danas je subota. Kao kršćanin koji svetkuje taj dan, danas činim poslove milosrđa i dobročinstva. Po primjeru Kristovom dužan sam liječiti i subotom. Neću vam ništa naplatiti, a što dadete dragovoljno, ići će za našu liječničku misiju među naznabošcima, za one sirote ljude koji nemaju novca da plate liječnika. Jeste li zadovoljni time?

– Dakle, i vi ste jedan od tih ljudi. Da sam to osjetio prije, sigurno me zub ne bi zabolio i ne bih došao k vama. Dakle, i ovdje u Cape Townu postoji Adventistička crkva. Kažite mi, gospodine doktore, jeste li i vi tako zadovoljni i sretni u svojoj vjeri kao i svi drugi na koje sam dosad naišao?

– Naravno. U našem društvu svatko je sretan samo ako je preporođen. Kad bih vam pričao o svojem životu i o tome kako sam postao vjernik ove Crkve, bila bi to duga priča. Prebrodio sam teške dane, i da nisam našao ovaj put, više ne bih bio među živima. Sad nemam drugih želja nego ostati vjeran Kristu do same smrti i služiti onima koji su u nevolji. Vidite, svaki tjedan besplatno radim za sirotinju. Od svoje zarade dajem za širenje evanđelja u svijetu. To mi je zakon, da svakog dana učinim barem neko dobro djelo i tako ublažim bijedu u narodu. Tako smo spasili mnoge ljude od očaja i izveli ih na bolji put. Danas su sretni i čine drugim jadnicima ono što smo učinili njima. Tako je htio Krist. A meni se čini da vas nije bolio samo zub, nego da vas još nešto muči. Trebali biste znati nešto više o ovom pokretu. Bog vas je uputio k meni da bi vam preko mene pružio svoju očinsku ruku, izliječio vam dušu i dao vam mir. Mir, prijatelju, mir, ali vi ga ne želite primiti. To bi bilo isto kao kad vas boli zub i liječnik vam nudi da vam ga izliječi, a vi odbijete pomoć.

– Istina je, gospodine doktore, Bog me već dugo traži. Čini se da me mnogo voli, jer me vjerno prati. Ali zašto me hoće po svaku cijenu dovesti u vaše društvo? Vidite, to ne volim. Želim biti slobodan, želim Ga voljeti, ali ne u tom društvu.

– Prijatelju, ako vas Bog traži, dopustite Mu da vas nade. A što će On s vama učiniti, u kakvo će vas društvo dovesti, gdje želi da budete i služite Mu, ostavite to Njemu. On to najbolje zna. Nemojte Mu se protiviti. Bog nije čovjek. Njemu ne možete davati propise i učiti Ga. On najbolje zna što radi i što je dobro za vas i za svakog čovjeka. Poslušajte Ga i bit ćete sretni.

– Vidjet ću. Zub mi je u redu. Uzmite ovih deset dolara budući da je subota, i dajte ih za liječničku misiju među neznaoškima. A deset drugih dolara dajte svojoj ovdašnjoj Crkvi. I na svemu vam hvala. Zbogom!

Gospodin Jušnik se vratio u hotel. Popodne je malo prošetao gradom, a navečer otišao rano na počinak.

Kad se ujutro probudio i pošao doručkovati, doznao je da jedan brod polazi u devet sati izravno u Lisabon. Naredio je posluži da mu odnesu stvari na brod, platio je račun i otišao. Sad se osjećao mnogo bolje. Mirniji je. Još jučer, kad je dao onaj novac za dobrotvorne svrhe, kao da mu je teški kamen pao sa srca. Činilo mu se da bi bio zadovoljniji kad bi i na ovom brodu našao nekoga od tih neobičnih kršćana. Osjetio je da u dubini srca ima nešto što više ne može živjeti bez tih ljudi, kao da se tijekom ovih putovanja splela neka nevidljiva veza između njih i njega. Više ne mogu jedni bez drugih.

Odlučio se vratiti u London, odakle je pošao na put oko Zemlje. Morao se naći s gospodinom Maxwellom i ispričati mu što je iskusio, odakle je sve bježao od njega i njegovog nauka.

Sutradan su prošli otok Sv. Jelene, gdje je Napoleon bio u zatočeništvu. Prišao mu je neki putnik i predstavio se kao E. D. Dick, tajnik Adventističke crkve za vanjsku misiju iz Londona, i rekao:

– Oprostite što vas uznemiravam. Pročitao sam vaše ime na popisu putnika i sjetio se da mi je gospodin Maxwell, naš urednik u Stranboroughu kod Watforda, blizu Londona, pričao o vama. On vas je jednom prilikom posjetio, govorio vam o načelima naše Crkve. Bili ste i na njegovom predavanju u Watfordu. Kad vas je došao drugi put posjetiti, kazano mu je da ste otputovali u Ameriku. A sad vas ja nalazim na morskoj pučini. To je zaista čudno. Kako će se gospodin Maxwell iznenaditi kad mu napišem da sam se sastao s vama!

– Gospodine Dick, danas je i meni drago što sam se upoznao s prijateljem gospodina Maxwella. Sjednite malo ovdje, da vam ispričam svoje doživljaje od onoga dana kad sam napustio London.

Gospodin Dick je sjeo i naš je putnik počeo pričati. To je bila duga priča.

Kad se brod približio obali zapadne Afrike, gospodin Dick je pričao novom prijatelju o misionarskom radu svoje Crkve u Africi. Kod otočja Cape Verde iznio mu je zanimljive pojedinosti o napretku misije na tim, ali i na Kanarskim, Maderskim i Azorskim otocima.

Nakon sedam dana plovidbe stigli su u Lisabon. Gospodin Dick je kazao da je odlukom velikog sabora u San Franciscu gospodin Maxwell premješten u Washington i da će za koji dan sa svojom obitelji napustiti Englesku, pa je naš Slovenac odlučio nastaviti put zrakoplovom kako bi se još jednom sastao s njim prije njegovog odlaska. Srdačno se oprostio sa svojim suputnikom i uputio se automobilom u zračnu luku. Stigao je u pravom trenutku, jer je zrakoplov bio spreman za polazak u London. Ubrzo je nosio našega putnika iznad lijepog Portugala i Španjolske, onda preko Pirineja. Za pet sati stigli su u Bordeaux, a nakon četiri sata u Pariz. Let je bio ugodan. Gospodin Jušnik je prvi put na svojem putovanju oko Zemlje uživao cijelim srcem gledajući ljepotu prirode. Ali ni u zrakoplovu nije ostao bez društva.

U Bordeauxu je ušao u zrakoplov neki Francuz i sjeo pokraj njega. Ubrzo su počeli razgovarati. Novi putnik predstavio se kao dr. Nussbaum, liječnik iz Pariza i tajnik za zdravstvenu reformu Južnoeuropskog odjela Adventističke crkve, koja ima svoje sjedište u Bernu, u Švicarskoj. Naš je svjetski putnik zaboravio promatrati prirodu jer je s novim poznanikom ušao u najdublji razgovor o vjerskim pitanjima. Osobito se ugodno iznenadio čuvši da se doktor oženio Beogradankom kad je tijekom Prvog svjetskog rata služio kao vojni liječnik u Nišu.

Tako su u ugodnom razgovoru prebrzo stigli u Pariz i ondje su se rastali. Nakon jednosatne stanke zrakoplov je nastavio let i oko devet sati navečer stigli su u London.

Gospodin Jušnik se odvezao u sanatorij u Stanboroughu. Ondje je dobio vrlo lijepu sobu. Umio se i presvukao i otišao telefonirati gospodinu Maxwellu. On nije prepoznao glas gospodina Jušnika, ali kad mu se predstavio i kazao svoje ime, gospodin Maxwell se tako iznenadio da je zaboravio odgovoriti, već je odmah potrčao u sanatorij i zakucao na vrata poznanikove sobe. Gospodin Jušnik je još uvijek stajao kraj telefona i čudio se zašto se gospodin Maxwell više ne javlja. Ali kad je otvorio vrata, zagrlio je gospodina Maxwella. To je bio osobit susret, neočekivan i pun ljubavi.

– Dragi prijatelju – progovorio je gospodin Jušnik – evo me opet kod vas. Prošla su gotovo dva mjeseca otkako ste bili kod mene i otkako sam nestao iz Londona. Nakon vašeg predavanja bio sam potpuno uvjeren da je Sveto pismo Božja Riječ i da su njegova proročanstva pouzdana. Osjećao sam svu snagu biblijske istine. Srce se počelo topiti i popuštati, ali razum je bio ohol i htio se uhvatiti ukoštac s Kristom. Htio je pokazati da može prkositi evanđelju i sprovesti svoju namjeru. Nudili ste mi mir u Kristu, a ja sam trebao samo pružiti ruku. Kako sam jednostavno mogao doći do mira i spokojsva! A pobjegao sam od njega kao zvijer od lovca.

Onda mu je pričao kamo se bio uputio, kako je puto-
vao i bježao stalno prema zapadu, dalje, neprestano dalje, danju i noću, kako ga je Bog nalazio na svakom mjestu, u najskrivenijem kutiću, kod bijelih, žutih i crnih ljudi, u vlaku, na brodu, u hotelu, u privatnim stanovima, u kabini i na palubi broda, kod zubara i u zrakoplovu.

– Vidite, nisam se uspio skriti od Boga. On je svuda. To što ste mi ovdje govorili da se evanđelje o Kristovom dolasku propovijeda po svoj Zemlji, među svim narodima i jezicima, vidio sam svojim očima. Da, Kristova Riječ danas je doslovno ispunjena. Cijela je Zemlja u mreži evanđelja, svi narodi čuju danas Božji poziv. Nema kutića gdje bi se čo-

vjek mogao skriti od te vijesti. Svuda po svijetu, gdje god sam bio, zatekao sam vaše misionare i misionarke. Kapetani brodova, zubari i običan puk u službi su te vijesti. Na bezbroj mjesta vidio sam žene i muškarce kako prodaju i dijele vašu literaturu. Ona se nalazi u knjižnicama prekooceanskih brodova. Bezbrojni otoci Tihog oceana preobražavaju se danas u svjetlosti božanske istine. Da, gospodine i prijatelju moj, propovijedanje evanđelja o kraljevstvu po cijelome svijetu, to je danas najveći znak na svijetu, jer on dopire i osjeća se na svim kontinentima, na kopnu, moru, u zraku, u svim narodima, u svakom gradu i selu, u svakoj kući i najzabitijem kutku. Kapetani velikih preooceanskih brodova pričali su mi prava čuda koja je prouzročila adventna vijest među kanibalima na otocima u Tihom oceanu. Imao sam prigodu, kao rijetko tko na svijetu, nagledati se tog najvećeg čuda današnjice. Htio sam zatvoriti oči pred njim, ali njegove svijetle zrake prodirale su i kroz zatvorene oči. Upregnuo sam sve snage, neštedimice trošio novac da bih pobjegao nekamo gdje bih mogao dokazati da taj znak nije univerzalan, da se evanđelje o kraljevstvu ne propovijeda po svoj Zemlji i među svima narodima i jezicima, ali uzalud.

Sjećam se riječi koje ste mi čitali iz Otkrivenja, ne znam točno iz kojega poglavlja, ali tamo piše da će evanđelje o kraljevstvu rasvijetliti svu Zemlju. Vidio sam tu svjetlost cijelim putem dok sam putovao oko svijeta. Tako je snažna da najzad nisam imao kamo pobjeći. Bila je tako jaka da me dotjerala opet k vama. I sad, dragi i poštovani prijatelju, evo me. Kažite mi sve što trebam učiniti da bih i ja bio Božje dijete i mogao poslužiti u tom divnom djelu. Spreman sam na sve.

Ta je priča gospodinu Maxwellu ojačala vjeru i ulila mu novu snagu za daljnji rad i nove žrtve u Božjem djelu. Zagradio je gospodina Jušnika i s nekoliko toplih riječi zahvalio Bogu za Njegovo divno vodstvo. Zatim je još dugo razgovarao s njim i poučavao ga što treba činiti.

Gospodin Jušnik je prihvatio sve točke istine, a njegovo iskustvo bilo je dovoljan dokaz da je zaista našao Boga, da se preporodio i našao potpuni mir u Kristu. Dogovorili su se, a s time se složio odbor ondašnje mjesne Adventističke crkve, da sljedeće subote prijepodne može biti kršten i svečano primljen u Crkvu.

Ta subota bila je gospodinu Jušniku najljepši dan u životu. U crkvi su ga zamolili da pred okupljenima (a toga dana dosta ih je došlo iz Londona) iznese svoje doživljaje s puta oko svijeta. Taj dan bio je pravo narodno slavlje Crkve u Stanboroughu, slavlje istine i njezine pobjede.

* * *

Nakon tri dana Marko je dotrčao k majstoru Janku, sav zadihan, držeći u ruci pismo.

– Dragi moj Janko, čuj novost. Vidi što sam dobio iz Londona! Znaš, onaj naš prijatelj iz mladih dana, zvali smo ga Stano, onaj veseljak, Slovenac, koji je bio sa mnom u Americi... O, Janko, taj naš prijatelj mi je javio da se i on obratio. U subotu je kršten i primljen u Crkvu. Njegova iskustva o tome kako je primio istinu doista su jedinstvena, veliko čudo. Pomisli, kad ga je, po mojoj želji, posjetio propovjednik i uvjerio ga da je adventistički nauk istinit, Stano je pobjegao pred istinom, obišao cijeli svijet, od istoka do zapada, i najzad se uvjerio da je adventna vijest zaista stigla u sve zemlje, na sve otoke i u sve narode. Evo što on piše.

Kad mu je pročitao pismo, majstor Janko je kazao:

– Kako je to divno završilo! Početak je bio tako neznan, a eto što se iz njega zbililo. Prije više godina došao je u naš grad običan radnik tražiti službu. Njegov primjer i vjernost obratili su njegovog poslodavca. Obraćanje je utjecalo i na druge, pa sam se i ja napokon obratio. Onda si ti došao iz Amerike i obratio se, a nakon tebe gospodin Peruković,

pa onaj liječnik i mnogi drugi. Pisao si u London bratu Maxwellu i molio ga da posjeti Stanu, i eto, sad je istina ubrala i taj rod. Tako Bog od malih stvari čini velike. U gradu se više ne pije kao prije, ne čuješ više tako gadne psovke po ulicama, mnogi ljudi žive danas urednim i mirnim životom. Mladež više ne viče po ulicama i ne zadirkuje prolaznike. Sad imamo pjevačke zborove i organizirano dobročinstvo. Eto što je Bog učinio preko jednog običnog čovjeka koji je živio u istini, kršćanskim životom. Tako se čini Božje djelo, tako će se ono i dovršiti na Zemlji.

Da, znaci u svijetu vrlo jasno svjedoče da će Krist brzo doći. On je prije mnogo tisuća godina započeo svoje djelo među ljudima i na Golgoti ga utvrdio svojom krvlju. Duhom svojim ga je raširio po svoj Zemlji i sad je došlo vrijeme da se konačno dovrši. Svatko tko je primio tu istinu iskusio je na sebi ono što je kazao Isus: "... upoznat ćete istinu, a istina će vas osloboditi" (Ivan 8,32), jer "... dakle, ako vas Sin oslobodi, zaista ćete biti slobodni". (Ivan 8,36) Istina nas je oslobodila svakog grijeha i svakog neznabožackog čina, svih običaja koji nisu Bogu po volji i za koje je kazao u Pismu da su Mu mrski. Nama se danas događa kao što je pisao apostol Pavao svojemu suradniku Titu: "Baš se tim očitova milost Božja u svojoj spasiteljskoj snazi za sve ljude, da nas odgaja da se odrečemo bezbožnosti i svjetskih požuda te živimo umjereno, pravedno i pobožno u ovom svijetu kao ljudi koji iščekuju blaženo ispunjenje naše, naime pojavu sjaja velikoga Boga, našega Spasitelja, Isusa Krista."

Proročanstvo se ispunilo, znaci Kristovog dolaska su tu, evanđelje o dolasku Kristovog kraljevstva propovijeda se po svoj Zemlji. Da, Isus je mislio na ovo naše vrijeme kad je kazao: "... i tada će doći svršetak... kad vidite sve to, znajte da je blizu – na samim vratima!... Zaista, kažem vam, ovaj naraštaj neće proći dok se sve to ne zbude." (Matej 24,14.33.34)

BILJEŠKA O PISCU

Albin Močnik je rođen 4. veljače 1888. u Trbovlju u Sloveniji. Bio je jedno od jedanaestero djece u obitelji. Otac ih je rano napustio i otputovao u Ameriku tražeći zaposlenje. Majka je ostala sama i brinula se o djeci, a od oca nije dobivala nikakvu pomoć. Albin je već u osnovnoj školi počeo pušiti. Budući da nije imao novca za duhan, skupljao je opuške, a najviše ih je bilo na smetlištu mjesnoga svećenika.

Nakon završenog osnovnoškolskog obrazovanja htio je postati slikar. Uputio se pješice u Graz, no u tom se gradu nije nigdje uspio zaposliti niti naći mjesto za svoje slikarsko školovanje. Iz Austrije se uputio dalje u Njemačku, sve do Hamburga. O tome kako je protekao njegov mladenački život napisao je:

“U Hamburgu sam se uspio zaposliti. Tako sam bio životno osiguran za neko vrijeme. Pismima sam uspostavio vezu sa svojim ocem u Americi. On mi je želio pomoći, pa mi je poslao parobrodsku kartu za Ameriku, s napomenom da je plaćena i hrana tijekom putovanja. S plaćenom kartom u džepu nastala je druga poteškoća: morao sam pronaći brod koji će me primiti da otputujem k ocu u Colorado.

Jednoga dana u hamburškoj luci ugledao me stariji sjedobradi čovjek, pogledao me duboko u oči i rekao vrlo ugodnim glasom: ‘Mladiću moj, ti zasigurno čekaš neki preookeanski parobrod ili tražiš zaposlenje. Ali pusti to, ne idi na more, i ovdje na kopnu ima posla za tebe.

Preпусти to Bogu! Ostani, jer od tebe može biti nešto dobro! Nakon toga mi je pružio ruku i zaželio Božji blagoslov.

Budući da u Hamburgu nije bilo nijednog broda za Ameriku, put me nakon tog susreta odveo po najvećoj studeni na zapad, prema luci Bremerhafen. Najprije sam stigao u grad Stade. Dobro se sjećam kako sam kao sedamnaestogodišnjak, 3. siječnja 1906. godine, napustio taj grad i pošao pješice i slabo obučen prema Bremerhafenu. Onamo sam stigao 6. siječnja. Strahovita hladnoća, prazna novčarka i glad natjerali su me da u tom gradu zaboravim savjet starog gospodina. Nevolja me je odvela pravo u luku, gdje sam se nadao naći brod za New York. Ali ni ondje nije bilo takvog broda.

Razočaran, gladan i prozebao zastao sam na nekom mostu i promatrao rukavac rijeke Weser. Došla mi je pomisao da bi ipak najbolje bilo skočiti u tu vodu i tako učiniti kraj svim životnim patnjama. Ali prije nego što sam mogao ostvariti svoju zamisao, dotaknula me je nečija ruka. Preda mnom je stajao starac, odmjerio me i upitao glasom punim srdačne topline: 'Mladiću, o čemu razmišljaš, kamo želiš?'

Kad sam mu iskreno rekao svoju namjeru, odgovorio je: 'Poslušaj me i nikad nećeš zažaliti. Pogledaj tamo, to ti je Schieferstrasse. Idi, potraži kuću na broju 17 i pokucaj. To su dobri i ljubazni ljudi. Oni će ti dati posla i nikad nećeš zažaliti što si me poslušao.' Poslušao sam tog čovjeka, našao kuću, pokucao, dobio posao i stan u obitelji.

Kakva je promjena nastala u mojem životu i u srcu! Nakon dužeg pješačenja i lutanja, gladovanja i smrzavanja sada sam, usred hladne zime, našao topao dom u koji sam bio primljen s puno pažnje i ljubavi. Osim toga, imao sam i stan i zaposlenje. Gazda je imao postolarsku radionicu i primio me za šegrta.

U početku sam se teško snalazio. Mnogo toga nisam razumio. Evo zašto. U radionicu je došla neka fina i otmjena gospođa sa šeširom na glavi i mojega je gazdu oslovljavala s 'brate'. Nakon toga je došao neki gospodin u fraku, s cilindrom na glavi. I taj je mojega gazdu nazivao bratom. Pomislio sam kako sam došao u finu i otmjenu kuću. Sigurno ću jednog dana i ja postati takav gospodin. A tada je za mene i moje razmišljanje došao hladan tuš. Ušla je čistačica ulice i, na moje čuđenje, mojega gazdu također nazivala 'brate'. Bio sam uistinu zbunjen. Nisam mogao razumjeti da neka obitelj može imati tako raznolike rođake.

Pravo iznenađenje čekalo me tek u petak. Popodne smo lijepo počistili i pospremili radionicu. A tad nam je gazda rekao da u subotu ne radi i da je radionica zatvorena. Obitelji Schiefers i Banas bili su adventisti. Tako sam kod njih upoznao i prihvatio pravu svetopisamsku istinu o Božjem danu odmora. U ožujku sam se već krstio, sretan kao nikad prije..."

Te 1906. godine, kad se krstio prvi Slovenac, Albin Močnik, u srpnju je održana konferencija u Friedensauu. Danas je tamo središte teološkog učilišta za njemačko govorno područje, s mnogim drugim zgradama, posebice za starije osobe. Izgrađeno je čitavo selo s poštom, općinom i grobljem. Svi stanovnici sela su adventisti, od upravitelja do radnika. Ali prije stotinu godina nije bilo tako. Dajmo ponovno riječ Albinu Močniku, neka nam priča kako je izgledala škola u njegovo mladenačko doba:

"U to doba u Friedensauu nije bilo nikakve druge građevine, osim jedne stare vodenice na potočiću Ilu. U potkrovlju te vodenice dobili su studenti mjesto za spavanje, a nastava se održavala u jednostavnoj drvenoj baraci. Među sedmero upisanih polaznika škole bila je i jedna djevojka iz Hamburga.

Na spomenutoj konferenciji bio sam nazočan i ja. Želio sam doznati ima li zastupnika iz Austro-Ugarske ili čak iz moje domovine Slovenije. Ali uzaludni su bili svi moji upiti. Netko tko je pokazao malo više zanimanja za moja pitanja prenio ih je predsjedniku Ugarskog misionarskog polja. I tako sam se upoznao s tim predsjednikom, bratom Hünergardtom. Na njegovu želju ispričao sam mu ukratko svoj život i kako sam dospio u Friedensau.

Kad je sve doznao, i da mi moj otac iz Amerike već poslao parobrodsku kartu kako bih došao k njemu, treći sam puta začuo riječi koje su me se duboko dojmile: 'Mladi moj brate, ostani ovdje, jer od tebe može nešto postati. Čuo si kako braća iz Generalne konferencije i misionari iz Afrike, Palestine, Brazila i drugih krajeva sa suzama u očima pozivaju mladiće da prihvate Isusov poziv i da se prijave za školu, da bi žuta polja dobila žeteoce!'

Tada je govorio o Božjem djelu među Južnim Slavecima. Pričao mi je o prvom krštenju u Kumanovu, o tamošnjem jedinom biblijskom radniku, bratu Todoru. Zatim je uzeo obje moje ruke, pogledao me u oči i rekao tihim glasom: 'Mladi brate, što namjeravaš učiniti? Tvoj te zemaljski otac u Americi poziva, a i tvoj nebeski Otac te zove. Isus je napustio Nebo da bi postao Spasitelj grješnika. A ti? Vidi kako te je Božja ruka čudesno vodila i dovela ovamo. Što ćeš učiniti?'

Morao sam odlučiti, jer mi je srce htjelo iskočiti. Moja ruka se spustila u ruku brata Hünergardta i tako je bio utvrđen moj životni put. Vratio sam se u Bremerhafen srediti svoje poslove, i u kolovožu sam došao vlakom ponovno u Friedensau, pun najljepše nade. Škola mi je bila nešto veliko i uzvišeno. Kad sam usred noći stigao i pred sobom ugledao školu, srce mi je zadrhtalo od uzbuđenja. Kleknuo sam nasred puta i zahvalio Gospodinu

na Njegovoj velikoj milosti što me je našao dostojnog pozvati u misionšku školu.

Nigdje više nije bilo svjetla. Nekako sam se uspeo u potkrovlje škole, napipao neka vrata i pokucao. Netko je otvorio i kad je čuo da sam došao u školu i da nemam prenoćišta, probudio je još jednog brata. Njih dvojica su spojili svoje postelje i tako sam prospavao svoju prvu noć u školi. A ta su dvojica bila Maks Ludewig i Alfred Thomas. To zajedničko spavanje probudilo je među nama srdačno prijateljstvo.

Predavanja naših učitelja i iskustva misionara koji su nas posjećivali tako su me oduševila da sam u slobodno vrijeme mislio samo na svoj narod i tražio načine i sredstva kako bih mu mogao objaviti ovu divnu istinu. Prevodio sam važne stvari na slovenski jezik i o vlastitom trošku tiskao traktat: 'Ali je konec blizu?' Svaki sam novčić upotrijebio za misionški rad.

Poslije je brat Hünergardt poslao u školu prvu Srпкиnju, sestru Angelinu Lazić iz Mokrina u Banatu. Od nje sam doznao za ćirilicu. Još istoga poslijepodneva, idući za plugom i skupljajući krumpire, kad god sam dospio do kraja svake brazde ili kad je plug malo zastao, ja sam po zemlji pisao ta neobična slova. Kad smo uvećer završili posao i pokupili krumpir, vratio sam se, sav sretan, u svoju sobu, jer sam znao ćitati i pisati ćirilicu.

Upravitelj škole, brat Otto Lipke, primio je nakon nekoliko dana od brata Todora iz Velike Kikinde u Južnoj Ugarskoj prvi srpski prijevod subotnjoškolskih pouka. Uz njih je dobio i molbu da, ako netko zna ćitati to pismo, umnoži taj tekst i što prije ga pošalje natrag kako bi braća u Srbiji mogla imati udjela u blagoslovima proučavanja tih pouka. Budući da je u međuvremenu vrtlar izvijestio upravitelja škole o ćudnom skupljanju krumpira i o tome kako sam ja cijelog poslijepodneva u svakoj mogućoj prigodi pisao po zemlji ćudna ćirilićna slova,

pozvali su me upravitelju. On mi je dao srpski prijevod pouka i upitao me znam li to čitati i pisati. Točno sam pročitao i napisao ćiriličnim slovima nekoliko rečenica. Tako sam postao tiskar srpskih subotnjoškolskih pouka i ostalog gradiva za taj narod.

Da bih za svoj narod, Slovence, osigurao više radnika, zainteresirao sam dvojicu učenika za našu zemlju, nabavio gramatiku i učio ih slovenski jezik. Jedan od njih bio je brat Maks Ludewig, poslije predsjednik Savskog udruženja u Zagrebu, i brat Alfred Thomas, poslije predsjednik Bugarskog misijskog polja. Obojica su se odlučili, s Božjom pomoći, pripremiti za misionarski rad među Slovencima i svakako naučiti slovenski jezik. Uskoro smo našli staru odbačenu školsku ploču, i tako je potkrovlje postalo naša učionica i moja tiskara. Uvijek smo bili zajedno. Često bismo potražili mirno mjesto u šumi i ondje se molili za naše buduće polje rada i za nas same. Vrlo često smo sva trojica sagibali koljena pred Darovateljem svega dobra, s vrućom željom da nam On podari sposobnosti i dade snagu.

U školu su dolazili misionari sa svih strana svijeta i nama studentima pričali krasna iskustva s Bogom i ljudima. To je tako obuzimalo naše misli i osjećaje da nismo imali vremena za svjetske i ovozemaljske stvari. Osim toga, u nama trojici pojavio se tada misionarski duh koji se mogao umiriti samo radom. Škola nas je dvije godine čuvala od svakog svjetskog utjecaja. Dvije godine svakodnevno sam učio Božju Riječ, slušao iskustva i propovijedi naših prvih propovjednika i misionara. To se više ničim nije moglo izbrisati iz srca i glave.

Nakon ponovne konferencije u srpnju 1908. godine krenuli smo na put i posao. Obitelj Schillinger iz Švicarske i ja pošli smo u Zagreb, brat Maks Ludewig u Beograd, a brat Alfred Thomas u Sarajevo. Za nas je time započelo novo razdoblje. 'Braćo!' – rekao nam je na rastanku

brat Hünergardt, predsjednik Ugarskog misijskog polja – ‘pođite na rad sa Svemogućim kao vođom, s Kristovom ljubavlju u srcu i riječima iz Knjige proroka Izaije 60,22 kao geslom: ‘Od najmanjega postat će tisuća, od neznatnoga moćan narod. Ja, Jahve, govorio sam; u pravo ću vrijeme izvršiti.’ – I bilo je tako!...”

U svojem istraživanju povijesti Kršćanske adventističke crkve u Južnih Slavena Neven Klačmer piše:

“Nakon završenog studija, tijekom jednog sabora Unije u Friedensauu donosi se zaključak da se Močnika pošalje u Zagreb kao misionara zajedno s Robertom Schillingerom, rukopoloženim propovjednikom iz Švicarske. Bilo je to 1908. Ubrzo nakon Zagreba upućen je u Split gdje je osnovao jezgru buduće crkve. Tamo je držao zanimljiva predavanja zajedno s H. F. Schubertom, poznatim pastorom i administratorom Adventističke crkve u Europi. Stoga ga zajedno sa Schillingerom smatramo začetnikom Adventističke crkve u Hrvatskoj. Nakon Splita dobiva premještaj u Beograd, gdje na mjestu misionara zamjenjuje protjeranog pastora Maxa Ludewiga koji je morao prijeći u Hrvatsku zbog progona. Zajedno djeluju na području Srbije, Srijema i Baranje. Ovdje je adventna vijest naišla na plodno tlo. Za vrijeme Prvog svjetskog rata Močnik je radio kao putujući propovjednik na relaciji Beograd–Novi Sad–Zagreb. Za to vrijeme pripremio je prvu pjesmaricu na hrvatskom i srpskom jeziku. Godine 1918. radi kao pastor u Zagrebu gdje sudjeluje u organizaciji prve zagrebačke crkve. Sljedećih godina sve do 1925. radi kao propovjednik beogradske mjesne crkve; posebice se ističe njegov rad na revitalizaciji Crkve nakon ‘reformatorskog otpada’ 1921. godine. Na Unijskom saboru 1925. izabran je za prvog predsjednika novoosnovane Unije konferencija Adventističke crkve na području Kraljevine Jugoslavije. Na ovoj dužnosti ostaje do

1930. kada na ovo mjesto dolazi pastor J. F. Huenergardt. Albin Močnik dobiva mjesto profesora u novoosnovanoj teološkoj školi na Pantovčaku u Zagrebu. Tu se istaknuo kao voljeni profesor i veliki stručnjak za crkvenu povijest i ostale teološke predmete. Godine 1935. vraća se u Beograd gdje preuzima mjesto urednika adventističkih publikacija za čitavu Jugoslaviju. Na ovome mjestu ostaje do 1940. U isto vrijeme obavlja dužnost predsjednika Unije za unutarnja pitanja uz glavnog predsjednika Jovana Bauera.

Zbog narušenog zdravlja, početkom Drugog svjetskog rata vraća se u Sloveniju gdje već kao umirovljenik počinje djelo koje je zamislio još u Friedensauu 1908. godine. Tijekom okupacije Slovenije radio je u teškim i opasnim prilikama. Literaturu na slovenskom jeziku pripremao je u podrumu svojeg stana u Mariboru. Tu je prevodio pouke iz Biblije na slovenski jezik i pripremao propovijedi u obliku pisama koje je slao vjernicima širom Slovenije i na taj način ih hrabrio i podupirao. Svoju životnu službu propovjednika Evandelja nastavio je u Sloveniji i u godinama nakon rata služeći vjerno narodu iz kojeg je proistekao.

Posebno se smatra zaslužnim za formiranje Adventističke crkve kao ustanove u Hrvatskoj, Sloveniji i Srbiji. Jedan od njegovih suradnika, profesor Mirko Golubić, napisao je o njemu: 'Albin Močnik, propovjednik, historik, filozof a ponajviše pjesnik; čovjek privlačne ličnosti, živa duha, bujne mašte i velikog oduševljenja, koji unosi cijelo svoje biće u rad na živu i ugodnu žrtvu Bogu.'" (Neven Kláčmer, *Adventistički pregled*, br. 1, 2003.)

Albin Močnik jedna je od najsvjetlijih osoba u povijesti adventističkog pokreta na području bivše Jugoslavije u 20. stoljeću. Iako se s drugovima u školi toliko pripremao za rad u svojoj domovini Sloveniji, u nju se doselio tek 1940.

godine, i to u Maribor, gdje je prije njegovog dolaska već bila organizirana prva mjesna crkva, 1910. godine.

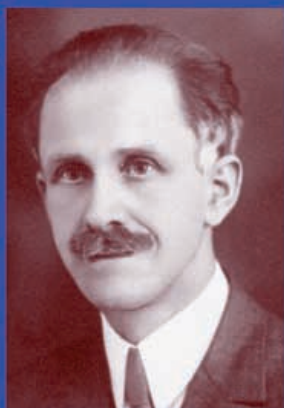
Bio je vrlo darovit pisac i pjesnik. Napisao je *Povijest novozavjetne crkve* i nekoliko drugih rado čitanih knjiga. Godine 1917. prepjevao je i objavio prvu adventističku pjesmaricu na tadašnjem hrvatsko-srpskom jeziku, a mnoge od tih pjesama i danas se rado pjevaju. Bio je prvi urednik crkvenog časopisa *Glasnik*. Godine 1925. bio je izabran za predsjednika Unije crkvenih oblasti, a poslije je djelovao i kao profesor u Teološkoj školi u Beogradu i u Zagrebu. Umro je u Slovenj Gradcu 1972. godine.

Mihael Vrtič

KAZALO

<i>Predgovor</i>	5
Očajnik	7
Amerikanac	15
Neobični bolesnik	30
Bezbožni liječnik	41
Ispovijed učitelja Vlade	53
U nedjelju popodne	63
Susret u Londonu	77
Večernje predavanje	88
Bijeg oko Zemlje	97
<i>Albin Močnik</i> (M. Virtič).....	119

ALBIN MOČNIK jedna je od najsvjetlijih osoba u povijesti adventističkog pokreta na području bivše Jugoslavije u 20. stoljeću. Iako se u školi pripremao za rad u svojoj domovini Sloveniji, u nju se doselio tek 1940. godine, i to u Maribor, gdje je prije njegovog dolaska već bila organizirana prva mjesna crkva, 1910. godine. Bio je vrlo darovit pisac i pjesnik. Napisao je *Povijest novozavjetne crkve* i nekoliko drugih knjiga. Godine 1917. prepjevao je i objavio prvu adventističku pjesmaricu na tadašnjem hrvatsko-srpskom jeziku, a mnoge od tih pjesama i danas se rado pjevaju. Bio je prvi urednik crkvenog časopisa *Glasnik*. Godine 1926. bio je izabran za predsjednika Unije, a poslije je djelovao i kao profesor u Teološkoj školi u Beogradu i u Zagrebu.

ESDEA